

M A C P A

MASHIACH ATIAS & CO.

CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS

עלונידע

לשנת 2025

חוזר לקוחות לשנת המס 2025

שנת המס מגיעה לסיומה וכמדי שנה גם השנה אנו שמחים לערוך עבורכם "חוזר לקוחות" הכולל מכלול נושאים בתחומי המס השונים ודיני עבודה לסיומה של שנת המס 2025.

בתחום תכנון המס

שפע של מידע על ההיערכות לקראת תכנון הדיווח לסוף שנת המס. המידע מעודכן לפי השינויים שנעשו ברפורמות במס. בין הנושאים החשובים, כרגיל: איסוף מסמכים, תיאומים עם רשויות המס, ספירת מלאי, החזקת כלי רכב, הוצאות עודפות, נסיעות לחו"ל, מתנות ללקוחות, קופות גמל, ועוד כיוצאים באלה.

בתחום הביטוח הלאומי

סוגיות בתחום הביטוח הלאומי לקראת סוף שנת 2025, שיעורי דמי ביטוח מעצמאים, שיעורי דמי ביטוח משכירים וסוגי מבוטחים אחרים, התיישנות, חובות מעסיקים ועוד. החומר בחוזר הלקוחות הוא תמציתי, ומטרתו לסייע לעוסקים ולמעסיקים במידע כללי במיסוי ובביטוח לאומי. אין חומר זה מהווה תחליף לייעוץ אישי.

אנו עומדים לרשותכם להשלמות ולמתן תשובות על שאלות.

בכבוד רב,

משיח אטיאס ושות'
רואי חשבון

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

תוכן עניינים

עם כלביא – דגשים ועדכונים

- 7 מענקי "עם כלביא" – לקט שאלות ותשובות לתועלת המייצגים
- מענק "עם כלביא" לא נכלל במחזור לדיווח מקדמות לפי סעיף 175 לפקודת
- 12 מס הכנסה ר"ח אחמד חסונה
- 12 מיסוי מענק שקיבל בעל עסק מ"קרן עצמאימניקים" ר"ח אחמד חסונה

דגשים, עדכונים, תיקוני חקיקה ופרסומי רשויות המס שחלו במהלך שנת המס 2025

- 13 רווחים כלואים - על מי ועל מה חל החוק ר"ח שלמה הררי
- 16 מיסוי חברות מעטים והזדמנות הוראת השעה ר"ח משפטן דני שמעיה
- הוראת שעה העברת נכסים ופירוק חברות – הבהרות רשות המיסים
- 18 ר"ח רונית בר
- הרווחים הכלואים ושרשרת חברות איך זה עובד?
- 20 ר"ח (משפטן) יובל אבוחצירא
- 22 רפורמה במיסוי עסקים זעירים – עדכון תקנות, תיאומי מס ודגשים לסוף שנה
- בעלי עסק זעיר יוכלו לדווח על פיצויי מלחמה, דמי מילואים או דמי לידה –
- 23 החל מהיום 24.11.2025
- העברת נכסים, תשלום המס, מועדי הדיווח והגשת בקשה - הוראת השעה
(סעיף 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025)
- 24 (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה-2024)
- הוראת שעה – הגשת בקשות, מועדי דיווח ותשלום מס בגין פירוק או העברת נכסים
(סעיף 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025 –
מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה-2024) – הבהרה למכתב מנהל אגף בכיר
מקצועית מיום כ' בחשוון תשפ"ו, 11 בנובמבר 2025
- 25 מועדי הגשת בקשה להעברת נכסים על פי הוראת השעה ,
- 26 מועדי תשלום המס ומועדי קבלת אישור מרשות המסים ר"ח שלמה הררי
- לקט שאלות ותשובות בנושא חברות ארנק - תיקון 277 לפקודה
- 27 ר"ח אחמד חסונה
- סקירת הנוהל גילוי מרצון – שאלות ותשובות ונקודות למחשבה
- 32 עו"ד ר"ח סיימון יניב
- מהפכת התרומות הדיגיטליות: חלון הזמן נסגר ועמותות צפויות לאבד את סעיף 46
- 35 ר"ח (משפטן) ארז אורעד
- הוראות קיזוז הפסדי הון – חוזר מס הכנסה 10/2025
- 36 ר"ח (משפטן) יובל אבוחצירא

	מיום 30.11.2025 ניתן לדווח במערכת הדיגיטלית לעזיבת מקום עבודה
38	על מספר בלתי מוגבל של עובדים באופן מרוכז
39	נקודות זיכוי למשרתי מילואים לוחמים
39	המועד האחרון להגשת תביעות במסלול האדום הוא עד ל-30 באפריל 2026
	צמצום אחוז הדוחות במיכסה השנייה למדידת ארכות ליחידים
40	הסדר הארכות למייצגים שנת מס 2024
	תיקון מס' 280 לפקודת מס הכנסה – אי התרת הוצאות בהפרת חוק צמצום
40	השימוש במזומן
	תיקון מס' 105 לחוק מיסוי מקרקעין – אי התרת תשלומים שהוציא העוסק במקרה
40	של הפרת חוק צמצום השימוש במזומן
41	תיקון מס' 65 לחוק מע"מ - דיגיטציה של חשבוניות מס
	תיקון מס' 66 לחוק מע"מ – אי התרת ניכוי מס תשומות בהפרת חוק
41	צמצום השימוש במזומן
	חובת מספר הקצאה בניכוי מס תשומות תחול מ-10,000 ש"ח
41	החל מ-1 בינואר 2026 ומ-5,000 ש"ח החל מיוני 2026
	חשבונית שריון שכוללת מספר הקצאה לעניין קיזוז מס תשומות
42	עו"ד (חשבונאות) מוחמד נאטור
43	דיווח מפורט

היערכות לקראת סוף שנת המס 2025

מס הכנסה

44	הגשת דוח שנתי לרשויות מס הכנסה
44	דיווח ביוזמת נישום שכיר
44	הכנה להצהרת הון
45	ביקורת פנקסי החשבונות
45	חובת הגשת דוח שנתי
46	דיווח מפורט למע"מ
46	פיקדונות
46	סגירת פנקסי החשבונות
47	הוצאות עודפות
48	ניכוי מס במקור
48	ריבית להלוואות
48	סעיף 3(ט) לפקודה - משיכת כספים מחברה על ידי בעל מניות מהותי

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

48	 סעיף 3(י) לפקודה
49	 חישוב נפרד לבני זוג
50	 מס ערך מוסף
50	 שמירת מערכת החשבונות

דחיית הדיווח על הכנסות או הקטנת שיעור המס עליהן

51	 עיתוי ההכנסות
52	 מכירות
52	 הקדמת מכירות
52	 הקלות במיסוי מקרקעין
53	 הכנסות שכירות - היבטי מיסוי
55	 השכרת נכס עסקי
55	 עידוד בניה להשכרה
55	 הכנסות שכירות מחו"ל
56	 הכנסות קבלנים
56	 הכנסות בני זוג מרכוש
56	 הכנסות מדיווידנד - השלכות מס
56	 הכנסות ריבית

הגדלת הוצאות או הקדמת הוצאות

57	 הגדלת הוצאות
58	 הקדמת הוצאות
58	 הוצאות לשיפוצים
58	 פחת
59	 שיחלוף - החלפת ציוד
59	 הכרה בהוצאות רכב
60	 שווי שימוש ברכב צמוד - שיטת חישוב חדשה המודל הלינארי
61	 רכב - קיזוז מס תשומות
62	 ניכוי הוצאות לפינוי דייר מוגן
62	 הפסדים
63	 סדר קיזוז הפסדים
64	 הכרה בחובות אבודים
65	 התחייבויות תלויות
66	 תושבי חוץ

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטיות ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

66	מתנות ללקוחות.....
66	אש"ל לעובדים.....
66	מס על שכר.....
67	נסיעות לחו"ל.....
67	ניכוי הוצאות כיבוד.....
68	ניכוי הוצאות לינה וארוחת בוקר בארץ.....
68	חוק האנג'לים החדש.....
69	הוצאות בגין השקעה בחיפוש נפט ובסרטים.....
	הוצאות סוציאליות
69	ניכוי בשל דמי ביטוח לאומי.....
70	קופה מרכזית לפיצויים.....
70	הפרשה על הכנסה משכר המהווה בסיס לפנסיה.....
71	קופות גמל.....
	ניכויים וזיכויים – שכירים ועצמאים הטבות מס בגין הפקדות לקופת גמל לקצבה
72	בשנת המס 2025 דו"ח אחמד חסונה.....
	הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2025 לעצמאים, שכירים ובעלי שליטה
76	דו"ח אחמד חסונה.....
78	חובת הפרשה פנסיה לעצמאים.....
	זיכויים ונקודות זיכוי
79	זיכוי בעד הוצאות להחזקת קרוב נטול יכולת.....
79	הטבות לעולה חדש ותושב חוזר.....
80	נקודות זיכוי בגין ילדים.....
	הגדלת נקודות זיכוי להורים החל משנת 2024
81	דו"ח אליק גנדלמן.....
82	זיכוי על תרומות למוסד ציבורי מאושר.....

תשלומי מס

83	הקטנת מקדמות
83	תשלום מקדמה על חשבון רווח הון
83	תשלום יתרת המס לשנת המס השוטפת
84	צמצום השימוש במזומן ובשיקים

ביטוח לאומי

	תגמולי מילואים למעסיקים - תמצית קצרה לאחר התיקון בחוק שחל על תקופות
86	שירות חדשות שהחלו ביום 1.5.2025 דו"ח אורנה צח-גלרט
93	בג"ץ – גמלה רטרואקטיבית עד מתי? חיים חיטמן
94	טוב לסגור חוב! עצמאים, משתלם לשלם חובות עד 30.12.25
	רישום כ"עצמאי", בתהליך משותף בין הביטוח הלאומי ורשות המיסים
95	דו"ח אורנה צח-גלרט, מר חיים חיטמן ודו"ח (משפטן) ישי חיבה
	חישוב סופי לתשלום דמי לידה לעובדת עצמאית לאחר קבלת שומת מס הכנסה
97	דו"ח יהושע מיניביצקי
98	שיעורי דמי ביטוח לאומי לעצמאים החל מ 1.1.2025
99	נתונים לשנת 2025
	שיעורי דמי ביטוח בעבור עובדים שכירים תושבי ישראל מגיל 18 עד גיל פרישה
100	באחוזים מהשכר משנת 2025
100	קצבאות זקנה החל מינואר 2025
101	דברי הסבר לתקרות ההכנסות שאינן פוגעות בקצבת הזקנה לשנת המס 2025

עבודה

103	דמי הבראה - סקירה מקצועית עו"ד מיטל דולב בלט
104	עובד שסירב לשוב לעבוד מהמשרד והתפטר לא זכאי לפיצוי מהמעסיק
	טופס 161 לעובדת שהתפטרה לרגל העתקת מקום מגורים
106	יועץ פנסיוני יונתן יארוסלבסקי
106	מיהו המעסיק בהעסקה שיש בה שרשור של קבלני משנה?

עם כלביא – דגשים ועדכונים

מענקי "עם כלביא" – לקט שאלות ותשובות לתועלת המייצגים

1. האם המענק המתקבל חייב במס הכנסה, מס ערך מוסף, ביטוח לאומי?

א. מס ערך מוסף על פי תקנה 3(א)(ח) לתקנות מס ערך מוסף – המענק לא נחשב להכנסה לעניין מס ערך מוסף ולכן לא חייב במע"מ;

ב. מס הכנסה – המענק חייב במס הכנסה;

ג. ביטוח לאומי – חייב בביטוח לאומי. עקרונית, בגין עצמאי הביטוח הלאומי הולך אחרי מס הכנסה, ולכן המענק חייב בביטוח לאומי.

2. האם צריך להוציא קבלה בגין תשלום מענק "עם כלביא"?

אם הניזוק הוא עוסק אזי יש להוציא קבלה. זאת על סמך סעיף 2 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג-1973. לעומת ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי וזאת מכוח סעיף 2 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות על ידי מוסד), התשנ"ב-1992.

3. האם רשות המיסים תנכה מס מפיצוי "עם כלביא"? אם כן, באיזה השיעור?

מי שאין לו פטור מניכוי מס במקור ינוכו לו 20% מס, לכן לפני הגשת הבקשה יש לדאוג להשיג פטור מניכוי מס במקור או אישור ניכוי מס מופחת.

4. איך יחושב מחזור שנת הבסיס לצורך זכאות לפיצוי?

אם העסק נפתח לפני 1.1.2022 אזי שנת הבסיס היא 2022. לעומת זאת, אם נפתח ב-1.1.2022 ואילך, אזי אם הניזוק הוא עוסק פטור, מוסד ציבורי או מדווח חד-חודשי, לוקחים את המחזור מהמועד שבו התחיל לפעול, או מ-1.1.2025, לפי המאוחר – עד 31.5.2025, חלקי מספר החודשים, כפול 12. אם הניזוק מדווח דו-חודשי, לוקחים את המחזור מהמועד שבו התחיל לפעול או מ-1.1.2025 לפי המאוחר – עד 30.4.2025, חלקי מספר החודשים כפול 12.

5. מה אחוז הירידה הנדרש לצורך זכאות במענק "עם כלביא"?

שיעור הירידה הנדרש הינו- שיעור הירידה במחזור של יותר מ-25% אם הניזוק עוסק פטור, חד חודשי או מוסד ציבורי זכאי, ואם הניזוק מדווח דו-חודשי, אזי שיעור ירידה של יותר מ-12.5% בין תקופת הבסיס לתקופת הזכאות.

6. אילו תקופות משווים לניזוק שלא מדווח על בסיס מזומן לצורך עמידה בירידה?

א. ניזוק שפתח את עסקו לפני 1.1.2023:

אם הוא עוסק פטור או מוסד ציבורי זכאי, ההשוואה לצורך הירידה היא בין 6/2023 ל-6/2025;

אם הוא מדווח חד-חודשי, ההשוואה לצורך הירידה היא בין 6/2023 ל-6/2025;

אם מדווח דו-חודשי, ההשוואה לצורך הירידה היא בין 5-6.2023 ל-5-6.2025.

ב. ניזוק שפתח את עסקו ביום 1.1.2023 ועד 30.4.2025:

אם הוא עוסק פטור או מוסד ציבורי זכאי, ההשוואה לצורך הירידה במחזור העסקאות היא מיום שפתח את עסקו או מ-1.1.2025 לפי המאוחר, עד 31.5.2025 חלקי מספר חודשי הפעילות באותה תקופה, ל-6/2025.

אם הוא מדווח חד-חודשי, ההשוואה לצורך הירידה במחזור העסקאות מיום 1 בחודש שלאחר תקופת הדוח הראשון שהוגש למע"מ או מ-1.1.2025 לפי המאוחר, עד 31.5.2025 חלקי מספר חודשי הפעילות באותה תקופה, ל-6/2025;

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

אם מדווח דו-חודשי, לצורך הירידה במחזור העסקאות מיום 1 בחודש שלאחר תקופת הדוח הראשון שהוגש למע"מ או מ-1.1.2025 לפי המאוחר, עד 30.4.2025 חלקי מספר חודשי הפעילות באותה תקופה, כפול 2 ל-5-6/2025.

7. מהי ההגדרה של ניזוק שמדווח על בסיס מזומן?

עוסק המדווח על בסיס מזומן הוא עוסק שמתקיימים בו כל אלה:

1. הוא מתחייב במס ערך מוסף לפי פרק ו לחוק מס ערך מוסף עם קבלת התמורה לעסקה;
2. הוא מקבל את עיקר התקבולים השוטפים לעסקו בחודש העוקב שבו בוצעה העסקה;
3. שיעור הירידה במחזור העסקאות שלו בתקופת הדיווח, הכולל את חודש יוני 2025, היה נמוך מאחד מאלה:
א. אם היה העוסק מדווח בשיטת דיווח חד חודשית – 40%
ב. אם היה העוסק מדווח בשיטת דיווח דו חודשית – 20%

8. אילו תקופות משוייכים לניזוק שמדווח על בסיס מזומן לצורך עמידה בירידה?

א. ניזוק שפתח את עסקו לפני 1.1.2023;

אם הוא עוסק פטור או מוסד ציבורי זכאי, ההשוואה לצורך הירידה היא בין 7/2023 ל-7/2025;

אם הוא מדווח חד-חודשי, ההשוואה לצורך הירידה היא בין 7/2023 ל-7/2025;

אם מדווח דו-חודשי, ההשוואה לצורך הירידה היא בין 7-8.2023 ל-7-8.2025.

ב. ניזוק שפתח את עסקו ביום 1.1.2023 ועד 30.4.2025.

אם הוא עוסק פטור או מוסד ציבורי זכאי, ההשוואה לצורך הירידה במחזור העסקאות היא מיום שפתח את עסקו או מ-1.1.2025 לפי המאוחר, עד 31.5.2025 חלקי מספר חודשי הפעילות באותה תקופה, ל-7/2025.

אם הוא מדווח חד-חודשי, ההשוואה לצורך הירידה במחזור העסקאות מיום 1 בחודש שלאחר תקופת הדוח הראשון שהוגש למע"מ או מ-1.1.2025 לפי המאוחר, עד 31.5.2025 חלקי מספר חודשי הפעילות באותה תקופה, ל-7/2025;

אם מדווח דו-חודשי, לצורך הירידה במחזור העסקאות מיום 1 בחודש שלאחר תקופת הדוח הראשון שהוגש למע"מ או מ-1.1.2025 לפי המאוחר, עד 30.4.2025 חלקי מספר חודשי הפעילות באותה תקופה, כפול 2 ל-7-8.2025.

9. איך משוייכים לניזוק שמדווח חד חודשי שפתח את עסקו בחודש 5/2025?

מחזור עסקאותיו מיום שפתח את עסקו עד 31.5.2025 מול 6/2025, ואם מדווח על בסיס מזומן, ההשוואה היא 7/2025.

10. האם ניתן לבחור לצורך ההשוואה בין תקופת הבסיס לזכאות בין מדווח שאינו על בסיס מזומן למדווח על בסיס מזומן?

ברגע שהניזוק עונה על הגדרת מדווח על בסיס מזומן אזי יש לדווח בהתאם. במילים אחרות, אם הניזוק חד-חודשי ופתח את עסקו ב-1.1.2020, תקופת השוואה היא 7-8.2023 מול 7-8.2025.

11. אילו תקופות משוייכים לקבלן ביצוע כהגדרתו בחוק?

יש לקחת את מחזור עסקאותיו מיום 1.1.2025 או מ-1 בחודש שלאחר תום תקופת הדוח התקופתי הראשון שהוגש למס ערך מוסף, לפי המאוחר עד 31.5.2025 חלקי מספר חודשי הפעילות, מול 7.2025.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

12. עצמאית שהייתה בחופשת לידה בתקופת הבסיס, כלומר המחזור שלה הוא אפס ולכן אם משווים את תקופת הבסיס לתקופת הזכאות אין ירידה – האם ניתן לבחור תקופת בסיס אחרת?

ניתן כמפורט להלן:

היא רשאית לבחור כי המחזור בתקופת הבסיס יחושב על פי תקופת פעילותה בשנה הקודמת (לדוגמה 9/2022 עד 8/2023) למעט החודשים בתקופה שבהם לא עבדה כאמור;

או

תקופת פעילות של העוסקת ב-12 החודשים הרצופים הקודמים לחודש הראשון שבו לא עבדה כאמור מחולק במספר החודשים בתקופה החליפית ומוכפל במספר החודשים בתקופת הזכאות.

13. אם העוסק היה במילואים בתקופת הבסיס, האם יכול לבחור תקופה חליפית לצורך מחזור תקופת הבסיס? אם כן באיזה תקופה בחרים?

אכן כן, המחזור יחושב על פי תקופת פעילותו בשנה הקודמת, למעט החודשים בתקופה האמורה שבהם היה בשירות מילואים מחולק במספר החודשים בתקופה החליפית ומוכפל במספר חודשי הזכאות.

14. מעסיק שהמחזור שלו בשנת הבסיס הוא מעל 300 אלף ש"ח האם זכאי להשתתפות בהוצאות לעובדים שהוצאות לחל"ת בתקופת המלחמה?

לפי הגדרת עובד מזכה שבסעיף 38 לחוק שלעיל, עובד אשר לא הופסקה עבודתו ולא יצא לחופשה. כלומר במקרה זה המעסיק לא זכאי.

15. ניזוק שמעסיק מלצרים – האם זכאי להשתתפות בהוצאות שכר בגין רכיב הטיפים?

לפי סעיף 9.13 להוראת ביצוע 9.2025 הוא לא זכאי ויש להפחיתו מהוצאות השכר (זאת במקרה שהפיצוי חושב לפי חלופת השכר שדווחה ב-102)

16. האם מעסיק אשר מדווח דו חודשי זכאי לכפל פיצוי בגין השתתפות בהוצאות שכר?

לפי סעיף 12.7 להוראת הביצוע שיעור הפגיעה יוכפל ב-2 ויוגבל ל-100%.

לדוגמה, ניזוק שמדווח דו חודשי ושיעור הירידה 70% : כופל 70% כפול 2 = 140%, ואז מגבילים זאת ל-100% (ההשתתפות בהוצאות שכר היא הוצאות השכר שמחושבות לפי סעיף 12.7 כפול שיעור הפגיעה).

17. האם ניזוק שהמחזור מעל 300 אלף ש"ח יש פיצוי מינימום?

לפי סעיף 38(ג) לחוק אם הפיצוי המחושב הוא נמוך – 4,897 כפול מקדם (בהתאם לאחוז ירידה), אזי הפיצוי יהיה 4,897 כפול מקדם. לדוגמה ניזוק שמדווח דו חודשי ומחזורו בשנת הבסיס הוא 500,000 ויש לו ירידה של 90% והפיצוי המחושב הוא 1,000 ש"ח, יקבל 4,897 כפול 3 שווה 14,691 מינימום.

18. ניזוק שדיווח בתקופת הבסיס ובתקופת הזכאות מדווח דו חודשי – איך מבצעים את ההשוואה?

בסעיף 38(ד) לחוק נכתב שאם ניזוק שינה את שיטת הדיווח שלו לעומת תקופת הבסיס, עליו להשוות בתור דו חודשי.

19. האם ניתן לקבל פיצוי במסלול אדום ומענק לפי "עם כלביא"?

עוסק בישוב ספר שקיבל פיצוי לפי המסלול האדום (נזק עקיף) לא יוכל לקבל פיצוי בגין חוק זה, כלומר אין כפל פיצויים.

20. האם משרת מילואים שבתקופת המלחמה היה במילואים זכאי למענק מקרן הסיוע לצה"ל וגם למענק לפי "עם כלביא"?

הוא אינו זכאי למענק "עם כלביא" משום שעל הירידה בהכנסות לנבוע מהמלחמה ולא בשל שירותו במילואים.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

21. איך מחושב מענק לעוסק שמחזורו שנת הבסיס הוא מעל 300 אלף ש"ח?

א. מענק השתתפות בהוצאות קבועות

לוקחים את מקדם ההוצאות הקבועות (כמצוין בטבלה A) כפול ההוצאות הקבועות, כמפורט להלן:

1. ניזוק שפתח את עסקו לפני 1.1.2023 – יש לקחת את התשומות השוטפות מיום 1.9.2022 או מהחודש העוקב למועד שבו החל לפעול לראשונה לפי המאוחר עד 31.8.2023, מחולק במספר החודשים כפול מקדם הוצאות קבועות.

2. ניזוק שפתח את עסקו מיום 1.1.2023 עד יום 31.5.2025 – יש לקחת את התשומות השוטפות מהמועד שבו החל לפעול לראשונה או מיום 1.1.2025 לפי המאוחר עד המועד, כמפורט להלן:

א. אם הניזוק מדווח חד-חודשי, עוסק פטור – עד 31.5.2025

ב. אם הניזוק מדווח דו-חודשי – עד 30.4.2025

חלקי מספר החודשים כפול מקדם הוצאות קבועות.

ב. מענק השתתפות בהוצאות שכר

(בנטרול סכומים שהמוסד לביטוח לאומי שילם למעסיק להחזר תגמולי מילואים לעובד על ידי המעסיק) תלוי בסוג הניזוק, כמפורט להלן:

2. לעוסק – הנמוך מבין 75% משכר העבודה לעובדים מזכים (עובד שהצהיר בגינו הניזוק למנהל כי לא הופסקה עבודתו בחודש יוני 2025 ולא ניצל יום חופשה במהלך הימים 13-24.6.2025) כפי שדווח בטופס 102 מס הכנסה כפול 1.25, לבין השכר הממוצע במשק (12,536) כפול מספר העובדים המזכים בחודש 6/2025 כפול 1.25, ואז כפול שיעור הירידה במחזור העסקאות.

טבלה A - עוסק מ-300 אלף עד 400 מיליון ש"ח

שיעור הפגיעה יוני 2025	שיעור פגיעה מאי-יוני 2025	מקדם הוצאות קבועות
40%-25%	20%-12.5%	7%
60%-40%	30%-20%	11%
80%-60%	40%-30%	15%
100%-80%	מעל 40%	22%

22. אילו תשומות מביאים בחשבון לצורך חישוב השתתפות בהוצאות קבועות?

תשומות שקוּזְזו בדוחות מע"מ, הוצאות במע"מ בשיעור אפס למעט תשומות ציוד, תשומות של עוסק בשל רכישת טובין או קבלת שירות מעוסק שהוא קרובו, אלא אם אושר על ידי מנהל מע"מ לבקשת העוסק – כמו רכישת ממי שאינו קרוב ובגין ציוד שנרכש לצורכי עסק, ארנונה, ריבית, עמלות בנקים וכו'.

23. בהמשך לשאלה שלעיל נוצר מצב אבסורדי לעוסק, שיש הוצאות קבועות כמו ארנונה בסכום קבוע, שבגינו המדינה לא תשתתף בהוצאות, האם יש פיצוי אחר לגבי אלה?

במקרה כזה, לפי סעיף 5 להגדרת מקדם הוצאות קבועות הניזוק יכול לבקש שהמקדם יוכפל ב-1.5 בהמצאת אסמכתאות, כלומר אם המקדם הוא 22% והמנהל יאשר זאת, מקדם ההוצאות הקבועות יהיה 22% כפול 1.5 שווה 33%.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

24. איך ייבדק במס הכנסה התנאי שהירידה נבעה מהמלחמה?

קודם כל ינטרלו מהמחזור בתקופת הבסיס עסקאות חריגות ו/או עסקאות חד פעמיות. לאחר מכן יבחנו אם הייתה ירידה משמעותית בתקופה שקדמה לתקופת הזכאות. לאחר מכן יבחן דיווח תנודתי. כמו כן ייבדק עניין דחיית ההכנסות לתקופה שלאחר תקופת הזכאות.

25. מהם התנאים לצורך קבלת מענק לעסק שנפגע בנוק ישיר בתקופות 7-12/2025?

1. לא ניתן להשתמש בבית העסק בתקופה שתחילתה בתקופה הקובעת (2025.6.24-13 עד 2025.7.31);
2. מענק בגין התקופות הנוספות 9-10/2025, 11-12/2025 – לא ניתן להשתמש במקום העסק שניזוק בתקופה של 15 ימים לפחות במהלך התקופה הנוספת.

הערה חשובה – לשם קבלת מענק זה, עליו לעמוד נוסף על הנזכר לעיל, בכל התנאים לקבלת מענק "עם כלביא".

26. מה ציר הזמן לקבלת מענקי "עם כלביא"?

- א. ניתן להגיש תביעה החל מה-16 לחודש העוקב לתקופת הזכאות עד 90 יום (תביעה מקוונת);
- א. לגבי פיצוי לאובדן הכנסות שכר דירה יש להגיש תביעה תוך שלושה חודשים מיום קרות הנזק;
- ב. המנהל רשאי לדחות את מועד התחילה להגשת תביעה בתקופה אחת שלא תעלה על 15 ימים (שלא ניתן להגיש בה את התביעה באופן מקוון החל מהמועד האמור);
- ג. המנהל יכול להאריך את התקופה המרבית להגשת תביעה עד 180 ימים;
- ד. ממועד ההגשה על ידי העוסק חייב המנהל לתת החלטה בתוך שמונה חודשים לגבי זכאותו של הניזוק וסכום הפיצויים, ואם ביקש המנהל פרטים נוספים, יוכל להאריך זאת ב-30 יום נוספים. אם לא נתן המנהל החלטה לגבי זכאותו של העוסק בתקופה שלעיל (כולל ההארכה) יראו את התביעה כתביעה שהתקבלה;
- ה. המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת הניזוק, לתקן את הקביעה בתוך ארבע שנים מיום שניתנה אם התגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו;
- ו. ביקש המנהל פרטים נוספים לצורך ההחלטה אם זכאי או לא, לא תובא בחשבון התקופה שבה לא מסר העוסק את הסכמתו לעניין שמונת החודשים וחודש ארכה לעניין חובת המנהל לתת את ההחלטה;
- ז. נקבעה זכאותו של העוסק לפיצויים, ישולמו הפיצויים עד 14 יום מקביעת הזכאות;
- ח. לא הודיע המנהל לניזוק על החלטתו בתוך 21 יום מיום הגשת התביעה, ישלם לו מקדמה בשיעור של 60% מסכום הפיצויים המגיע לעוסק, להנחת דעתו של המנהל;
- ט. לא הודיע המנהל לניזוק על החלטתו בתוך 150 יום מיום הגשת התביעה, ישלם לניזוק מקדמה נוספת של 10% מסכום הפיצויים המגיע לעוסק, להנחת דעתו של המנהל;
- י. לסכום הפיצויים המשולם ייוספו הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה לפיצויים עד יום התשלום.

27 איך ניתן להשיג על ההחלטה של רשות המיסים?

- א. ניתן להגיש השגה על החלטת המנהל בתוך 60 יום מיום קבלת ההחלטה, לעובד רשות המיסים שהוסמך לכך;
- ב. ההשגה תוגש באופן מקוון ותכלול את כל הפרטים לשם בחינת טענותיו של מבקש הפיצויים;
- ג. העובד שהוסמך ייתן למשיג הודעה כי המציא את כל המסמכים והפרטים שנדרש להמציאם בתוך שמונה חודשים מיום שנמסרה לו הודעת ההשגה, או בתוך 30 יום מיום שאישר, לפי המאוחר;
- ד. המנהל רשאי, מטעמים מיוחדים, להאריך את התקופה האמורה עד תום שנה מיום שנמסרה לו הודעת ההשגה;
- ה. על החלטה בהשגה ניתן לערור לפני ועדת ערר בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לעורר ההחלטה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

28. מי רשאי לייצג את הניזוק בפני ועדת ערר?

לפי סעיף 15.33 להוראת ביצוע 9.2025: רואה חשבון, יועץ מס או עורך דין.

29. איך בודקים זכאות לאיחוד עוסקים או שותפות?

- א. לעניין בדיקת שנת הבסיס לוקחים את מחזור העסקאות המאוחד של כל העוסקים או השותפים יחדיו;
- ב. לעניין חישוב הירידה: החישוב יתבצע לגבי כל חבר באיחוד בנפרד, בהתאם לנתוני המחזורים של כל עוסק באיחוד אילולא היה רשום כעוסק אחד עם אחר;
- ג. לעניין חישוב התשומות השוטפות: סך התשומות השוטפות שהיה מדווח לרשות המיסים בישראל בשל השנה הקודמת, אילולא היה רשום כעוסק אחד עם עוסק אחר ועליו דיווח בהתאם לסעיף 71א לחוק מס ערך מוסף.

פרסום רשות המסים

מענק "עם כלביא" לא נכלל במחזור לדיווח מקדמות לפי סעיף 175 לפקודת מס הכנסה

השאלה:

האם יש חובה לכלול את סכום המענקים של "עם כלביא" במקדמות לשנת 2025?

רו"ח אחמד חסונה משיב:

1. מענק "עם כלביא" חייב במס.
2. המענק לא נכלל במחזור לעניין דיווח מקדמות לפי סעיף 175 לפקודה.
3. כדי להימנע מהפרשי הצמדה וריבית – אם תהיה חבות מס, עדיף לשלם מקדמה על חשבון המענק.

מיסוי מענק שקיבל בעל עסק מ"קרן עצמאימניקים"

השאלה:

משרת מילואים קיבל מענק מקרן "עצמאימניקים". קרן אשר הוקמה על ידי המערכת הבנקאית והסוכנות היהודית וממומנת גם על ידי הבנקים. האם בעל עסק שקיבל מענק מהקרן חייב בתשלום מס בגין ההכנסה?

רו"ח אחמד חסונה משיב:

בתשובתי אתייחס להיבטים מבחינת רשויות המס וביטוח לאומי בגין המענק נשוא הפנייה.

א. מס ערך מוסף

לפי סעיף 12 לחוק מס ערך מוסף, כל תרומה, תמיכה או סיוע אחר חייבים במס ערך מוסף, למעט המענקים המצויים בתקנה 3 לתקנות מס ערך מוסף. בתקנה 3 לתקנות מס ערך מוסף מדובר על מענקים ממשרדי הממשלה ומהסוכנות היהודית וכדומה, ולא מגופים פרטיים.

אם מענק זה עומד בתקנה 3 (א)(2) לתקנות מס ערך מוסף, כלומר ניתן במישרין לעוסק על ידי הסוכנות היהודית, אזי המענק אינו חייב במס ערך מוסף ויש להוציא רק קבלה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

להלן התקנה :

"(2) התקבולים המפורטים להלן לא ייחשבו חלק ממחיר עסקותיו של עוסק :

(א) תקבולים הניתנים לעוסק במישרין מתקציבי הסוכנות היהודית לארץ ישראל, ההסתדרות הציונית העולמית או אילן - איגוד ישראלי לילדים נפגעים ;"

ב. מס הכנסה

דין הפיצוי כדין הפרצה אשר הוא בא למלא, כלומר היות שהם מקבלים מענק על היותם עצמאים והדבר בא להחליף אובדן הכנסות בשל שירותם במילואים, אזי מענק זה חייב במס כהכנסה מעסק.

ג. ביטוח לאומי

היות שביטוח לאומי מסווג את ההכנסות לפי מס הכנסה, הכנסה זו תהיה חייבת בדמי ביטוח כהכנסה מכוח סעיף (1)2 לפקודה.

המשיב - מומחה במיסים, מצוות מומחי המס במערכת כל מס

התשובות אינן מהוות תחליף לייעוץ משפטי, ואין המומחים המשיבים או המערכת אחראים לתוצאות השימוש בהן. אין במידע המופיע באתר "כל מס" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים

דגשים, עדכונים, תיקוני חקיקה ופרסומי רשויות המס שחלו במהלך שנת המס 2025

רווחים כלואים - על מי ועל מה חל החוק

רו"ח שלמה הררי

מבוא

בתיקון 277 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה") בוצעה אחת הרפורמות הגדולות בתחום המס. לטעמי יש לתיקון שלושה פרקים. שינוי בחברות ארנק, כפייה בחלוקת רווחים כלואים, והוראת שעה לפירוק חברה והעברת נכס.

בגלל מורכבותו יתפרסמו לחוק גם הוראות ביצוע שונות. לעת עתה פורסמה הוראת ביצוע שמבהירה את הוראת השעה לעניין הפרק השלישי פירוק חברה והעברת נכס. פורסמה טיוטה לעניין רווחים כלואים. בזמן הקרוב יפרסמו הוראות ביצוע לעניין פרק ראשון - שינוי בחברות ארנק, וכן תפורסם הוראת ביצוע בנושא מהי "חברת מעטים" וכן עניין פעילות ייצורית.

בחלק זה נסקור את מה שאני מכנה "הפרק השני". על אילו חברות חל החוק ועל אילו רווחים. נסקור את ההוראה בפועל - מתי 2%, מתי 5%, ועוד. בחלק זה אף נתבסס על טיוטת חוזר שהופצה בחצי הראשון של חודש יולי השנה.

נסביר על אלו חברות חל פרק שני ועל אילו רווחים, ועל אילו הרווחים לא חל החוק. בשלב הבא נסביר מהן האפשרויות לתשלום.

סוגי חברות

ככלל, החוק חל על "חברת מעטים". מבלי להרחיב מהי "חברת מעטים", סעיף 64 לפקודה מסביר את המיסוי על "חברת בית" ואחד התנאים הוא שהיא "חברת מעטים". בנושא של חברת בית יצאו לאורך השנים פסקי דין שדנו

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

בשאלה מיהי "חברת מעטים". גם בחוזר [מס הכנסה 2/2019](#) בעניין חברת בית דנו בשאלה מיהי "חברת מעטים", וכן בסעיף [76 לפקודה](#), שם יש הגדרה ל"חברת מעטים". לצורך הדיון שלנו ולאור זאת שאמורה לצאת הוראת ביצוע ספציפית בעניין "חברת מעטים" שתחול בכל מקרה שבו הוזכרה "חברת מעטים" ותשנה מושגים שהכרנו עד עתה, וטרם נדון במושג "חברת מעטים", נצא מתוך נקודת הנחה שהחברה שעליה אנו מדברים היא "חברת מעטים".

בפרק זה נסביר מהם המסלולים השונים לחלוקה כפויה ועל אילו חברות יחול הדבר. בפרק השני נדון בהכנסות שחלוקה כפויה לא תחול עליהן, ובפרק השלישי נדון בחישוב.

לעת עתה מדובר על מה שמכונה מס קנס של 2% מ"הרווח העודף". זאת ברירת המחדל.

חשוב לזכור שבמסלול 2% מס קנס, המס משולם בכל שנה על אותם עודפים. מנגד יש כריות הגנה שמקטינות את "הרווח העודף". ואולם המיסוי של 2% אינו מזכה את בעל המניות בסכום כלשהו. במסלול 5% בשנת 2025 או 6% בשנים שלאחר מכן, יכנס כסף לבעל המניות.

המיסוי יחול אף על חברות חמ"ז, חנ"ז, חברה שחלות עליה הוראות חוק העידוד, ואף על רווח של חברות שהתווספו לפרק של חברת ארנק כמו סעיף [א62 לפקודה](#) וסעיף [א62\(א1\) לפקודה](#). הכוונה לחלק מהרווח שלא מוסה במישור האישי של בעל המניות.

- רק חברות שיש להן לתום שנה קודמת רווח צבור של 750 אש"ח נכנסות לבחינה של פרק שני - חלוקת רווחים כלואים.
- יש מסלול מיסוי מס קנס של 2% על "רווח עודף" או 5%-6% על "הרווח הנצבר", ועל כך בהמשך. ואולם חברה שיש לה [הפסד שוטף](#) בשנת המס (הוני או פירותי), העולה על 10% מסכום "הרווח הנצבר" בתום שנה הקודמת, מס קנס לא יחול עליה באותה שנה.
- חברה שחילקה דיווידנד, [ששולם בגינו מס](#), (דהיינו לא דיווידנד בין-חברתי) בשל חלוקתו בשיעור של 50% מסכום "הרווח העודף" בתום שנה קודמת, הרי המיסוי של הרווחים הכלואים לא יחול עליו בשנה הנוכחית.
- חברה שחילקה דיווידנד חייב במס, בשיעור של 6% (5% בשנת 2025), תיתכן הארכה בתשלום המס לא לתום 2025, אלא אולי לתום הרבעון הראשון של 2026), מסכום "הרווח הנצבר" בתום שנה מס קודמת פטור ממס קנס. דיווידנד ששולם בגינו מס ולא קוזז מול הפסד.
- החוק חל על חברה ישראלית ולא זרה. נדייק: חברה זרה שהכנסתה לא הופקה בישראל ולא משנה מיהם בעלי המניות. לתשומת הלב: חברה זרה שרווחיה עלו חשבונאית לחברה ישראלית מחזיקה, הישראלית תמוסה על הרווח שעלה מהחברה בחו"ל מכוח חוק רווחים כלואים. חברה ישראלית שמוחזקת על ידי זרים, משטר חלוקת רווחים כלואים יחול עליה. חברה זרה שהפיקה רווחים בישראל - ספק אם ניתן לכפות עליה חלוקה של רווחים, ועל כך ניתן להרחיב בהשמטת סעיף 181 לחוק במהלך החקיקה.
- החוק חל על חברה ישראלית גם אם יש לה גם בעלי מניות זרים. נמסה גם את בעלי המניות הזרים.
- חברה שתחלק דיווידנד בכל אחת משנות המס 2025-2030 בשיעור של 20% מהרווחים שנותרו מרווחי יום התחילה, לא תהיה חייבת במס קנס. ניתן להפסיק לחלק 20% ואז להיכנס למסלול 2% מס קנס על העודפים שנותרו לחלוקה באותה שנה, או 6% מ"הרווח הנצבר" לשנה קודמת. שנה לאחר מכן החברה יכולה לחזור למסלול 20%.

סוגי רווחים

בפרק זה נדון בסוגי ההכנסות שיוחרגו מהחלת המס קנס וחלוקה בכפייה.

- הכנסות מחברות שקופות שיוחסו ומוסו בידי היחיד לא ייכנסו לבסיס המיסוי של פרק זה. למשל חברת בית, משפחתית/ שקופה או עתירת יגיעה אישית על החלק העודף.
- חשוב לזכור כי העברת נכס מכוח הוראת שעה דינה כחלוקת דיווידנד (אפילו אם לא לעניין שיעור המס - אם חסר רר"ל), הדיווידנד עדיין ייספר וימנה לעניין 5% בשנת 2025.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

- רווח שמקורו ב**חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959**, (להלן: "**חוק העידוד**"), רווח נצבר שמקורו בהכנסה שהיא הכנסה מוטבת כהגדרתה בסעיף **51 לחוק העידוד**, הכנסה של מפעל מועדף שהיא מהסוגים המפורטים בפסקאות 1-5 להגדרת "הכנסה מועדפת" שבסעיף 51 לחוק עידוד. על רווח כאמור לא חלות ההוראות המחייבות בחלוקה. ראו סייג בהמשך.
- סכום הרווחים של חברה שהיא בעלת מפעל תעשייתי כהגדרתו בחוק עידוד תעשייה (מסים), התשכ"ט-1969 שמקורו במכירות של מפעל תעשייתי (ויצא חוזר בנושא שיבהיר מהי חברה בעלת מפעל יצרני). גם על רווח כאמור לא יחולו ההוראות המחייבות בחלוקה. ראו סייג בהמשך.
- סכום הרווח הנצבר שמקורו מהכנסות מבניין של חברה שהיא קבלן בונה. גם לא יחויב בחלוקה.
- סכום הרווח הנצבר של מוסד כספי. לא מחויב בחלוקה.
- חשוב לזכור שעמדת רשות המיסים שלא קיבלה פרסום היא שדיווידנד שחולק לחברת אם והיה רווח שהחוק של כפיית חלוקת רווחים לא חל עליו, הרי דיווידנד כאמור הוא הכנסה שנהפכת לחייבת.
- הרווח הצבור הפטור שתיארנו לעיל הוא רווח המתקבל מצירוף כל הרווחים הנצברים המפורטים לעיל, ובלבד שהרווח האמור הופק בשבע שנות המס שקדמו לשנת המס הנבדקת, או סך הרווחים הנצברים הפטורים מיום הקמת החברה ועד לתום שנת המס הנבדקת ולאחר שהופחתה מהם עלות הנכסים המיוחדים של החברה בתום שנת המס הנבדקת, לא כריית נכסים (דהיינו או כריית 750 אש"ח או כריית הוצאות שנדבר עליהם בחלק הבא). דהיינו לא כל הרווח פטור ממס קנס.
- הרווח שנהנה מהקלה בסעיפים לעיל הוא רווח ספציפי ולא מפעילות אחרת. הרווח הפטור הוא לפי חלופה מיסויית בניכוי המס שחל עליהם ודיווידנד שחולק מהם והפסדים שנוצרו וטרם קוזזו.

רווח עודף ורווח צבור

- בפרקים הקודמים סקרנו את החברות שיחול עליהן מיסוי הרווחים הכלואים, ואת הרווחים שלא יחולו עליהם כללי המיסוי על רווחים כלואים. כעת נסקור מהן האפשרויות שיש בחלוקת רווח כפוי.
1. החישוב של חלוקה של 5% או 6% על "הרווח הצבור" כדיווידנד, מונע מס קנס של 2% על "הרווח העודף". ומזכה בדיווידנד בפועל. בניגוד לחלופה של 2% שהיא קנס.
 2. "הרווח הצבור" יהיה גבוה בדרך כלל מ"הרווח העודף". "הרווח הצבור" הוא מעין חישוב רר"ל מיום הקמת החברה. בודקים מסלול מס מול מסלול חשבונאי, ובחרים את הנמוך.
 3. במסלול המיסוי מחברים הכנסה חייבת של החברה, כולל הכנסות פטורות, לרבות שבת, בניכוי המס החל על אותן הכנסות ובניכוי דיווידנד שחולק עד תום השנה, ואת זה משווים לסכום הרווחים כהגדרתם בסעיף **302(ב)** **לפקודה** בתוספת רווחים שהונו. שימו לב שאם יש קושי בחישוב רווח מיסויי לפני שנת 1984, הרי עד שנת 1984 נבחר מסלול חשבונאי ומשם נבצע תוספת למסלול מיסוי משנת 1984.
 4. במסלול החשבונאי אנו בוחנים יתרת עודפים או עודפים בשנתיים האחרונות, לפי הגבוה מבין השניים. מפחיתים חלוקת דיווידנד אם לא הופחת. שימ לב, רווחי אקוויטי ורווחי שיערוך יש לתאם, שהרי הרווחים הללו אינם הכנסה חייבת, ובחרים את הנמוך.
 5. בסעיפים 3-4 סקרנו מסלול מיסוי מול מסלול חשבונאי ובחרנו את המסלול הנמוך. זה "הרווח הצבור". שנחשב רווח עודף. נקטין מהרווח הצבור רווח צבור פטור ונפחית את המגינים.
 6. רווח צבור פטור הוא הרווח שעליו הסברנו בחלק של "סוגי רווחים" כמו רווח חוק עידוד יצרני וכו'.
 7. חוץ מהפחתת רווח צבור פטור מרווח צבור אנו מפחיתים את אחד משלושת המגינים שנפרט להלן. במגן אנו בוחרים את הגבוה ביותר. מגן 750 אש"ח או מגן הוצאות, או מגן נכסים. מגן 750 אש"ח הוא פשוט.
 8. מגן הוצאות הוא הוצאות החברה שנפרט או ממוצע הוצאות החברה בשלוש השנים האחרונות.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

9. מגן הוצאות כולל הוצאות מותרות לניכוי לצורכי מס, למעט הוצאות ששימשו לנכס מיוחד.
10. מגן נכסים הוא בפשטות - מלאי, לקוחות, מקרקעין לשימוש אישי, וחברות בנות בשיעור החזקה של 10% ומעלה, שיותר ממחצית משווי נכסיהם הוא "נכסים טובים".
11. נכסים רעים הם: ניירות ערך, אף אם הם מלאי, נכסים בלתי מוחשיים, זכות במקרקעין שאינה לשימוש אישי (ועל כך יהיו ויכוחים וחוות דעת), פיקדונות, הלוואות, ושטר הון שהונפק לאחר תחילת שנת 2025.

סיכום

סיכמנו בקצרה על אילו חברות תחול חלוקת רווחים כלואים, על אילו רווחים ומה שיטת החישוב. טרם ידוע אילו טפסים יתלוו לדוחות לשנת 2025, וכן לא ידוע האם מס הכנסה יחייב את המייצגים, חוץ משידור דוח 1214, לצרף גם מעין דוח ממוחשב נוסף שמביא את התייחסות החברה לתיקון 277 [לפקודה](#), כולל החישובים.

הכותב – מומחה ומרצה בכל תחומי המיסים

מיסוי חברות מעטים והזדמנות הוראת השעה

רו"ח משפטן דני שמעיה

כללי המיסוי בישראל בנויים על פי מודל המיסוי הדו-שלבי, כלומר בשלב הראשון חל מס חברות על החברה בעלת הפעילות ובשלב לאחר מכן, בעת חלוקת דיווידנד לבעלי המניות, מבוצע תשלום מס נוסף על ידי בעלי המניות בגין הדיווידנד אשר התקבל בידם. מודל מיסוי זה מאפשר להטיל על החברה מיסוי נמוך בשלב הראשון ולהותיר בידי רווחים גבוהים יותר אשר ישמשו להרחבת הפעילות העסקית.

לאחרונה פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025) (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה-2024 (להלן: "רפורמת חברות המעטים") שבמסגרתו נקבעו תיקונים [בפקודת מס הכנסה](#) היוצרים מנגנון מיסוי ייחודי לבעלי המניות בחברות מעטים וכן מטילים חבות מס משמעותית על חברות מעטים כאמור בעלות הכנסה צבורה.

האם הסדר המס הדו-שלבי חל על כל חברה?

במסגרת תיקון מס' 235 [לפקודת מס הכנסה](#) במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות התקציב 2017-2018 חוקק סעיף 62א לפקודה (כנוסחו עד לתום שנת 2024) שבבסיסו קובע כי במקרים מסוימים יראו הכנסה של חברת מעטים כהכנסת היחיד, ולמעשה מבטל את מנגנון המיסוי הדו שלבי. במצב זה יוטל מס בשיעור של כ-50% על רווחי חברת המעטים חלף הטלת מס החברות בשלב הראשוני והשלמת מס הדיווידנד במועד החלוקה בפועל. יצוין כי במסגרת חוק ההתייעלות לשנים 2017-2018 חוקק לצד סעיף 62א גם סעיף 3(ט) לפקודה אשר מחיל חיוב במס על משיכה מחברה, אף אם אין מדובר בדיווידנד בהתאם לחוק החברות.

מהו הסדר המס החדש שמרעיש את השוק?

במסגרת רפורמת חברות המעטים בוצעה [הרחבה](#) לסעיף 62א כאמור, ולמעשה קבע המחוקק כי יראו בהכנסה החייבת של חברת המעטים הכנסה של בעל המניות. זאת למעט רשימה סגורה של הכנסות אשר בעיקרן הן הכנסות פאסיביות (דוגמת שכירות). למעשה, הסעיף קובע כי בעל מניות בשיעור של יותר מ-30% וכן בעל מניות בשיעור כלשהו אשר לו יגיעה אישית בפעילות חברת המעטים, יראו בו כנותן שירותים לחברת המעטים בגובה חלקו בהכנסה החייבת של החברה - כך שיחויב עליה במס שולי (שיכול להגיע ל-50%), אף שבפועל הכסף נמצא בחברה לטובת הרחבת הפעילות העסקית.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ועוד, בניגוד לשנים עברו שבהן עודד המחוקק חלוקת דיווידנד באמצעות תמריץ מיסוי מופחת, הרי במסגרת רפורמת חברות המעטים קבע המחוקק הטלת "מס נוסף" בשיעור 2% על כלל רווחי החברה מיום הקמתה חלף חלוקת דיווידנד ותשלום מס בגינו. **יודגש** כי אין מדובר במס על הרווח השוטף אלא במס נוסף **המוטל מדי שנה על הרווח הנצבר** ושאינו ניתן לקיזוז או זיכוי ממס החברות המוטל על החברה עוד טרם התיקון.

מהי בעצם חברת מעטים?

פקודת מס הכנסה מגדירה חברת מעטים כחברה שבשליטתם של עד חמישה בני אדם ושאינו לציבור עניין ממשי בה. כלומר, חברה אשר למעלה מ-51% מאמצעי השליטה בה מוחזקים יחד על ידי חמישה בני אדם לכל היותר ושאינה חברה ציבורית, ככל הנראה תסווג כחברת מעטים.

על מי חל הסעיף?

בניגוד לדעה הרווחת, ייחוס ההכנסה החייבת לבעל המניות אינו חל רק על בעלי מקצועות חופשיים אלא ככלל, הסעיף חל לגבי חברת מעטים אשר לה שיעור רווחיות העולה על 25% והיא בעלת מחזור הנמוך מ-30 מיליון ש"ח (תלוי במספר בעלי השליטה). ועוד, במסגרת רפורמת חברות המעטים נקבעו חריגים לאופן ייחוס ההכנסה בין היתר בנוגע למיסוי ההכנסה משותפות וכן בנוגע לדיווידנד אשר התקבל מחברה אשר בעל המניות היה פעיל בה.

כמו כן, הטלת המס הנוסף חלה על חברת מעטים (וללא קשר לשיעור הרווחיות של החברה) אשר לה רווחים **מצטברים** העולים על סך של 750 אלפי ש"ח או שאין בבעלותה "מגן רווחים" אשר מונע את הטלת המס הנוסף. במסגרת הרפורמה קבע המחוקק מנגנוני הגנה ("מגן רווחים") בנוגע לרווחים הנצברים של חברת המעטים, כך שהמס הנוסף לא יחול עד גובה חלק מנכסי החברה (ככלל, נכסים שהם ניירות ערך או פיקדונות **אֵינם** 'נכסים מגנים') או לשם הגנה על הוצאות פעילות העסקית, ועל כן יש לבחנם באופן יסודי על מנת להימנע ממיסוי יתר.

האם יש פתרונות שניתן לבצע בכדי להימנע ממיסוי יתר?

במסגרת רפורמת חברות המעטים קבע המחוקק הוראות שונות שיש לבחון את פרשנותן בהתאם לנסיבות הספציפיות. כמו כן, אפשר המחוקק הקלה במסגרת הוראת שעה לשנת המס 2025 שבמסגרתה ניתן לבצע פירוק חברת מעטים או העברת נכסים מהחברה לבעלות היחיד בעל המניות (אף ללא פירוק) וזאת בפטור ממס רווח הון או שבח וכן ממס רכישה (ככל שמדובר במקרקעין). זאת לצד מיסוי בעל המניות מקבל הנכס בגובה הרווחים הראויים לחלוקה או בהתאם לעלות המופחתת של הנכס (תלוי בחלופה הנבחרת) חלף מיסוי, בהתאם לשווי ההוגן שלו (ובכפוף לתנאים נוספים אשר נקבעו בחקיקה) ולהוראות שונות בנוגע למיסוי בעל המניות במועד מכירת הנכס בעתיד.

לצד זאת ובשולי הדברים נסיים בדבריו של נשיא בית משפט העליון (בדימוס) שמגר בעניין חזון[1]:

"עצם העובדה כי צדדים בחרו במבנה משפטי דל מיסים אינה מצביעה כי המבנה "מלאכותי" או "בדוי". זכותם - ואף חובתם - של מומחים בענייני מיסים לתכנן עסקאות משפטיות כך שלא תהיינה עתירות מס. גבולות תכנון המס היא שאלה קלאסית ונצחית אשר נקבעת בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל עניין ועניין."

ונמליץ לבעלי שליטה בחברות מעטים להיוועץ בנוגע לפעולות הנדרשות לביצוע התאמת הסדר המס הנכון לאור הרפורמה ולהימנע מתשלומי מס עודפים על הנקבע במסגרת החוק.

הערות הכותב:

[1] עליון, ע"א 4639/91, מנהל מס שבח מקרקעין נ' חזון דוד ואלוה, ליפשיץ דוד וחנה, מור עוזי ובת-שבע. מיסים ח/3 (יוני 1994).

הכותב – דני שמעיה, רואה חשבון ומשפטן; לשעבר יועץ מקצועי למנהל רשות המסים ורכז חוליה בפקיד השומה למפעלים גדולים

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הוראת שעה העברת נכסים ופירוק חברות – הבהרות רשות המיסים

רו"ח רונית בר

ביום 19.10.2025 פרסמה רשות המיסים סדרה של שאלות ותשובות (להלן: "הסדרה"), אשר נועדו להבהיר את עמדת רשות המיסים הן בפרוצדורה, הן בשאלות מקצועיות, בכל הנוגע לסעיף 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025) (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה-2024 – הוראת שעה (להלן: "הוראת השעה") (אמנם פרסום זה ניתן לאחר הגשת מספר רב של דיווחים על העברת נכסים ו/או פירוק חברות שכבר בוצעו בפועל, ו/או בקשות לאישור, אך עם זאת, קיימת חשיבות רבה להבהרות שניתנו, ובזמן שנותר עד ליום 30.11.2025 ניתן עדיין להגיש בקשות להעברת נכסים ולהתחיל בהליכי פירוק חברות עד ליום 31.12.2025).

נתייחס למספר ממוקד של שאלות ותשובות.

מועד הדיווח והביצוע (שאלות מס' 1, 9, 12, 15):

להבנתנו, מכל השאלות והתשובות שניתנו בנוגע לאופן ביצוע הוראת השעה, עמדת רשות המיסים היא כי בכל העברת נכס מקרקעין או פירוק איגוד מקרקעין לפי הוראת השעה, יש להגיש הודעה/ בקשה לאישור (להלן: "הבקשה") (למחלקה המקצועית ברשות המיסים ולהמתין לאישור פורמלי של הבקשה, גם כאשר לכאורה לא נדרש אישור, למעט אישור מנהל מיסוי מקרקעין. רק לאחר קבלת אישור פורמלי מהמחלקה המקצועית, ייעשה הדיווח בטפסים הייעודיים הן לפקיד השומה, הן למסמ"ק, וישולם המס.

גם כאשר מדובר בהעברת נכסים אחרים, שאינם מקרקעין, נדרשת הגשת בקשה (ראו גם שאלה מס' 5), וככלל, יש להמתין לאישורה אף אם לא נדרש אישור לבקשה בהחלטת מיסוי.

עם זאת, מפאת סד הזמנים, לדעתנו בכל מקרה יש לשלם את המס הנדרש עד ליום 16.12.2025 בהתאם לתקנות מס הכנסה (ניכוי מריבית, מדיווידנד ומרווחים מסוימים), התשס"ו-2005, גם כאשר מועבר נכס מקרקעין, ואף אם טרם התקבלה תשובה מרשות המיסים המאשרת את הבקשה. בהתאם לתשובה שניתנה לשאלה מס' 1, אם העברת הנכס (שאינו מקרקעין) לא תאושר, ניתן יהיה להשיב את המצב לקדמותו ולקבל את המס בחזרה, עם ריבית והפרשי הצמדה.

העברת נכס עם הלוואה שסכומה עולה על עלות הנכס (שאלה מס' 2):

במקרים שבהם הנכס המועבר לבעל המניות בהתאם להוראת השעה, נרכש על ידי החברה המעבירה במימון הלוואה ממוסד כספי, קובע סעיף 9.6 לחזור מס הכנסה 3/2025 (להלן: "החוזר") כי יתרת הלוואה תועבר לבעל המניות היחיד יחד עם הנכס, והוא יחויב במס על ההפרש.

סעיף 9.2 לחוזר קובע כי במצב שבו יתרת הלוואה עולה על יתרת המחיר המקורי של הנכס (עם השנים הנכס הופחת ומנגד יתרת הלוואה צברה ריבית), לא יינתן הפסד לבעל המניות. בתשובה לשאלה 2 מובהר כי החברה המעבירה רשאית לבחור לראות ב"הפרש" הכנסה ממחילת חוב ובמקרה כזה, ההפרש ייוסף לעלות הנכס שבידי בעל המניות ויותר כעלות בעת מכירתו, אולם לא יהיה ניתן לתבוע פחת בגין סכום ההפרש ולא יחושב בגינו סכום אינפלציוני במכירת הנכס.

במקרים שבהם יש לחברה הפסדים לקיזוז, לרבות הפסדי הון, ניתן לבחון אפשרות לקזז הפסדים אלו כנגד ההכנסה ממחילת החוב.

נציין כי בהתאם להוראת השעה והחוזר, לא כל הלוואה או יתרת זכות, אף אם היא יתרת זכות של בעל המניות, ניתנים לקיזוז כנגד עלות הנכס המועבר, ויש לבחון נושא זה בזהירות. הוראת השעה מאפשרת קיזוז הלוואה ממוסד כספי בלבד שנרשם כנגדה שיעבוד על הנכס, ואילו בחוזר הקלה רשות המיסים וקבעה כי תאפשר גם קיזוז של יתרת זכות בעל המניות או התחייבות לצד ג', אולם רק במידה ושימשו במישרין לרכישת הנכס.

התייחסותנו – מומלץ ליחיד הבוחר להחיל את הוראת השעה, לכמת את חשיפת המס הנובעת מאי קיזוז יתרות זכות למיניהן, טרם היציאה לדרך, שכן קיים פער משמעותי בין גישת רשות המיסים לגישת הנישומים בנושא.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

העברת נכסים למספר בעלי מניות (שאלה מס' 4):

הוראת השעה אינה מאפשרת העברת נכסים ספציפיים לבעל מניות אחד ונכסים אחרים לבעל מניות אחר.

העברת הנכסים היא לכל בעלי המניות פרו ראטה, והם יחזיקו בכל נכס בהתאם לחלקם היחסי במניות החברה.

העברת נכסים ליחיד היא חלק מתכנון העברת נכסים בין דורית ומעניקה יתרון ליחיד בעל מניות מהותי בחברה המעביר את הנכסים אליו, אשר יכול לבחור איך ולמי לחלק את הנכסים, להבדיל מהותרת הנכסים בחברה המאפשרת את העברת מניות החברה לילדים, ולא את חלוקת הנכסים.

כאשר לחברה כמה בעלי מניות, כאמור, חלוקת הנכסים תהא לכל בעלי המניות, שיחזיקו יחד בכל נכס מועבר, באופן יחסי, בהתאם לשיעור אחזקתם בחברה (בהתאם לסעיף 8.2 לחוזר, ניתן להעביר רק לבעלי המניות המהותיים, פרו ראטה).

במצב כזה העברת הנכסים לפי הוראת השעה היא שלב מקדים בתכנון ההעברה הבין דורית, וככל שמעוניינים בכך יש לבחון כיצד להשלימו בדרך של ביצוע איחוד וחלוקה במיסוי מקרקעין, מתנות ועוד.

ביצוע פירוק לפי הוראת השעה – מועדים (שאלות מס' 9, 10, 13, 14):

בהתחשב בסד הזמנים עד ל"פקיעת" הוראת השעה, ניתנת במסגרת הסדרה הקלה לכל המתלבטים אם להודיע על פירוק חברת מעטים.

בתשובה לשאלה מס' 14 אושר כי מספיק להתחיל את הליך הפירוק לפני יום 31.12.2025 וניתן יהיה לסיים את הליך הפירוק לאחר מועד זה.

בהליך הפירוק ניתן לקבל החלטת פירוק, להכין פרוטוקול פירוק ורק לאחר מכן להגיש דיווח על פירוק במסגרת הוראת השעה.

עם זאת, יש להמתין לקבלת אישור רשות המיסים להחלת הוראת השעה לפני המשך הליך הפירוק. לאחר קבלת אישור רשות המיסים ייעשה הדיווח למנהל מיסוי מקרקעין, אם מדובר באיגוד מקרקעין, ולרשם החברות.

עם זאת, יש להדגיש כי כמצוין מפורשות בחוזר (עמוד 2): "מלוא המס בגין רווחים ראויים לחלוקה ליום 31.12.2024 ישולם לא יאוחר מיום 31.12.2025 ובגין רר"ל 2025, כמוקדם מבין מועד סיום הפירוק ליום 31.3.2026".

כמצוין בתשובה לשאלה מס' 12, כל דיווידנד שיחולק בשנת 2025, לרבות דיווידנד שחולק במסגרת פירוק החברה, יובא בחשבון לעניין הסכום הנדרש לחלוקה כאמור בסעיף 5(ג) להוראות המעבר, בשיעור של 5% מסכום הרווחים הנצברים של החברה, ובלבד שכללו בהכנסת היחיד והמס שולם עד ליום 31.12.2025. אם המס בגין רווחי הפירוק משולם כאמור בחלקו בשנת 2026 (עד 31.3), סכומים אלו לא יכללו כדיווידנד 2025 לעניין זה.

הכותרת - מהפירמה ארצי חיבה כהן פתרונות מיסוי בע"מ; WWW.AHEC.TAX.CO.IL

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הרווחים הכלואים ושרשרת חברות איך זה עובד?

רו"ח (משפטן) יובל אבוחצירא

ביום 31.12.2024 אושר [תיקון 277 לפקודת מס הכנסה](#) במסגרתו, בין היתר, הוספו סעיפים [81א](#) – 181 לפקודה אשר תכליתם לתמרץ חברות מעטים לחלק לבעלי מניותיהם היחידים את רווחיהם העודפים חלף צבירתם במסגרת עודפי החברה.

הסעיפים הנ"ל קובעים כי חברת מעטים תשלם בנוסף למס החברות הרגיל **תוספת מס** בשיעור 2% **מסכום הרווחים העודפים** שהצטברו לה עד תום שנה קודמת (להלן – **תוספת המס**), ככל ולא תחלק דיבידנדים **מהרווחים הנצברים** בסכום מינימאלי במהלך השנה השוטפת.

שנת המס הראשונה לתחולת הוראה זו הינה בשנת המס 2025, ולגביה נקבע כי יש לחלק 5% או יותר מהרווחים הנצברים של החברה לתום שנת מס 2024 ולשלם את המס עליהם, וזאת ע"מ להימנע מתשלום תוספת המס כאמור לעיל (להלן – דיבידנדים ששולם מס בשל חלוקתם).

יובהר כי ישנם מצבים נוספים בהם החברה לא תחויב לשלם תוספת מס זו, עליהם הורחב במאמר קודם.

כל עוד בעלי המניות של חברת המעטים הינם **יחידים או חברות שקופות** בבעלות יחידים (להלן – **בעל מניות סופי**) הרי שאין בעיה לגבי החלוקה ותשלום המס, כיוון שברגע שהחברה מחלקת להם דיבי' (בין היתר ע"מ להימנע מתוספת המס כאמור לעיל) הרי שהחברה תנכה מס במקור תדווח עפ"י תקנות מ"ה (ניכוי מריבית, מדיבידנד ומרווחים מסויימים), התשס"ו-2005 ועפ"י תקנות מ"ה (אישור בדבר ניכוי מס במקור), התשמ"א-1980 **(להלן- התקנות הרגילות)** ולכן מלוא המס ישולם לקופת האוצר מיד בסמוך לחלוקה (בחודש העוקב לחלוקה במסגרת דוח הניכויים) ובמסגרת אותה שנת מס של החלוקה – כפי שמטרת החוק נועדה לעודד.

אולם המצב אינו כך כאשר בין בעלי המניות של החברה המחלקת, חברות.

בעולם העסקים דיבידנד מחולק בין חברות בת לאם משיקולים מסחריים ותזרימיים שונים, וע"מ לא לפגוע בשיקולים האלה המחוקק חייב לאפשר גם לחברות כאלו לעמוד בתנאי הסעיף (להימנע מתשלום תוספת המס) גם אם הדיבידנד המחולק לא משורשר באותה השנה עד היחידים.

במקרה כאמור, חלוקת דיבידנד בין חברות ישראליות כידוע פטור ממס, ולכן ע"מ להימנע מתשלום תוספת המס המחוקק הסמיך בסעיף 81ב(3)(ג) לפקודה את שר האוצר לקבוע בתקנות את המקרים בהם ישולם המס גם לגבי חלוקת דיבידנד בין-חברתי (הפטור ממס באופן רגיל) וכך הדבר ייחשב כעמידה בתנאים סעיף 81ב(3) לפקודה, וזאת ע"מ להימנע מחיוב בתוספת המס אף אם אותו הדיבידנד עדיין לא שורשר עד בעלי המניות היחידים או חברות שקופות.

דיבידנדים אלו נקראים בפקודה ובתקנות להלן – דיבידנדים ששולם מס בשל חלוקתם.

ביום 4.9.2025 פורסמו ברשומות [תקנות מס הכנסה \(דיבידנדים ששולם מס בשל חלוקתם\), התשפ"ה – 2025](#) (להלן- התקנות) מכוח סעיף 81ב(3)(ג) לפקודה. במסגרת התקנות נקבעו שני מסלולים שונים בהם יחולקו דיבידנד וינוכה המס במקור ע"י החברה המחלקת וכך ייראו בהם כדיבידנדים ששולם מס בשל חלוקתם ע"מ שהחברה לא תחוייב בתוספת המס בגינם.

מסלול ראשון – מסלול ניכוי מס מדיבידנד בין-חברתי (לפי תקנות 1+2) – בחלופה זו החברה המחלקת דיבידנד ראשונה תנכה מס במקור ממלוא הדיבידנד המחולק אף אם בעלי המניות המקבלים, כולם או חלקם, הם חברות בעצמן. שיעור המס שינוכה:

- **לבעל מניות יחיד** – 25%/30% (לפי סעיף 125ב(1)+(2)) וידווח בהתאם לתקנות הרגילות, קרי תשלום המס שנוכה בחודש העוקב לחלוקת הדיבידנד). אגב, מס היסף ישולם עם הגשת דוח המס השנתי.
- **לבעל מניות שהינו חברה** – 35% (השיעור הגבוה ביותר עפ"י סעיפים 125ב ו-121ב לפקודה והתקנות האמורות). כפי שניווכח, שיעור המס כולל את מס היסף.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ברגע שבעל מניות מסוג חברה קיבל דיבידנד כאמור לעיל ממנו נוכה המס בשיעור 35%, קובעת תקנה 3(א) לתקנות חזקה כי "...ייחשב הדיבידנד כאילו חולק באותו מועד לבעלי המניות של החברה שקיבלה את הדיבידנד כאמור, ואם מי מבעלי המניות אינו בעל המניות הסופי, ייחשב הדיבידנד כאילו חולק בחלוקות נוספות, דרך כל אחת מהחברות המחזיקות בה, עד לבעלי המניות הסופיים..." והכל בהתאם לחלקו של כל בעל מניות לרווחי החברה המחלקת (להלן- דיבידנד רעיוני).

במסגרת תקנה זו נקבעה חובה לכל החברות בשרשרת לדווח ולהמציא אישורים לבעלי המניות שלהן על גובה הדיבידנד שחולק והמס שנוכה במקור – כ"א בגין החלק המיוחס לו מהדיבידנד הרעיוני.

בסופו של יום בעל המניות הסופי שיוחס לו דיבידנד רעיוני, יונפק לו אישור בגין סכום המס שנוכה במקור שמיוחס לו לפי החישוב הבא: סכום המס שנוכה במקור מדיבידנד לפי תקנה 2(א) כפול היחס שבין הדיבידנד הרעיוני שיוחס לו לבין הדיבי' בין חברות שנוכה ממס מס במקור.

התקנות מגדירות "חברת ביניים" – כחברה שקיבלה דיבידנד בין חברתי שנוכה ממנו מס במקור או שיוחס לה דיבידנד רעיוני.

בתקנה 3(ה) לתקנות ישנן הוראות אשר מטרתן למנוע כפל מס בעת חלוקה בפועל או בעת מכירת החברה בטרם החלוקה בפועל.

מסלול שני – המסלול החלופי (עפ"י תקנה 4 לתקנות – לבחירת החברה). במסלול זה המחוקק מאפשר לחברה מקבלת הדיבידנד לשלם את המס בגינו גם אם החברה המחלקת הראשונה החליטה שלא לפעול לפי המסלול הראשון.

לפיכך נקבע בתקנה 4(א) לתקנות כי החברה המחלקת הראשונה תהיה פטורה מניכוי מס (לפי המסלול הראשון) בהתקיים מספר תנאים:

1. החברה מקבלת הדיבי' חילקה את כל סכום הדיבי' לבעלי מניותיה **באותה שנה** – בין אם הוא דיבי' בין חברתי שנוכה ממנו מס במקור (לפי מסלול ראשון – דיבי' רעיוני) ובין אם הוא דיבי' שחולק לבעל מניות סופי (וממילא נוכה ממנו מס לפי התקנות הרגילות).

2. החברה מקבלת הדיבי' אישרה מראש (כלפי החברה המחלקת הראשונה) ולפני החלוקה שסכום הדיבידנד יחולק בפועל באותה השנה לבעלי מניותיה, ולאחר ביצוע החלוקה-החברה המחלקת לראשונה קיבלה את אישורה של החברה שקיבלה את הדיבי' (וחילקה הלאה) אשר יצורף לדוח המס השנתי.

3. החברה המחלקת לפי המסלול החלופי תגיש דוח לגבי הדיבי' שחולק הכולל: סכום דיבי', מועד החלוקה, המס שנוכה, פרטי המקבלים. הדוח יוגש באופן מקוון עד 30.4 בשנה העוקבת לשנת החלוקה.

תקנה 5 לתקנות קובעת את העיקר – והוא – כי בחישוב סכום דיבידנדים ששולם מס בשל חלוקתם שחילקה "חברת ביניים" לבעלי מניותיה, לעניין הוראות סעיף 81ב(ב) (קרי, חיוב בתוספת מס בשיעור 2% על רווחים עודפים), **לא תובא בחשבון חלוקה של דיבידנד ששולם עליו מס** (בין אם המס נוכה במקור מבעל מניות סופי ובין אם נחשב דיבי' רעיוני לפי התקנות אלה) או שראו בו כאילו לא חולק לפי תקנה 3(ה) לתקנות.

תחולת התקנות הינה על חלוקת דיבי' שנעשתה ביום 15.9.2025 ואילך, וניתן להחילן גם על דיבי' שחולקה החל מיום 1.1.2025 ועד תחילתן תוך מתן הודעה לפ"ש על כך.

הכותב – משרד ארצי חיבה כהן – פתרונות מיסוי בע"מ

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

רפורמה במיסוי עסקים זעירים – עדכון תקנות, תיאומי מס ודגשים לסוף שנה

בחוק ההסדרים לשנים 2023-2024, חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 עבר תיקון לחוק הקובע מודל מיסוי ייחודי לבעל עסק זעיר.

הרפורמה היוותה בשורה משמעותית לציבור העסקים הזעירים והביאה להקלה משמעותית בממשקים שלהם עם רשות המסים. המודל החדש קבע שבעל עסק זעיר יהיה זכאי ל"שיעור הוצאה נורמטיבי" של 30% כחלף להוצאות להם הוא זכאי בהתאם לפקודת מס הכנסה. בנוסף, העניק המודל פטור מהגשת דו"ח שנתי בצד הקלות בירוקרטיות נוספות.

נכון להיום ותוך פחות משנה מעליית המערכת לאוויר נרשמו מעל 100 אלף עסקים לרפורמה.

להלן מספר דגשים ועדכונים:

לאחרונה, אישרה ועדת הכספים תקנות הקובעות כי הכנסות מפיצויים בעד נזק עקיף שמקבל בעל עסק זעיר, ייכללו במחזור עסקאותיו. בנוסף אישרה הוועדה לאפשר גם לבעלי עסקים זעירים אשר להם הכנסות מדמי לידה או דמי מילואים ליהנות מהפטור מהגשת דוח שנתי, ככל שיעמדו ביתר תנאי התקנות.

ההבחנה בין אופן הטיפול בפיצויים בשל נזק עקיף לבין אופן הטיפול בדמי לידה ודמי מילואים נובעת ממאפייני סוגי ההכנסה השונים ואופן חישובם, אך שילוב ההוראות נותן פתרון לבעלי העסק הזעיר המפיקים הכנסות מכל הסוגים האמורים.

דמי מילואים ודמי לידה:

- ✓ אם בעל העסק הזעיר קיבל תשלומי מילואים ו/או דמי לידה ישירות מביטוח לאומי – יש לדווח על הכנסות אלו במערכת תאומי המס וכן, יש לדווח על כך גם בדיווח המקוצר בתום השנה. יש שדות ייעודיים לכך שנפתחו במערכת תיאומי המס ובדיווח המקוצר.
- ✓ אם נוכח מס במקור על ידי ביטוח לאומי - יש להכניס את הניכוי בדיווח המקוצר.
- ✓ יובהר כי הכנסות אלו אינן נכללות בחישוב התקרה לצורך קביעת הזכאות להיחשב כבעל עסק זעיר ואין לנכות בגיין הוצאות בשיעור של 30% מהמחזור.
- ✓ חשוב לשים לב שבמקרה וההכנסות מדמי מילואים או דמי הלידה התקבלו ישירות דרך המעסיק – חשוב לא לכלול אותם בתיאום המס ובדיווח המקוצר כדי לא לייצר כפל מס.
- ✓ לגבי דיווח מקוצר לשנת 2024 – יש לכלול את הדמי לידה ודמי המילואים בדיווח המקוצר – נפתח שדה ייעודי לכך – המועד האחרון להגשה הוא ה-31.12.2025.
- ✓ במקרה ומוגש דו"ח שנתי רגיל - יש לדווח על הכנסות אלה בנפרד מהכנסות של העסק הזעיר בשדה הרלוונטי - שדה 250 או 270 לפי העניין.

פיצויי בגין נזק עקיף:

- ✓ אם בעל העסק הזעיר קיבל פיצויי מלחמה במהלך השנה - יש לכלול את הפיצויים שהתקבלו במהלך השנה כחלק מהמחזור של בעל עסק זעיר.
- ✓ יש לכלול את הפיצוי במחזור גם בתיאום המס וגם בדיווח המקוצר ו/או בדוח שנתי רגיל, לפי העניין.
- ✓ במקרה ונוכה מס במקור - יש להכניס את הניכוי בדיווח המקוצר ו/או בדוח שנתי רגיל, לפי העניין.
- ✓ בשנים 2024 ו-2025 - במקרה והמחזור של בעל העסק הזעיר ביחד עם פיצויי המלחמה עולה על התקרה של העסק זעיר (120,000 ₪) בעל העסק הזעיר נדרש להגיש דוח שנתי מלא ולדווח על הפיצויים בנפרד מהכנסות של העסק הזעיר. במסגרת הדו"ח ניתן לנכות הוצאה בשיעור נורמטיבי של 30% מהכנסות העסק הזעיר בלבד.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

התקנות קובעות כי בעלי עסק זעיר אשר קיבלו הכנסות מפיצויי מלחמה, דמי מילואים או דמי לידה בשנת 2024 רשאים להגיש את הדיווח מקוצר עד 31.12.2025.

תאומי מס לבעל עסק זעיר:

בהזדמנות זו חשוב לזכור שהצטרפות למודל "בעל העסק הזעיר" מותנית בביצוע תיאום מס, עוד במהלך שנת 2025. יש לקחת בחשבון שלא ניתן להעניק אורכה לתאריך זה.

לכן, יש להזדרז ולבצע תיאום מס עד לתאריך **25/12/25**, רצוי ומומלץ לבצע זאת בהקדם האפשרי על מנת להימנע מתקלות). בעלי עסקים זעירים שלא ישלימו את תיאום המס עוד במהלך שנת 2025 – הצטרפותם למודל **תבוטל**. כתוצאה מכך, הם יעברו לסוג תיק רגיל ויהיה עליכם להגיש דוחות ולשלם מקדמות גם לשנת 2025.

רצ"ב לינק לביצוע תיאום מס

להלן מספר דגשים – לגבי בעלי עסקים זעירים המעוניינים מפטור מהגשת דוח שנתי:

- כל בעל עסק זעיר, ללא יוצא מן הכלל, נדרש לבצע תיאום מס.
 - גם בעל עסק זעיר שהמחזור הצפוי שלו 0 ש"ח בשנת 2025, חייב לבצע תיאום מס. כדי להימנע משגיאה, יש לדווח הכנסה בגובה 1 ש"ח בתיאום המס.
 - גם מי שיש לו רק הכנסה מעסק זעיר חייב לבצע "תיאום מס", כדי שהמערכת תיקבע לו את שיעור המס שיחול על הכנסתו מעסק זעיר (גם כאשר שיעור המס יהיה 0%).
 - אם כבר ביצעתם תיאום מס אבל אתם עדיין ממשיכים לקבל הודעות אלו, יש לבדוק האם בוצע תיאום מס על הכנסה מעסק זעיר כחלק מהתהליך של תיאום המס.
 - חשוב לדווח על המחזור הצפוי עד סוף השנה – כולל הכנסות צפויות בנובמבר ודצמבר.
 - אם הגדלת המחזור הצפוי מעסק זעיר אינה מקפיצה למדרגת מס חדשה – מומלץ לקחת מרווח ביטחון, כדי לא לייצר חיוב מס ביתר בדיווח המקוצר.
 - אם כבר בוצע תיאום מס במערכת תיאומי המס במהלך השנה, ללא הכנסות מעסק זעיר, יש ללחוץ על "עדכון נתונים", ולרשום לפקיד בתיבת הטקסט את המחזור השנתי הצפוי מעסק זעיר לשנת 2025. פקיד השומה יעדכן את תיאום המס וישלח על כך אישור.
- רישום לרפורמה – אם עדיין לא נרשמתם לרפורמה או שהלקוחות שלכם לא נרשמו לרפורמה, מומלץ להירשם ולבצע תיאום מס בהקדם כדי לקבל פטור מהגשת דוח שנתי לשנת 2025**

פרסום רשות המסים מיום 4.12.2025

בעלי עסק זעיר יוכלו לדווח על פיצויי מלחמה, דמי מילואים או דמי לידה – החל מהיום 24.11.2025

בעקבות פרסום התקנות המסדירות את אופן הדיווח של עצמאים המסווגים כבעלי עסק זעיר על הכנסות מפיצויי מלחמה לעצמאים, דמי מילואים או דמי לידה, עדכנה רשות המסים את מערכות הדיווח בהתאם והחל מהיום 24.11.2025 יכולים בעלי עסק זעיר לדווח על הכנסות אלו וליהנות מפטור מהגשת דוח שנתי.

רפורמת בעל עסק זעיר מעניקה הקלות לעסקים שהמחזור המדווח שלהם למע"מ לא עולה על תקרת עוסק פטור (120 אלף ₪ בשנים 2024-2025). פיצויי מלחמה, דמי מילואים או דמי לידה אינם מוגדרים כמחזור עסקאות לעניין מע"מ ולכן עלתה השאלה כיצד יש לדווח עליהם ומה קורה כאשר הכנסות העסק עוברות את התקרה של 120 אלף ₪ אם כוללים בהן הכנסות מפיצויים מלחמה, דמי מילואים או דמי לידה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

לגבי הכנסות מפיצויי מלחמה לעצמאים – יש לדווח עליהן כחלק מהמחזור הצפוי בתיאום מס, וכחלק מהמחזור בפועל בדיווח השנתי המקוצר. ניתן לנכות בגין הוצאות בשיעור נורמטיבי של 30% והן נכללות בחישוב התקרה לצורך קביעת הזכאות להיחשב כבעל עסק זעיר.

אם הכנסות העסק, כשהן כוללות הכנסות מפיצויי מלחמה, עוברות את התקרה לצורך קביעת זכאות להיחשב כבעל עסק זעיר (120,000 ₪ לשנים 2024 ו-2025) יש להגיש דו"ח שנתי למס הכנסה. בגין השנים 2024 ו-2025 ניתן לבקש במסגרת הדו"ח לנכות הוצאות בשיעור נורמטיבי של 30% מהמחזור במע"מ בלבד, ולדווח בנפרד על ההכנסות מפיצויי מלחמה.

לגבי הכנסות מדמי לידה ודמי מילואים – יש לדווח על הכנסות אלה בנפרד ממחזור העסקאות. החל מהיום 24.11.2025 קיים שדה נפרד לדיווח על הכנסות אלו, הן במערכת תיאומי המס והן במערכת דיווח שנתי מקוצר. אין לנכות בגין הוצאות בשיעור נורמטיבי של 30% והן אינן נכללות בחישוב התקרה לצורך קביעת הזכאות להיחשב כבעל עסק זעיר.

פרסום רשות המסים מיום 24.11.2025

העברת נכסים, תשלום המס, מועדי הדיווח והגשת בקשה - הוראת השעה (סעיף 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025) (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה-2024)

במסגרת תיקון 277 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2025, נוספו לפקודה, בין היתר, הוראות סעיפים 81א-181 בעניין תוספת למס על רווחי חברת מעטים שלא חולקו, הוראות מעבר: התנאים לאי תחולת המס הנוסף עד 2030 למחלקי דיבידנד עד 31.11.25 (להלן: "הוראת המעבר") והוראת שעה (סעיף 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025) (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה-2024) (להלן: "הוראת השעה").

בהוראת השעה נקבעו שני מסלולים כדלקמן: האחד - פירוק מלא של חברת מעטים (להלן: "פירוק"), והשני - העברת נכס לבעלי המניות בחברת מעטים ללא פירוק חברת המעטים (להלן: "העברת נכס").

לגבי הפירוק נקבע בהוראת השעה כי פירוק חברת המעטים יחל בשנת המס 2025 ובגינו ישולם מלוא המס עד לתום שנת המס 2025. לגבי העברת נכס נקבע בהוראת השעה בחוזר מס הכנסה ומיסוי מקרקעין 03/2025 (להלן: "החוזר") כי יש להעביר את הנכס עד ליום 30 בנובמבר 2025 ולשלם את המס במועד ההעברה.

לאור כמות הבקשות שהוגשו לפירוק והעברת נכס, ועל מנת לאפשר לציבור הרחב לממש את הוראת השעה, הריני להבהיר כדלקמן:

- בקשה שתוגש עד למועדים הקבועים בהוראת השעה תחשב למאושרת, אף אם אישור החטיבה המקצועית ברשות המיסים (להלן: "אישור רשות המיסים") יתן לאחר המועדים הקבועים בהוראת השעה. על הבקשה לכלול את כל הפרטים הנחוצים לביצוע הפירוק או העברת הנכס, לרבות טופס 171 או 172 לפי העניין, וזאת בכפוף לקבלת אישור רשות המיסים ולקיום כל התנאים המפורטים בסעיפים 2 עד 7 למכתב זה.
- העברת הנכס או מועד תחילת הפירוק יבוצעו עד היום ה-16 של החודש העוקב לחודש שבו התקבל אישור רשות המיסים.
- תשלום המס בפירוק הנובע מהרווח הראוי לחלוקה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ישולם עד ליום 31 בדצמבר 2025. ככל ואישור רשות המיסים יתקבל החל מחודש דצמבר 2025 ואילך, המס ישולם עד היום ה-16 של החודש העוקב לחודש שבו התקבל אישור רשות המיסים, ובגין הרווח הראוי לחלוקה מיום 1 בינואר 2025 ועד לסיום הפירוק המס ישולם עד ליום 31 במרץ 2026.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

4. תשלום המס הנובע כתוצאה מהעברת נכס ישולם במועד ההעברה. ככל ואישור רשות המיסים יתקבל החל מחודש נובמבר 2025 ואילך, תשלום המס יעשה עד היום ה-16 של החודש העוקב לחודש שבו התקבל אישור רשות המיסים.
5. דיווחים נלווים, כדוגמת דיווח למנהל מיסוי מקרקעין, ניתן יהיה לצרף גם כן עד היום ה-16 של החודש העוקב לחודש שבו התקבל אישור רשות המיסים.
6. יובהר, כי תשלום מס בשל דיבידנד הנובע כתוצאה מפירוק או העברת נכס במסגרת הוראת השעה שיבוצע בשנת 2026, בהתאם להוראות מכתב זה, לא יביא לשלילת הזכאות להחלת הוראות סעיף 5(ג) להוראות המעבר (תשלום בשיעור של 5% או יותר מסכום הרווחים הנצברים), ובלבד שהמס בשל הדיבידנד ישולם עד ליום 31 בינואר 2026. יחד עם זאת, יובהר כי לא יראו את הדיבידנד כאמור כדיבידנד ששולם מס בשל חלוקתו בשנת 2026 בהתאם להוראות סעיפים 81ב(2) (חלוקת דיבידנד של 50% לפחות מסכום הרווחים העודפים ליום 31 בדצמבר 2025) או 81ב(3) לפקודה (חלוקת דיבידנד של 6% או יותר מסכום הרווחים הנצברים ליום 31 בדצמבר 2025), לפי העניין.
7. ככל שתדחה הבקשה לפירוק או העברת הנכס במסגרת הוראת השעה, ניתן יהיה לבטל את הפירוק או העברת הנכס כאמור.

פרסום רשות המסים מיום 11.11.2025

הוראת שעה – הגשת בקשות, מועדי דיווח ותשלום מס בגין פירוק או העברת נכסים (סעיף 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025 – מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה–2024) – הבהרה למכתב מנהל אגף בכיר מקצועית מיום כ' בחשוון תשפ"ו, 11 בנובמבר 2025

בהמשך למכתב שפורסם ביום 11 בנובמבר, 2025, כ' בחשוון תשפ"ו, בנושא העברת נכסים, תשלום המס, מועדי הדיווח והגשת בקשה - הוראת השעה (סעיף 6 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 2025) (מיסוי רווחים לא מחולקים), התשפ"ה–2024) (להלן: "המכתב"), להלן יפורטו הבהרות למכתב זה.

1. **דחיית מועד הדיווח והגשת הבקשה:** הגשת בקשה להעברת נכס לפי סעיף 6(ג) להוראת השעה תתאפשר עד ליום 31.12.2025 ובלבד שהתקיימו כל אלה:

1.1 נחתם הסכם מכר בין החברה לבין בעל המניות או שהתקבלה החלטה להעברת הנכס על ידי האורגנים המוסמכים בחברה, בכתב, עד ליום 30.11.2025.

1.2 ההסכם או ההחלטה יהיו מותנים בקבלת אישור לבקשה על ידי רשות המסים.

1.3 ההסכם או עותק ההחלטה החתומים יצורפו לבקשה.

2. הבהרה לסעיף 2 למכתב - המועד לביצוע העברת הנכס ומועד תחילת הפירוק כאשר הנכס מהווה זכות במקרקעין או זכות באיגוד מקרקעין, כמשמעותן בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג–1963 (להלן: "חוק מיסוי מקרקעין"):

2.1 יראו ביום חתימת הסכם המכר בין החברה לבין בעל המניות או ביום קבלת ההחלטה להעברת הנכס על ידי האורגנים המוסמכים בחברה, כיום המכירה, כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין. ניתן להתנות את ההסכם או ההחלטה, בקבלת אישור מרשות המסים לבקשה להעברת הנכס והכל עד ליום 30.11.2025.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

2.2. יש להתחיל את הפירוק במסלול "פירוק חברת מעטים" עד ליום 31.12.2025. לעניין זה יראו ביום קבלת ההחלטה על פירוק והעברת הנכס, על ידי האורגנים המוסמכים בחברה, כמועד תחילת הפירוק ויום המכירה כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין, לפי העניין.

2.3. מועדים אלו חלים אף אם טרם התקבל אישור רשות המסים, ובלבד שהבקשה הוגשה במועד ובהתאם לדרישות.

3. הבהרה לסעיף 5 למכתב - חובת הדיווח למנהל מיסוי מקרקעין

מובהר כי **הדיווח** למנהל מיסוי מקרקעין יבוצע בהתאם להוראות סעיף 73 לחוק מיסוי מקרקעין, ללא המתנה לאישור רשות המסים. העסקה **תדווח במועדה** והחוב במס **יוקפא** עד להמצאת כל האישורים הנדרשים למנהל מיסוי מקרקעין.

4. הבהרה לסעיף 7 למכתב - דחיית בקשה ובקשה לביטול פירוק או העברת נכס

4.1. במקרה שבו הבקשה לפירוק, או הבקשה להעברת נכס במסגרת הוראת השעה **תידחה**, ניתן יהיה להגיש בקשה לביטול הפירוק או ביטול העברת הנכס, בכפוף להוראות הדין.

4.2. בקשה זו תוגש בהתאם להוראות **סעיף 102 לחוק מיסוי מקרקעין**, והתהליך ייעשה בהתאם להסדרים החלים בדין על ביטול עסקה. ככל שהבקשה לביטול העסקה תוגש תוך 30 יום, מיום קבלת דחיית הבקשה להוראת השעה, הבקשה לביטול העסקה תטופל במסלול מהיר.

פרסום רשות המסים מיום 24.11.2025

מועדי הגשת בקשה להעברת נכסים על פי הוראת השעה , מועדי תשלום המס ומועדי קבלת אישור מרשות המסים

השאלה:

מהו תאריך האישור שלפיו צריך להעביר את הנכסים? האם זה המועד לפי ס הביצוע, שבו הגשנו את הבקשה , או המועד שבו אושרה הבקשה על ידי מס הכנסה?

רו"ח שלמה הררי משיב:

הבקשה להעברת נכסים צריכה להיות מוגשת עד תום חודש נובמבר 2025 לרבות מלוא הטפסים והפרטים. בגלל הכמות ההולכת וגוברת של הבקשות, ייתכן מאוד שלא יהיה אישור עד תום שנת 2025, וייתכן שהבקשה תאושר עד חודש פברואר 2026, לשם הדוגמה.

העברת הנכס במקרה של אישור, לדוגמה בפברואר 2026, צריך שתשולם עד ה-16 במרץ 2026 (ה-16 בחודש העוקב). המס בגין ההעברה, שחלקו עד תום 2024, יכול וישולם עד תום 2025.

באישור המאוחר, שיתקבל בשנת 2026, המס ישולם עד ה-16 בחודש שלאחר חודש האישור - בדוגמה שלנו 16 במרץ 2026.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

כך גם אישור מאוחר למיסוי מקרקעין למשל, ייעשה במהלך 2026.
הדיווידנד שישולם בשנת 2026 ייחשב לצורך 5% כאילו שולם בשנת 2025.

המשיב - מומחה ומרצה בכל תחומי המיסים

התשובות אינן מהוות תחליף לייעוץ משפטי, ואין המומחים המשיבים או המערכת אחראים לתוצאות השימוש בהן.
אין במידע המופיע באתר "כל מס" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים

לקט שאלות ותשובות בנושא חברות ארנק - תיקון 277 לפקודה

רו"ח אחמד חסונה

שאלה 1

בגין איזה סוג חברות חל התיקון?

תשובה

חברה כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה (עד חמישה בעלי מניות), ובלבד שהיא אינה מאלה –

- א. חברת משלח יד זרה כהגדרתה בסעיף 1ב75(א) לפקודה
- ב. חברה נשלטת זרה כהגדרתה בסעיף 75ב(א)1 לפקודה
- ג. חברה מועדפת או מוטבת, כהגדרתן בסעיף 51 לחוק לעידוד השקעות הון
- ד. מפעל מאושר לפי סעיף 21 לחוק לעידוד השקעות הון

שאלה 2

על איזה סוג של בעל מניות בחברת מעטים יחולו ההוראות שבסעיף 62א(1) לפקודה?

תשובה

ההוראות יחולו על בעל מניות פעיל, שהוא:

- א. יחיד תושב ישראל שמחזיק במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר (כהגדרתו לפי סעיף 88 לפקודה. באופן עקרוני, קרובי משפחה) ב-30% לפחות מסוג כלשהו של אמצעי השליטה (לדוגמה מניות) בחברת המעטים
- ב. בעל מניות בחברה מעטים שהכנסתה, כולה או חלקה, נובעת מיגיעתו האישית, ובכלל זה מי שמשתתף בניהול החברה, למעט חבר דירקטוריון

שאלה 3

האם ההוראה שבסעיף 62א(1) לפקודה תחול גם על תושב חוץ שמחזיק 4% במניות החברה?

תשובה

המקרה היחידי שבו תחול עליו ההוראה הוא כשהכנסתה של חברת המעטים, כולה או חלקה, נובעת מיגיעתו האישית.

שאלה 4

מהם התנאים לתחולת תיקון 277 לפקודת מס הכנסה על חברת מעטים (סעיף 62א(1) לפקודה)?

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

תשובה

עליה להיות חברת מעטים כהגדרתה בסעיף 62א לפקודה; כמו כן, על הכנסתה מפעילות עתירת יגיעה אישית להיות נמוכה ממכפלת 30 מיליון כפול מספר בעלי השליטה בחברת המעטים, וששיעור הרווחיות של חברת המעטים יעלה על 25%.

שאלה 5

למה הכוונה ב"בעל שליטה", לעניין תחולת התנאי שהכנסה מפעילות עתירת יגיעה אישית נמוכה ממכפלת 30 מיליון כפול מספר בעלי השליטה בחברת המעטים?

תשובה

לפי סעיף 75(ב)(א)(3) לפקודה:

(3) "בעל שליטה" - תושב ישראל המחזיק, במישרין או בעקיפין, לבד או יחד עם אחר, ב-10% לפחות באחד מאמצעי השליטה בחבר בני אדם, באחד ממועדים אלה:

(1) בתום שנת המס;

(2) ביום כלשהו בשנת המס וביום כלשהו בשנת המס שלאחריה;

שאלה 6

אם התיקון חל לעניין חברת מעטים – מהי הנוסחה?

תשובה

ההכנסה החייבת (הכנסה לאחר ניכויים קיזוזים ופטורים) מפעילות עתירת יגיעה אישית של חברת המעטים פחות 25% מההפרש שבין הכנסה מפעילות עתירת יגיעה אישית ובין תשלומים לחברה קשורה תיחשב הכנסתו החייבת מיגיעה אישית של יחיד בעל מניות פעיל בה לפי סעיף 12(1) לפקודה, בהתאם לחלקו היחסי של בעל המניות האמור בזכויות לרווחי חברת מעטים.

"הכנסה מפעילות עתירת יגיעה אישית" - הכנסה שאינה הכנסה אחרת.

"הכנסה אחרת" - כל אחת מהכנסות אלה, לרבות הכנסה כאמור שנחשבת הכנסה מעסק:

(1) הכנסה מריבית, מהפרשי הצמדה או מדמי ניכיון;

(2) הכנסה מדיבידנד, לרבות דיבידנד המשתלם מתוך רווחי הון של חברה;

(3) הכנסה מדמי שכירות;

(4) תמורה ממכירת נכס, כמשמעותה בסעיף 88;

(5) הכנסה ממכירת נייר ערך כהגדרתו בסעיף 88 המהווה מלאי עסקי;

(6) תמורה ממכירת זכות במקרקעין, לרבות זכות במקרקעין שאילו הייתה בישראל הייתה זכות במקרקעין, או זכות באיגוד מקרקעין, לרבות איגוד שבבעלותו מקרקעין, שאילו היו בישראל היה איגוד מקרקעין;

שאלה 7

דוגמה מספרית לסעיף 62א(1) לפקודה:

להלן נתונים של חברת מעטים –

א. מחזור 1,000,000

1. 100,000 מתוך המחזור זה - הכנסה מדמי שכירות

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ב. הרווח 500,000

1. מתוך הרווח 70,000 נובעים מהכנסות דמי שכירות

ג. תשלומים לחברה קשורה - 200,000

ד. יש בעל מניות יחיד בחברת המעטים שלעיל

כמה מתוך הרווח ממוסה ברמת בעל המניות וכמה נשאר בחברה?

תשובה

שלב 1 - בדיקה אם חל סעיף 62א(1) לפקודה

לשם כך יש לבדוק אם שיעור הרווחיות מעל 25% והמחזור של החברה הוא פחות ממספר בעלי המניות כפול 30 מיליון. לשם כך יש למצוא הכנסה מפעילות עתירת יגיעה אישית בנטרול הכנסות אחרות ולבדוק אם שיעור הרווחיות הוא מעל 25%.

א. נטרול הכנסות אחרות מתוך המחזור והרווח

מחזור 1,000,000 פחות 100,000 שווה 900,000

רווח 500,000 פחות 70,000 שווה 430,000

מחזור 900,000 כפול 1 שווה 900,000 שזה פחות מ-30 מיליון.

ב. בדיקת שיעור רווחיות

430,000 בתוספת 200,000 שווה 630,000

מחלקים 630,000 ב-900,000, שווה 70%

המסקנה היא שחל סעיף 62א(1) לפקודה.

שלב 2 – חישוב הרווח שמיוחס לבעל המניות

430,000 בניכוי 25% (900,000 פחות 200,000) שווה 255,000.

שלב 3 – תוצאה

יש לייחס 255,000 לבעל המניות לפי סעיף 2(1) לפקודה, כלומר יש לרשום זאת בשדה 150 בטופס 1301.

שאלה 8

האם על הרווח שמיוחס לבעל המניות לפי סעיף 62א(1) לפקודה, יחולו דמי ביטוח לאומי?

תשובה

יחולו דמי ביטוח לאומי וזאת לפי הנאמר בחוזר ביטוח לאומי 1487.

כל מס - הכנסה לפי סעיף 3(ט) ולפי סעיף 62א לפקודה

שאלה 9

באילו דרכים ניתן לצאת מתחולת סעיף 62א(1) לפקודה בהנחה שהחברה עונה על הגדרת חברת מעטים?

תשובה

1. הגדלת השכר של בעל השליטה לשם הקטנת שיעור רווחיות של 25%

2. הקדמת הוצאות

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

3. יש לבדוק אם בעלי המניות המהותיים הם אחד מאלה:

- א. שבעל המניות אינו 'מחזיק בעל רווחים' שהוא מחזיק שבכל החברות יחד שהוא מחזיק מהותי בהן, סכום הרווחים הנצברים כהגדרתם בסעיף 77(א) לפקודה בסוף שנת המס הקודמת לא עלה 750 אלף ש"ח.
- ב. אין בעלי השליטה בחברת מעטים בעלי שליטה בחברה האחרת (מקבלת שירות), וסכום הרווחים הנצברים כהגדרתם לפי סעיף 77(א) לפקודה של חברת המעטים בסוף שנת המס הקודמת לא עלה על 750 אלף ש"ח.

שאלה 10

אילו הוצאות יש להביא בחשבון לשם חישוב הרווח מפעילות עתירת יגיעה אישית?

תשובה

רק הוצאות שבהן עמדה חברת המעטים לשם השגת ההכנסה מפעילות עתירת יגיעה אישית. יותר ניכוי כנגד הכנסה זו לפי סעיף 17 לפקודה.

שאלה 11

אם לא ניתן לזהות את ההוצאות שיצרו את הרווח מפעילות עתירת יגיעה אישית – איך ניתן לקבוע ההוצאות אלה?

תשובה

יש לקחת את ההוצאות של חברת המעטים ולכפול בהכנסה מפעילות עתירת יגיעה אישית חלקי כלל ההכנסות של חברת המעטים.

שאלה 12

מהם השינויים בתיקון 277 לפקודה ביחס לחברות ארנק?

תשובה

1. ברישה שבסעיף 62א במקום כ"משמעותה בסעיף 76" יבוא "למעט הכנסה חייבת שיוחסה לחברת המעטים מהכנת שותפות שהיא שותפה בה" ובמקום "בעל מניות מהותי כהגדרתו בסעיף 88" יבוא "בעל שליטה בה".
בהגדרת בעל מניות בסעיף 88 לפקודה: מי שמחזיק במישרין או בעקיפין לבדו או יחד עם אחר ב-10% לפחות, לעומת התיקון, שם הוא מחזיק בעל שליטה כהגדרתו בסעיף 75(א)(3) לפקודה – כלומר תושב ישראל המחזיק במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר, ב-10% לפחות מאמצעי השליטה בחבר בני אדם באחד המועדים בתום השנה או ביום כלשהו בשנת המס וביום כלשהו בשנת המס שלאחריה.
2. לפני תיקון 277 לפקודה, בסיפה של סעיף 62א(א)(1) לפקודה נכתב שהוא בעל מניות מהותי, לעומת זאת אחרי התיקון נכתב שהוא מחזיק במישרין או בעקיפין ב-25% או יותר באחד מאמצעי השליטה בחברה בני האדם האחר ביום כלשהו בשנת המס.
הסבר לתיקון שלעיל: לפני התיקון כדי לצאת מתחולת סעיף 62א(א)(1) לפקודה מספיק שבעל המניות יחזיק ב-10% (כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה) לפחות בחברה מקבלת השירות, לעומת אחרי התיקון, שאז עליו להחזיק 25% לפחות בחברה מקבלת השירות ביום כלשהו בשנת המס.
3. בסעיף 62א(א)(2) לפקודה ימחקו בסיפה המילים "לעניין זה" ו"אדם אחר" - למעט מי שהיחיד הוא בעל מניות מהותי בו, במישרין או בעקיפין, או שותף בו.
המשמעות היא שלא ניתן להחריג מקרה שבו היחיד בעל המניות המהותי בחברה שנותנת את השירות הוא בעל מניות מהותי בחברה שמקבלת את השירות, או שהיחיד הוא שותף בשותפות שמקבלת את השירות.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

המשמעות היא הקשחת היציאה והצרתה בהחלת סעיף זה על חברת המעטים.

4. בסעיף 62א(3) לפקודה, שבא כדי למנוע טענה שסעיף 62א(2) לפקודה לא חל בשל הסכם (ספק שירות) או דין במבחן טכני, ואם 70% מהמחזור או הרווח נובעים מלקוח אחד במשך 30 חודשים בתוך ארבע שנות המס, חברת המעטים תהיה חברת ארנק.

בתיקון 277 לפקודה הקטינו את החודשים לבדיקה ל-22 חודשים בתוך שלוש שנות מס. פעם נוספת רואים הקשחה של היציאה מתחולת סעיף זה, שנבדקת בפחות זמן.

5. בהוספת סעיף 62א(1) לפקודה נוסף פלח נכבד של חברות מעטים, שבהן בעמידה בתנאים המצויים בסעיף, חלק מתוך אותו רווח בחברת המעטים מיוחס לבעל המניות המהותי לפי חלקו וממוסה לפי סעיף 2(1) לפקודה.

6. אם לחברת המעטים הכנסה חייבת שיוחסה לה מהכנסות השותפות יחולו ההוראות שלהלן:

א. אם שיעור ההחזקה בשותפות הוא לפחות 10% בידי חברת המעטים, ההכנסה שיוחסה מהשותפות בשיעור הרווחיות מעל 25% תמוסה במס שולי ברמת היחיד, ועד 25% משיעור הרווחיות ימוסו ברמת החברה.

ב. אם שיעור ההחזקה בשותפות הוא פחות מ-10%:

1. 55% מהכנסה החייבת של השותפות שיוחסה לחברה ימוסו במס שולי (ייוחסו לבעל השליטה בניכוי ההכנסה של בעל השליטה בחברת המעטים לפי סעיף 2(1) או (2) לפקודה, לפי העניין).

2. 45% מהכנסה החייבת של השותפות שיוחסה לחברה ימוסו במס חברות.

שאלה 13

האם הרווח המיוחס לבעל המניות לפי סעיף 62א(1) לפקודה נחשב להוצאה בחברת המעטים?

תשובה

לפי סעיף 62א(1)(ג)(3) לפקודה הרווח המיוחס לבעל המניות ייחשב הוצאה לחברת המעטים.

שאלה 14

מהו מועד תחולת התיקון?

תשובה

התיקון יחול על הכנסות שהופקו החל מיום 1.1.2025.

שאלה 15

האם שיעור הרווחיות ייבדק תמיד בגין שנת המס או שישנה אפשרות אחרת?

תשובה

לפי סעיף 5(ה) להוראת המעבר ניתן לבחור שבשנת המס 2025 יחושב שיעור הרווחיות כממוצע של שנות המס 2023 עד 2025.

משנת 2026 בדיקת שיעור הרווחיות תהיה בגין אותה שנת מס, לדוגמה - בדיקת שיעור הרווחיות בשנת 2026 תהיה אך ורק לשנת 2026.

הכותב – מומחה במיסים, מצוות מומחי המס במערכת כל מס

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

סקירת הנוהל גילוי מרצון – שאלות ותשובות ונקודות למחשבה

עו"ד רו"ח סיימון יניב

קובץ שאלות ותשובות שערך הכותב על פי נוהל גילוי מרצון החדש
שפרסמה רשות המסים ביום 25.8.2025

ביום 25.8.2025, לאחר המתנה ארוכה של נישומים רבים, פרסמה סוף סוף רשות המסים את נוהל גילוי מרצון החדש (להלן: "הנוהל"), אשר יהיה בתוקף עד ליום 31.8.2026. הנוהל מעניק הזדמנות חד-פעמית וככל הנראה אחרונה להסדיר הכנסות ונכסים שלא דווחו, תוך קבלת חסינות פלילית מלאה בתאום עם פרקליטות המדינה, כפוף לעמידה בתנאים.

חשוב לציין שהבקשה ניתנת להגשה על כל מחדל דיווחי שנעשה לפי אחד מחוקי המס כמו למשל: מע"מ; מכס; מיסוי מקרקעין, ולא רק על מחדלי מס הכנסה.

מה קובע הנוהל לגילוי מרצון שפורסם לאחרונה על ידי רשות המסים?

נוהל גילוי מרצון הוא הוראת שעה חד-פעמית שמציעה הזדמנות ייחודית לכל אדם שלא דיווח בעבר על הכנסותיו או נכסיו או פעולותיו כנדרש לרשות המסים (לפי פקודת מס הכנסה, חוק מע"מ, חוק מיסוי מקרקעין, פקודת המכס, מס קניה ובלו), ליזום פנייה לרשות המסים במסגרת הנוהל ולהסדיר את חובותיו המיסויים לפי התנאים שנקבעו.

למה לי להיחשף ולשלם את המס במסגרת הנוהל?

רבים טועים לחשוב רק על המס שיידרשו לשלם במסגרת ההליך בגין הכנסותיהם או נכסיהם שלא דווחו כנדרש, אולם החשיבות והכדאיות לנצל את ההזדמנות החד פעמית מצויה דווקא בקבלת חסינות מפני העמדה לדין ונשיאה בעונשים חמורים, שיכולים להסתכם בקנסות כבדים ואף בריצוי עונשי מאסר ארוכים!

כאמור, באמצעות הנוהל ניתן לתקן את ליקוי העבר, אך הסדרת הדיווח ותשלום המס כנדרש מקנה את האפשרות לנהל פעילות פיננסית בשקיפות מלאה, ולשלב כספים שלא דווחו ולעשות בהם שימוש לגיטימי במסגרת חשבונות הבנק והמערכת הפיננסית החוקית, ובכך גם להסיר סיכונים פליליים נוספים שקיימים בהסתרת או הסוואת ההון, כגון: עבירות על חוק איסור הלבנת הון שהסנקציות שעומדות לצידו באות בדרך של חילוט הון נוסף על תשלום המס הנדרש וריצוי עונשי מאסר.

זאת ועוד, בשנים האחרונות, כחלק מהמאבק בהון השחור, חלות תמורות מהותיות במערך חילופי המידע בין רשויות המס ברחבי העולם, לרבות בישראל, שהסירו לחלוטין את "חומות הסודיות הבנקאית".

כתוצאה מכך, ישראלים המחזיקים בחשבונות בנק ונכסים בחו"ל לרבות **במטבעות הדיגיטליים (קריפטו)**, מבלי שדיווחו עליהם, חשופים לסיכון ממשי שפרטי חשבונותיהם ונכסיהם יועברו לרשות המסים בישראל מכוח אותם הסכמים בין-לאומיים לחילופי מידע בין הרשויות. לא זו בלבד, על פי פרסומים רשות המסים מבצעת הצלבות על מערכת הבלוקצ'יין ואף פונה לזירות מסחר ומנהלי השקעות בארץ ובחו"ל בכדי לקבל רשימות של לקוחותיהם ולבחון את הסטאטוס הדיווחי של הלקוחות.

גם בתחום **השקעות הנדל"ן** בארץ ובחו"ל הגבירה רשות המסים את מאבקה בהכנסות בלתי מדווחות, למשל: באמצעות הצלבת נתונים מרישומי הטאבו/ העירייה, ובדיקת רצף היציאות לחו"ל, פרסומים ברשת ועוד.

איך פונים לרשות המסים לפי הנוהל גילוי מרצון?

במסגרת הנוהל ניתן לפנות אל רשות המסים בשני מסלולים עיקריים:

- **המסלול הרגיל** – הליך מלא המתנהל מול פקיד השומה הרלוונטי, עד להגעה להסכם שומה סופי.
- **המסלול הירוק** – הליך מקוצר המבוסס על הגשת דוחות מתקנים או פתיחת תיק והגשת דוחות לראשונה, הכוללים את כלל ההכנסות שלא דווחו.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הטיפול במסלול הירוק מותנה בכך שהגילוי יעמוד באחד מהקריטריונים שלהלן:

- א. כלל הנכסים וההכנסות נובעים מנכסים פיננסיים המוחזקים במוסד פיננסי בחו"ל, כאשר יתרתם ליום **31.12.2014 נמוכה מ-4,000,000 ש"ח**, ולא בוצעו בהם תנועות חדשות בתקופת הגילוי.
- ב. מקור ההכנסות הוא שכר דירה למגורים בישראל או בחו"ל, בסכום שאינו עולה על 250,000 ש"ח לשנה.
- ג. מקור ההכנסות הוא נכסים דיגיטליים, בסכום שאינו עולה על 500,000 ש"ח לכל תקופת הגילוי, כאשר שוויים ההון של כלל הנכסים הדיגיטליים ליום 31.12.2024 אינו עולה על 1,500,000 ש"ח.
- ד. שילוב של סעיפים (א) ו-(ג) לעיל.

האם כל אחד יכול לפנות לרשות המיסים לפי הנוהל לגילוי מרצון?

בכדי ליהנות מהאפשרות להגיש את הבקשה לגילוי מרצון, נדרש לעמוד בכמה תנאי סף:

- הנוהל אינו חל על הכנסות שמקורן בפעילות לא חוקית.
- הפנייה חייבת להיות כנה ומלאה, ולהיעשות בתום לב.
- המבקש לא הורשע בעבר בעבירות מס, לא שילם כופר, ולא הגיש בקשה לגילוי מרצון שכבר אושרה.
- במועד הפנייה לא מתנהלת כנגד הפונה או צדדים קשורים בדיקה או חקירה ברשות המיסים או כל גורם אכיפה אחר בישראל או בחו"ל הקשורה בעקיפין לבקשה.
- לרשות המיסים אין מידע מוקדם על ההכנסות/ הנכסים נשוא הבקשה ושל צדדים קשורים גם אם המידע מצוי בידי רשויות אחרות, באמצעי התקשורת, או פורסם במסגרת הליכים משפטיים.

כיצד מגישים בקשה לגילוי מרצון בפועל

הבקשה מוגשת לידי סמנכ"לית לחקירות ומודיעין ברשות המיסים ("**הגורם המוסמך**") וצריכה לכלול:

1. פרטים מלאים ורלוונטיים, כולל: שמות המבקשים, שנות המס הרלוונטיות, מקורות ההכנסה והנכסים שלא דווחו, סכומי ההון וההכנסה שהושמטו, ואומדן המס לתשלום.
2. כאמור ההצהרה חייבת להיעשות בתום לב, תוך גילוי מלא של כל הנכסים וההכנסות.
3. יש לצרף אסמכתאות המעידות על מקור ההכנסות, סכומי ההון והחישובים שהוצגו.
4. לאחר קבלת אישור הגורם המוסמך, הבקשה מועברת לטיפול לגורם האזרחי הרלוונטי – פקיד שומה, ממונה מע"מ, מנהל מיסוי מקרקעין, גובה מכס או מחלקת גילוי הון לא מדווח – בהתאם למסלול המתאים שנבחר.
5. במסלול הירוק יש להגיש דוחות או דוחות מתקנים בתוך 90 ימים ממועד החלטה.
6. במסלול הרגיל, אם לא יושג הסכם שומה, הגורם האזרחי יקבע את המס לפי מיטב שפיטתו. על החלטה זו ניתן לערער בהתאם להוראות חוקי המס הרלוונטיים.

הוראות כלליות

7. במקרה שהבקשה שלא תאושר, למשל: בגלל אי עמידה בתנאי הסף, רשות המיסים לא תוכל להשתמש במידע שנמסר לה במסגרת הבקשה לצורך פתיחה בהליכים פליליים או אזרחיים. יצוין כי רשות המיסים פרסמה הבהרה לנוהל שרק במצב שבו לא ישולם המס – שחויב הנישום במסגרת שנקבע במסגרת ההליך (אם בקביעת שומה סופית שלא ניתנת להשגה או בקביעה על ידי ערכאה שיפוטית סופית), רשות המיסים תוכל לעשות שימוש במידע שנמסר לה במסגרת ההליך לצורך פתיחת ההליך פלילי.
8. יודגש כי אם יתברר שהבקשה הוגשה בחוסר תום לב, ללא גילוי מלא, או מבלי לשלם את המס שנקבע – ההליך יבוטל והחסינות הפלילית לא תוענק או תישלל ואף במקרים מסוימים הפונה ימצא עצמו מתמודד מול כתב אישום.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

9. ההכנסות שלא דווחו יחויבו גם בריבית והפרשי הצמדה, ונוסף על כך קיימת סמכות להטיל קנסות בהתאם להיקף ההכנסות, מצבו של המבקש ורמת צייתנותו, אולם לפקיד השומה המטפל ניתנה סמכות לשיקול דעת בעניין.

10. יצוין כי משקיעי קריפטו יכולים לשלם את המס גם במסגרת "נוהל הוראת השעה לקבלת כספי מיסים בשל רווח ממימוש אמצעי תשלום מבוזר", אשר פורסם ביום 31.12.2023 והוארך עד 31.12.2025.

סיכום והמלצות

11. הליך גילוי מרצון הוא הזדמנות חד-פעמית וכנראה גם אחרונה להסדיר את הדיווח על נכסים והכנסות שלא דווחו כלל או שדווחו בצורה חלקית ולא נכונה.

12. מדובר בהליך מורכב ורגיש, הכרוך בסכומים משמעותיים ובסיכונים ממשיים – לרבות חשיפה פלילית וקנסות כספיים. כל טעות בהגשה או אי-עמידה בתנאים עלולה להביא לדחיית הבקשה ואף לאובדן החסינות.

13. על כן מומלץ לפנות לרשות המיסים באמצעות מייצג, עורך דין או רואה חשבון, שיש לו ניסיון והתמחות בתחום המיסים, בעל ניסיון מוכח והיכרות מעמיקה עם דרכי העבודה של רשות המיסים.

14. יתרה מזו, מומלץ לחשוב "צעד אחד קדימה" ולהסתייע במייצג שידע לפעול ולייצג את הלקוח גם מול הבנקים לצורך הכנסת הכספים שמקורם בסכומים שלא דווחו, שכן הבנקים אינם מחויבים לקבל את הכספים שהוסדרו, גם אם שולם בגינם המס.

15. ביחס לגילוי מרצון בפעילות בקריפטו, מוצע כי המייצג הפונה בשם הנישום יהיה בעל הבנה והיכרות מעמיקה עם עולם הקריפטו, לרבות בעריכת חישובים מדויקים, תוך התייחסות לעמדת רשות המיסים ביחס לפעולות מסוימות, כמו למשל: ביחס לעמדה של הרשות שכל פעולה של המרה בין מטבעות דיגיטליים – לרבות "החלפת אלט באלט" שמהווה אירוע מס החייב בדיווח ובתשלום מס. נוסף על כך, פעילות בפלטפורמות Staking/ DeFi ובמערכות דיגיטליות אחרות המייצרות הכנסה פסיבית שוטפת (כגון תגמולים או ריבית במטבעות קריפטו), מחייבת אף היא, לעמדת רשות המיסים, דיווח לרשות המיסים ברגע שההכנסה נצברת בארנק הדיגיטלי, עמדות שלטעמי נדרשת בחינה ביחס לכל אירוע בנפרד ולגופו של עניין.

משרדנו, בראשות עו"ד ורו"ח סיימון יניב, יוצא רשות המיסים והפרקליטות, הוא בעל ניסיון רב ומוכח בהליכי גילוי מרצון מורכבים שהסתיימו. הידע, הניסיון, ההיכרות ויחסי העבודה המצוינים עם הגורמים המקצועיים ברשות המיסים מבטיחים ללקוחות המשרד טיפול מקצועי, דיסקרטי ויעיל, המעניק שקט נפשי והסדרה מלאה מול רשות המיסים.

אתם מוזמנים לתאם פגישה ראשונית ללא עלות לבדיקת היתכנות להגשת פנייה לפי הנוהל – בטלפון 03-6245544 או בדוא"ל simon@yaniv-yax.co.il

זה הזמן לנצל את חלון ההזדמנות שנפתח בשנת 2025 ולהסדיר את המצב מול רשות המיסים!

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

מהפכת התרומות הדיגיטליות: חלון הזמן נסגר ועמותות צפויות לאבד את סעיף 46

רו"ח (משפטן) ארז אורעד

בעוד כחודש וחצי תיכנס לתוקפה רפורמה דרמטית וחסרת תקדים בעולם העמותות ושמה "תרומות ישראל": החל מ'1 בינואר 2026 תרומה שלא תדווח למערכת הדיגיטלית של רשות המיסים לא תזכה את התורם בהטבת מס לפי סעיף 46. המשמעות היא שכל קבלה חייבת להיות דיגיטלית, מדווחת ומזוהה עם מספר תעודת הזהות של התורם. קבלות ידניות או קבלות שתופקנה ממערכות פנימיות לא תוכרנה עוד לצורך זיכוי ממס.

ממשק "תרומות ישראל" הוא מהותי, משנה את כללי המשחק במגזר השלישי ונועד להבטיח שקיפות, בקרה ומניעת הונאות, בדומה למנגנון הדיווח על "חשבוניות ישראל". כל תרומה תקבל מספר רישום ייחודי, ודרישת הזדהות התורם מונעת הנפקת קבלות פיקטיביות או כפולות. תרומות אנונימיות לא תוכרנה לתורם לזיכוי ממס. מנגד, לציבור התורמים מדובר בבשורה טובה משום שהם יוכלו לקבל את סכום הזיכויים באופן מידי ונגיש באמצעות שלושה ערוצים: **תיאום מס דיגיטלי** באינטרנט במהלך השנה, **תלושי שכר** (אפשרי לעובדי המדינה בלבד ובקרב לכלל העובדים) **דוחות שנתיים** והחזרי מס.

על אף הזמן הקצר שנותר לעמותות להיערך לשיטת הדיווח החדשה, נכון לעתה ידוע שלכאורה עמותות רבות טרם ביצעו את תהליך הרישום המורכב הכולל זיהוי מיוחד, ייפוי כוח משפטי ושילוב טכנולוגי של מערכות ניהול חשבונות פנימיות מול מערכות רשות המיסים. עבור עמותות שלא יתארגנו בזמן מדובר בסכנת חיים פיננסית. **אי הצטרפות למערכת ממשק התרומות הדיגיטלי תביא לאובדן אישור סעיף 46 ואיום ממשי על היכולת של עמותות לגייס תרומות נוספות.** אמנם יש עדיין אפשרות להמשיך לנפק קבלות מנייר אך בצד כך קיימת חובה להזין אותן באופן ידני לאתר רשות המיסים בהליך מסורבל וסיזיפי. גם אם שלילת סעיף 46 איננה אוטומטית עמותה שתמצא לחדש את תוקף סעיף 46 שבידה, עלולה להתקל בקשיים אם תרומותיה לא דווחו דיגיטלית.

לצד הדחיפות, בחלון הזמן הקצר שנותר עד להחלת החובה ב-1.1.2026, קיים גם פתרון מידי ונגיש באמצעות הפלטפורמה של JGive המחוברת לרשות המיסים ובאמצעותה, עמותות שלא השלימו רישום לממשק התרומות הדיגיטלי תוכלנה לקבל תרומות שמזכות ממס באופן תקין.

המסקנה ברורה, חלון הזמן כמעט נסגר. עמותות חייבות להשלים רישום, להיערך טכנולוגית או להשתמש בפתרון זמני אחרת הן חשופות לאבדן אחד הנכסים האסטרטגיים של יכולת גיוס תרומות עם הטבת מס.

הכותב: ארז אורעד, רו"ח (משפטן) ארז אורעד ממשד מאיר מזרחי ושות' - א. רפאל, עורכי דין, לשעבר מנהל תחום בכיר מוסדות ציבור ומלכ"רים סעיף 46 ברשות המיסים, יזם והוביל את ממשק התרומות הדיגיטלי

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הוראות קיזוז הפסדי הון – חוזר מס הכנסה 10/2025

רו"ח (משפטן) יובל אבוחצירא

ביום 27.11.2025 פרסמה רשות המיסים את [חוזר מס הכנסה מס' 10/2025](#) (להלן: "החוזר") בנושא קיזוז הפסדי הון.

לאור תיקוני חקיקה ופסקי דין שנעשו ופורסמו ברבות השנים, חלו שינויים מהותיים באופן מיסוי הכנסות הוניות ושיעורי המס החלים אשר השליכו גם על **קיזוז הפסדי ההון**, לפיכך ראו לנכון לפרסם חוזר זה אשר מבהיר את **אופן הטיפול בקיזוז הפסדי הון לצורכי מס, הוראות כלליות, הפסד הון שוטף והפסד הון מועבר, מועד ההכרה בהפסד וסוגיות נוספות**.

החוזר עוסק ברווחי הון או בהפסדי הון מכוח חלק ה [לפקודת מס הכנסה](#) בלבד (עיקרן סעיף 92 לפקודה), לפיכך המונחים בחוזר יפורשו על פי סעיף 88 לפקודה בפרט ועל פי הוראות הפקודה, בכלל.

תמצית החוזר:

כללי

- הזכות לקיזוז הפסד הון** נתונה לישות המשפטית שלה נצמח הפסד ההון, והיא **איננה** ניתנת להעברה לישות אחרת בכל דרך (פס"ד [ע"א 1579/20](#) מלכסון ועמדה חייבת בדיווח 9/2016).
- מועד ההכרה** בהפסד הון הוא במועד מכירת הנכס (כאמור לגבי רווח הון). עם זאת, פקיד שומה רשאי שלא להכיר בהפסד הון במועד המכירה, במקום שבו מכירת הנכס נועדה להביא להפחתת מס בלתי נאותה.
- הפסד הון **בר קיזוז** ככל שאילו היה רווח הון היה הנישום מתחייב עליו במס (סעיף 92(א) לפקודה), בין שמכוח דין פנימי ובין שמכוח דין אמנה.
- (הפניה לעמדה חייבת בדיווח 57/2018 – הפסד הון שנצמח מחוץ לישראל לעולה חדש/ תושב חוזר ותיק/ תושב חוזר בתקופת ההטבות המנויה בסעיפים 14 ו-97(ב) לפקודה לא ניתן בקיזוז לצורכי מס בישראל).
- הפסד הון (שוטף) בר קיזוז יימדד בערכו הנומינאלי (ללא הצמדה למדד).
- כך גם הפסד הון מועבר יועבר לשנים הבאות. חריג – הפסד הון ריאלי המותר בקיזוז על פי הוראות ותנאי סעיף 9(ג) לחוק התיאומים בשל אינפלציה.
- הפסד הון ניתן לקיזוז בשנת המס שבה נצמח, וככל שלא ניתן לקיזוז יועבר לשנות המס הבאות.
- לא ניתן לקיזוז הפסד הון לשנות המס הקודמות לשנת צמיחתו (פס"ד דנ"א 2308/2015 אילנה דמארי ואח').
- פריסת רווח הון לשנות המס הקודמות לשנת המס שבה נצמח (בהתאם לסעיף 91(ה) לפקודה), אפשרית ביחס לרווח ההון הריאלי בלבד (ופריסה כאמור על הפסדי הון), אולם ראשית יש לקיזוז הפסדי הון (שוטף ו/או מועבר) ממנו ורק את רווח ההון הריאלי נטו ניתן לפרוס לאחור.
- בניגוד להוראה המחמירה בסעיף 29(3) לפקודה לעניין קיזוז הפסדים פירותיים מחו"ל, הרי שעל פי סעיף 92 לפקודה – הפסד הון שהיה לתושב ישראל ומקורו מחוץ לישראל, ואילו היה רווח לא היה משולם עליו מס בישראל (כולו או מקצתו) בשל העובדה ששיעור המס בחו"ל עולה של שיעור המס בישראל, לא יוגבל קיזוזו.
- בחישוב הפסד הון שנצמח ממכירת נכס בחו"ל, חישוב יתרת המחיר המקורי תיעשה בהתאם לשיעורי הפחתה בדין הפנימי בישראל (פס"ד [ע"מ 55858-12-15](#) יונו סימול והראל נ' פ"ש גוש דן, וכן עמדה חייבת בדיווח מס' 27/2016).

הפסד הון שוטף

- הפסד הון שוטף (שאינו נובע ממכירת ניירות ערך כאמור בסעיף 92(א) לפקודה) **חובה לקיזוז** באותה שנה מרווח הון ריאלי ומסכום אינפלציוני **חייב** (ככל וקיים, על פי הוראות סעיף 92), אחרת לא יותר לקיזוז **בהפסד הון מועבר** בשנים הבאות.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

2. הפסד הון שוטף ממכירת נכס שהוא ניירות ערך כאמור בסעיף 92(א)(4) לפקודה ניתן לקזז באותה שנת מס בלבד גם כנגד שני מקורות אלו: א. הכנסה מריבית או מדיוידנד ששולמו בפועל בשל אותו נייר ערך.

• ככל שחבר בני האדם מדווח על הכנסה מריבית/ דיוידנד על בסיס מצטבר, הרי יש לראותו כאילו שולם לעניין סעיף זה, בשנת הדיווח.

1. הכנסה מריבית או מדיוידנד בשל ניירות ערך אחרים, ובלבד ששיעור המס החל עליהם לא עולה על שיעור מס החברות (כיום, 23% – סעיף 126(א) לפקודה) לגבי החברה המקבלת או שיעור מס קבוע של היחיד המקבל (כיום, 25% – סעיפים 125ב(1) או 125ג(ב) לפקודה). יש לשים לב – החוזר מציין כי שיעורי המס לגבי היחיד אינם כוללים את שיעור מס היסוף ואין להוסיפו לשיעור הנקוב לעיל לצורך חישוב העמידה בתנאי ההוראה האמורה.

2. לעניין הרחבת בסיס קיזוז המס ביחס להפסד הון מניירות ערך, נקבע בחוזר כי המונח "דיוידנד" כולל גם דיוידנד רעיוני מחנ"ז, אולם אינו כולל דיוידנד רעיוני מחמ"ז שהוא במהותו הכנסה מסעיף 12(1) לפקודה ולא הכנסה מסעיף 42(4) לפקודה.

3. מובהר בחוזר כי הפסדי הון מני"ע לא ניתנים לקיזוז מריבית ששולמה במסגרת תוכנית חסכון, פיקדונות (לרבות פיקדונות מובנים), ריבית על הלוואה (שאינה בגדר ני"ע) או כנגד רווחים ששילמה קרן נאמנות.

הפסד הון מועבר

1. על פי סעיף 92(ב) לפקודה הפסד הון שוטף שלא ניתן לקזז בשנת המס שבה נצמח, יועבר לצורך קיזוז בשנות המס הבאות (להלן: "הפסד הון מועבר"). ויקוז כנגד רווח הון בלבד בשנים אלו בזו אחר זו. על פי הפקודה, הפסד הון מועבר לא ניתן לקזז כנגד הכנסות מריבית או דיוידנד מניירות ערך – סעיף 92(א)(4) לפקודה.

2. תנאי לקיזוז הפסד הון מועבר – הגשת דוחות מס הן בגין שנת המס שבה נצמח הפסד ההון והן בגין שנת המס שבה מבוקש קיזוז הפסד ההון. נציין כי לעמדתנו, הגשת דוחות מס באיחור לא מהווה הפרה של תנאי זה.

סוגיות הנדונות בחוזר

1. סדר קיזוז הפסדי הון – הנישום רשאי לבחור את סדר קיזוז ההפסדים באופן אופטימלי אלא אם הוראות החוק מגבילות אותו. למשל, סעיף 93(א)(3) לפקודה קובע הוראה ספציפית כי הפסד הון שנצמח בחו"ל יקוזז תחילה כנגד רווח הון בחו"ל (לרבות ביחס לרווח הון מני"ע – פס"ד ע"מ 54138-04-15 גרינפלד).

2. קיזוז כנגד הכנסה פטורה – החוזר קובע כי בהתאם להלכות, פס"ד יהושע הלוי ולה-נסינגל, אין חובה לקזז הפסדים כנגד הכנסה הפטורה ממס! פועל יוצא מכך, הפסדי הון שלא קוזזו כאמור יועברו לשנים הבאות לצורך קיזוזם בהתאם להוראות הפקודה. לדוגמה, אין חובה לקזז הפסדי הון כנגד סכום אינפלציוני פטור, כנגד הכנסה מדיוידנד בידי חברה שהוצאה מבסיס המס על פי סעיף 126(ב) לפקודה, כנגד רווח הון בגובה הר"ל הפטור ממס אצל חברה, כנגד הכנסה פטורה בידי יחיד שהוא תושב חוזר/ חוזר ותיק/ עולה חדש וכיו"ב.

3. קיזוז הפסד קודם לזיכוי ממסי כפל (קרי, זיכוי מס זר) – בהתאם להגדרת הכנסה חייבת בפקודה, במסגרת קביעת גובה ההכנסה החייבת יש לקזז בין היתר הפסדים (לרבות הפסדי הון נשוא חוזר זה), ורק לאחר חישוב המס המגיע בישראל יש לזכות מיסי חוץ ששולמו בגין הכנסות החוץ (עמדה חייבת בדיווח מס' 28/2016).

4. קיזוז הפסד הון חלקי – במקרה שבו נצמח הפסד הון, שאילו היה רווח הון אזי רק חלקו היה חייב במס וחלקו האחר היה פטור ממס, הרי סכום הפסד ההון שיותר בקיזוז בישראל הוא החלק היחסי החייב (עמדה חייבת בדיווח מס' 58/2018).

5. סנקציות בגין פנקסים בלתי קבילים – סעיף 33 לפקודה קובע כי במקרים מסוימים לא יותר לנישום קיזוז הפסדים שוטפים ומועברים. האם הכוונה גם להפסדי הון? לדעתנו לא, כיוון שסעיף 33 דן בחלק הפירותי של הפקודה.

6. הקצאת אופציות לעובדים על פי סעיף 102 לפקודה במסלול רווח הון – סעיף 102(ב) לפקודה קובע מסלול מיסוי באמצעות נאמן, ובו יראו את הכנסת העובד, כולה או חלקה, כרווח הון. החוזר קובע כי ניתן לקזז הפסד הון כנגד

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

רכיב ההכנסה של רווח ההון במסלול זה, אולם לא יותר לקזז הפסד הון כנגד "שווי החטבה" המסווג כפירותי על פי הוראות סעיף 102 לפקודה (ישנה התייחסות לכך בנייר עמדה מס' 2/2025 שפרסמה הרשות השנה).

קיצוז הפסדי הון הוא מרכיב חשוב בעת עריכת דוח המס של הנישום.

למשל, אם הנישום לא ידווח על הפסד ההון, הרי לא יהיה זכאי לקזזו (אלא אם יגיש דוח מתקן, וגם זאת לא בכל מקרה).

לפיכך, על ציבור הנישומים ומיצגיהם להכיר היטב את הוראות החוק והפסיקה וההוראות המקצועיות המפורסמות על ידי רשות המיסים גם בנושא חשוב זה.

הכותב – ממשד ארצי חיבה כהן – פתרונות מיסוי בע"מ

מיום 30.11.2025 ניתן לדווח במערכת הדיגיטלית לעזיבת מקום עבודה על מספר בלתי מוגבל של עובדים באופן מרוכז

רשות המסים השיקה היום (30.11.2025) מספר פיתוחים חדשים במסגרת המערכת הדיגיטלית לדיווח על עזיבת מקום עבודה שעלתה לאוויר בינואר 2024. הפיתוח הראשון מאפשר למעסיקים לדווח לרשות המסים באופן מרוכז על עזיבתם של מספר רב של עובדים, במקום לדווח על כל עובד שעוזב בנפרד, כפי שהיה עד כה. פיתוח זה יסייע במיוחד לחברות המעסיקות מספר רב של עובדים, ונדרשות לדווח מידי חודש על מספר גדול של עזיבות, בשל פרישה לגמלאות או החלפת מקום עבודה.

לצד פיתוח זה, נוספה עבור העובדים האפשרות לבצע את כל הפעולות הנוגעות להסדרת כספי מענק הפרישה (שמירת הכסף לפנסיה, משיכה בפטור ממס וללא פטור ממס, רצף פיזיוויס) ללא שימוש בטפסי נייר וללא הגעה למשרדי רשות המסים. עד כה ניתן היה לבצע תהליך מקוון מלא רק במקרים שבהם בחר העובד לשמור את כספי מענק הפרישה לפנסיה.

כמו כן, נוספה האפשרות לבתי התוכנה לדווח טיטות דיווח חלק א בשם המעסיק, ולחסוך למעסיקים את הדיווח לממשק. במקרים אלו בתי התוכנה משדרים טיטות והמעסיק מאשר את הדיווח. האפשרות פתוחה למעסיקים שהגדירו מבנה קובץ בהתאם להנחיות רשות המסים לצורך העברתם למערכת הדיגיטלית.

המערכת הדיגיטלית לדיווח על עזיבת מקום עבודה פותחה על ידי יחידת שע"מ וחטיבת שומה וביקורת ברשות המסים בשיתוף עם מערך הדיגיטל הלאומי ורשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון. לאחרונה שונה שמה ל"מערכת כוכב", על שמו של מנהל הפרויקט, אברהם שטרן ז"ל, שנפטר בטרם עת. מטרות המערכת הן לפשט ולייעל את הדיווח על עזיבת מקום עבודה ובכך להקל את הנטל הביורוקרטי על מעסיקים, על העובדים, ועל הגופים המוסדיים המנהלים את החיסכון הפנסיוני של הציבור.

כמו כן, השימוש במערכת הדיגיטלית מונע טעויות בדיווח ומאפשר לאזרחים לאחזר בקלות נתונים ממקומות עבודה שעזבו בעבר. בנוסף, המערכת מעניקה חווית משתמש משופרת הכוללת הסברים ממצים ופשוטים להבנה בנוגע למשמעות ההחלטות שמתקבלות על ידי העובד בנוגע לכספי הפיצויים, המוטמעים בתוך תהליכי הדיווח. מאז שנכנסה "מערכת כוכב" לשימוש, דווחו בה למעלה מ-200 אלף עזיבות עבודה.

פרסום רשות המסים מיום 30.11.2025

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

נקודות זיכוי למשרתי מילואים לוחמים

ב23.11.2025 פורסם בס"ח מספר 3461 תיקון לפקודה מס הכנסה הקובע הוספת נקודות זיכוי משנת 2026 ומעלה למי ששירת מילואים בשנת מס קודמת מעל מספר ימים כמפורט להלן -

א. בגין שנים 2026-2027

- 0.5 נקודת זיכוי אם שירות מילואים כלוחם בין 30 ל 39 בשנת המס הקודמת
- 0.75 נקודת זיכוי – אם שירת מילואים כלוחם בין 40 ל 49 ימים בשנת המס הקודמת
3. נקודות זיכוי אחת – אם שירת שירות מילואים כלוחם 50 ימים ומעלה בשנת המס הקודמת .
הערה- בלבד שסך נקודות זיכוי לא יעלה על 4 נקודות זיכוי .

ב. משנת 2028 והלאה

- 0.75 נקודת זיכוי -אם שירת שירות מילואים כלוחם 20 ימים ומעלה בשנת המס הקודמת
2. תוספת של 0.25 נקודת זיכוי בעד כל חמישה ימים נוספים ששירת שירות מילואים כלוחם מעבר ל20 הימים האמורים
הערה- בלבד שסך נקודות זיכוי לא יעלה על 4 נקודות זיכוי .

המועד האחרון להגשת תביעות במסלול האדום הוא עד ל-30 באפריל 2026

מנהל רשות המסים, שי אהרונוביץ', הודיע היום כי המועד האחרון להגשת תביעות במסלול האדום יוארך בארבעה חודשים, עד ה-30 באפריל 2026. זאת, לאור פניות שהתקבלו מצד ארגוני המייצגים וראשי רשויות שפנו במהלך המלחמה. מנהל הרשות הודיע על האורכה במהלך ביקור בעיר קריית שמונה, במהלכו נפגש עם ראש העיר, אביחי שטרן, ועם ראש המועצה האזורית מבואות חרמון ויו"ר אשכול רשויות גליל מזרחי, בני בן מובחר.

המסלול האדום הוא מסלול המיועד לעסקים ביישובי ספר שנפגעו מהמצב הביטחוני והוא מאפשר לעסקים באותם ישובים לקבל פיצוי מלא בגין הנזק הכלכלי שנגרם להם בתביעה אחת. על פי החוק, המועד האחרון להגשת תביעה במסלול האדום הנו תוך שלושה חודשים מיום קרות הנזק.

לאור הלחימה המתמשכת, פרסמה רשות המסים במרץ 2024 הנחיה לפיה ניתן יהיה להגיש תביעות במסלול האדום לכל המאוחר עד 3 חודשים ממועד סיום הלחימה, כאשר במהלך המלחמה ניתנה האפשרות לעסקים הזכאים להגשת תביעות במסלול האדום, להגיש בקשות למקדמות שיקוזזו מהתביעה הסופית שתוגש.

ביולי 2025 פרסמה רשות המסים הנחיה לפיה, לאור החלטות ממשלה על סיום פינוי ישובים בצפון בסוף פברואר 2025 וסיום הכרזה על שטח צבאי סגור בעוטף ב-2 ביולי 2025, יש להגיש תביעות במסלול האדום עד ה-30 באוקטובר 2025. בהמשך ניתנה אורכה עד ה-31 בדצמבר 2025, לאור החופשות הרבות בחודשים יולי אוגוסט ובחגי ישראל.

כעת, כאמור, ניתנה אורכה נוספת עד לסוף חודש אפריל 2026.

פרסום רשות המסים מיום 9.12.2025

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטיות ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

צמצום אחוז הדוחות במיכסה השנייה למדידת ארכות ליחידים

הסדר הארכות למייצגים שנת מס 2024

1. לבקשת הלשכות המקצועיות ובשל נסיבות התקופה, החליט מנהל רשות המסים, מר שי אהרונוביץ, על צמצום אחוז דוחות החברות אותו יש להגיש במועד השני להגשה במסגרת הסדר הארכות למייצגים **לשנת המס 2024**.
2. לכן המיכסה להגשת דוחות חברות שנקבעה ל-31.12.2025 היא **30% במקום 40%** כפי שפורסם בעבר.
3. להלן טבלה מעודכנת של מיכסות הגשת הדוחות במסגרת ההסדר לחברות (כולל מלכ"רים ונאמנויות)

שלב א	יום א' 30.9.2025	מכסה 5%
שלב ב	יום ד' 31.12.2025	מכסה 30%
שלב ג	יום ג' 31.3.2026	מכסה 100%

4. יובהר כי מייצגים שהגישו דוחות חברות בהתאם למיכסה האמורה, יקבלו ארכה עבור שאר לקוחותיהם למועד הבא.
- הכל בהתאם לכללי הסדר הארכות **לשנת המס 2024**.
5. לידיעתכם וטיפולכם.

חוזר רשות המסים מאת עו"ד דוד רוטנברג מיום 14.12.2025

תיקון מס' 280 לפקודת מס הכנסה – אי התרת הוצאות בהפרת חוק צמצום השימוש במזומן

במסגרת תיקון זה, נוספה לסעיף 32 לפקודה הוראה חדשה לפיה עוסק לא יהיה זכאי לנכותה הוצאות, אם התמורה בגינה ניתנה החשבונית היא תשלום שהוחלט שנתנתו מהווה הפרה לפי החוק לצמצום השימוש במזומן שבשלה הוטל עיצום כספי.

פורסם ב-27.3.2025 בס"ח 3384

תיקון מס' 105 לחוק מיסוי מקרקעין – אי התרת תשלומים שהוציא העוסק במקרה של הפרת חוק צמצום השימוש במזומן

במסגרת תיקון זה, נוספה לסעיף 46 לחוק מיסוי מקרקעי הוראה חדשה לפיה עוסק לא יהיה זכאי לנכות תשלומים שהוציא בגין מכירה, אם התמורה בגינה ניתנה החשבונית היא תשלום שהוחלט שנתנתו מהווה הפרה לפי החוק לצמצום השימוש במזומן שבשלה הוטל עיצום כספי.

פורסם ב-27.3.2025 בס"ח 3384

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

תיקון מס' 65 לחוק מע"מ - דיגיטציה של חשבוניות מס

במסגרת תיקון מס' 65 לחוק מע"מ שתוקן בחוק ידע התקציב בוצעו מספר תיקונים ביחס לניכוי מס תשומות הכלול בחשבונית מס שהוצאה לעוסק הרשום בישראל על-ידי עוסק הרשום באזור ובשטחי עזה ויריחו (חשבונית P) ביחס לחשבוניות מסוג I לעניין סעיף 47(ב2) לחוק מע"מ העוסק בהדפסה מקוונת במקום הדפסה בבית דפוס. וכן ביטול סעיף 67(א1) לחוק הקובע חובה על מלכ"רים להגיש דוח מיוחד על רכישת טובין או קבלת שירותים מעוסק הרשום בידי הרשות הפלסטינית.

תחולת התיקונים האמורים נקבעה ליום 1.8.2025, בהתייחס לחשבונית שהוצאה מיום התחילה ואילך

פורסם ב27.3.2025 בס"ח 3384

תיקון מס' 66 לחוק מע"מ – אי התרת ניכוי מס תשומות בהפרת חוק צמצום השימוש במזומן

במסגרת תיקון זה, נוספה לסעיף 38 לחוק מע"מ הוראה חדשה לפיה עוסק לא יהיה זכאי לנכות מהמע"מ את מס התשומות הכלול בחשבונית המס, אם התמורה בגינה ניתנה החשבונית היא תשלום שהוחלט שנתנתו מהווה הפרה לפי החוק לצמצום השימוש במזומן שבשלה הוטל עיצום כספי.

פורסם ב27.3.2025 בס"ח 3384

חובת מספר הקצאה בניכוי מס תשומות תחול מ-10,000 ש"ח החל מ-1 בינואר 2026 ומ-5,000 ש"ח החל מיוני 2026

במסגרת תיקון חוק להשגת יעדי התקציב וליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2025 (תיקוני חקיקה) התשפ"ה-2025 נקבעה שורה של צעדי מיסוי שמטרתם צמצום ההון השחור בישראל, בין הצעדים כלולה הנמכת רף העסקאות שמעליו תחול חובה לקבל מספר הקצאה כתנאי לניכוי מס תשומות מ-20,000 ש"ח כיום ל-10,000 ש"ח לפני מע"מ מ1.1.2026 עד 31.5.2026 ו-5,000 ש"ח לפני מע"מ החל מ-1 ביוני 2026. תיקון זה נועד לסייע לצמצום תופעת החשבוניות הפיקטיביות, הפוגעות בקופה הציבורית ומשמשות כערוץ מימון לפשיעה מאורגנת ואלימה.

פורסם ב27.3.2025 בס"ח 3384

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

חשבונית שריון שכוללת מספר הקצאה לעניין קיזוז מס תשומות

השאלה:

חשבונית שריון כוללת מס' הקצאה חשבונית ישראל. האם ניתן לקזז מס תשומות? בעבר לא היה לקזז ניתן מס תשומות בחשבונית שריון.

עו"ד (חשבונאות) מוחמד נאטור משיב:

סעיף 38 לחוק מע"מ מסדיר את ניכוי מס התשומות בהסתמך על חשבונית מס וקובע כך:

"38. (א) עוסק זכאי לנכות מהמס שהוא חייב בו את מס התשומות הכלול בחשבונית מס שהוצאה לו כדין או בהצהרת ייבוא או במסמך אחר שאישר לענין זה המנהל, ובלבד שהצהרת הייבוא או המסמך האחר נושאים את שמו של העוסק כבעל הטובין ושהניכוי ייעשה בתוך ששה חדשים מיום הוצאת החשבונית, ההצהרה או המסמך.

(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יותר ניכוי מס התשומות הכלול בחשבונית מס שסכומה, בלא המס, עולה על 20,000 שקלים חדשים ושאינה כוללת מספר שהקצה לה המנהל לפי סעיף 47(2א)(2) או (3א)(1) או (4א) (להלן – מספר שהקצה המנהל)..."

[ההדגשות כאן ולהלן אינן במקור – מ"נ]

המונח "חשבונית מס" מוגדר בסעיף 1 לחוק מע"מ כ"חשבונית שהוצאה על פי סעיף 47;"

סעיף 47(2א)(1) לחוק מע"מ קובע כדלקמן:

"עוסק מורשה המוציא חשבונית מס כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לבקש מהמנהל להקצות מספר לחשבונית המס (בסעיף קטן זה – המבקש), ובעסקה שסכומה, בלא המס, עולה על הסכום האמור בסעיף 38(1א), חייב הוא לעשות כן לפי דרישת הקונה; הוראות סעיף קטן זה יחולו לענין חשבונית מס שהוצאה בשל עסקה שהמס שחל לגביה אינו בשיעור אפס;"

נוסף על כך, חשבונית מס חייבת לכלול את הפרטים המפורטים בסעיף 9 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות), התשל"ג-1973, ואת הפרטים הנדרשים בסעיף 7(9א) לתקנות מס ערך מוסף (ניהול פנקסי חשבוניות), התשל"ו-1976, שם נקבע, שתכלול בין היתר את המילים "חשבונית מס". ראו להלן את סעיף 7:

"אחרי סעיף 9 להוראות יבוא לענין מס ערך מוסף:

"חשבונית מס

9א(א) תיעוד פנים שהוא חשבונית מס יכלול -

שם העוסק המורשה, מענו, הכותרת "חשבונית מס", המלים "עוסק מורשה", ומספר הרישום במשרד מס ערך מוסף - הכל בדפוס;

"...(1)

ככל שהמסמך מושא השאלה עונה לכלל הפרטים שלעיל, ובפרט נושא את המילים "חשבונית מס" (גם אם נוסף על כך את המילה "שריון" לאחריהן), והוצא בגינו מספר הקצאה כנדרש בחוק, ניתן להשתמש במסמך כחשבונית לניכוי מס התשומות הכלול בו, זאת כפוף לעמידה ביתר התנאים לניכוי מס תשומות בחוק מע"מ, לרבות כי מס התשומות משמש לעסקו של הגורם המבקש לנכות מס תשומות ולייצור עסקאות חייבות.

להשלמת התמונה נציין כי קיימים מסמכים שלא מקימים אירוע מס (תשלום מע"מ עסקאות) ובהתאם לא ניתן להסתמך עליהם לצורך ניכוי מס תשומות, למשל חשבון פרופורמה, חשבון עסקה, חשבון שריון, או כל מסמך אחר שלא כולל את הפרטים שלעיל, ובפרט את המונח "חשבונית מס". מסמכים כאמור, לא ניתן לנכות מס תשומות בהסתמך עליהם.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ככל שהמסמך מושא השאלה עונה להגדרת חשבונית מס נוכח כל המפורט לעיל, הרי ניתן לנכות את מס התשומות הכלול בו, בדומה לכל חשבונית מס רגילה.

המשיב - בעל מומחיות וניסיון רב בתחום מס ערך מוסף וליטיגציה מס, אותם רכש במהלך עשר שנות עבודתו ברשות המסים ושנות עבודתו במחלקה הפיסקאלית בפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי). ברשות המסים, כיהן כמנהל תחום במחלקה המקצועית – מע"מ ובין היתר עסק בליווי וייעוץ למשרדי מע"מ האזוריים בהליכי שומה והשגה, לרבות כרפרנט מקצועי למשרד אזורי מע"מ אילת לעניין חוק אזור סחר חופשי, וייעוץ לגורמי פנים אחרים ברשות המסים בתחום המע"מ לפי הצורך

התשובות אינן מהוות תחליף לייעוץ משפטי, ואין המומחים המשיבים או המערכת אחראים לתוצאות השימוש בהן. אין במידע המופיע באתר "כל מס" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים

דיווח מפורט

ב13.7.2025 פורסם על החלת חובת הגשת דוח תקופתי מפורט למע"מ על עוסקים (חברות ועצמאים) מדו"ח 9.2025 שמהזור עסקאותיהם עולה על 500,000 ש"ח

רשות המסים החליטה על מתן ההקלות הבאות לגבי עוסק שהוא יחיד: חובת הגשת דוח תקופתי מפורט למע"מ על ידי עוסק, שהוא יחיד, אשר מחזור עסקאותיו עולה על 500,000 ש"ח תחול החל מיום 1.1.2026 במקום מיום 1.9.2025, והיא תחול על דוח מפורט לתקופה 1/2026 ואילך. עוסק שהוא יחיד, רשאי להגיש בקשה למשרד אזורי (מע"מ), בו הוא רשום כעוסק, לפיה חובת הגשת דוח תקופתי מפורט על ידו תחול החל מיום 1.1.2027, בהתקיים אחד התנאים הבאים ביחס לדוחות שהוגשו בגין שנת 2025.

א. שיעור של 90% לפחות מהסכום הכולל של חשבוניות מס התשומות מבוסס על חשבוניות מס, שסכום של כל אחת מהן בלא המס אינו עולה על 5,000 ש"ח.

ב. שיעור של 90% לפחות מחשבוניות מס התשומות מורכב מחשבוניות מס שסכום כל אחת מהן בלא המס אינו עולה על 5,000 ש"ח.

בקשה כאמור תוגש בצירוף תצהיר, ובמידת הצורך, בתוספת אסמכתאות.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

היערכות לקראת סוף שנת המס 2025

מס הכנסה

הגשת דוח שנתי לרשויות מס הכנסה

המועד האחרון להגשת הדוח על ההכנסות של נישום עצמאי, אשר מנהל את פנקסי חשבוניותיו בשיטה חד-צידית, (ולא חייב בהגשת דו"ח מקוון) או של נישום שכיר, או של מי שאין לו הכנסות מעסק - הוא עד 30.4. המועד האחרון האמור של העצמאי שמנהל את פנקסי חשבוניותיו בשיטת החשבונאות הכפולה, של חברה ולהגשת דוח מקוון - עד 31.5. רשות המסים בישראל נוהגת לאשר ארכות להגשת הדוח האמור, בתנאים מסוימים.

באופן רגיל, אין מטילים סנקציה בדרך כלל על מי שאיחר עד חודש בהגשת הדוח. לאחר מכן מוטל קנס על מי שבלי סיבה מספקת לא הגיש את הדוח במועד.

לכן רצוי להיערך בהקדם להכנת הדוח. לשם כך כדאי לזכור כי הגשת הדוח כוללת עריכת דוח וספירת מלאי, מזומנים, שיקים, שטרות וכו'. כדי להקל את הספירה ואת התאמת היתרות מומלץ להפקיד בבנק עד ליום 31 בדצמבר את כל היתרה הנמצאת בקופה. יש להכין רשימה של השיקים הדחויים והשטרות שיימצאו בקופה.

דוח שנתי המצביע על הכנסה הגבוהה משנים קודמות משמש עילה להגדלת המקדמות במהלך שנת המס. מועד הגשת הדוח ישפיע במקרים רבים על שיעור המקדמות במשך השנה הבאה.

הגשת דוח על ההכנסות עד 31 בדצמבר של השנה העוקבת (כפוף לארכות) - מומלצת, משום שלפקיד השומה יש סמכות להוציא שומות עד 4 שנים מתום שנת המס שבה הוגש הדוח.

דיווח ביוזמת נישום שכיר

כדאי להגיש דוח לרשויות מס הכנסה ביוזמת נישום שכיר ולקבל החזר מס במצבים אלה:

- א. עבודה אצל מעסיקים אחדים, והמס הכללי שנוכה גבוה מהמס המתחייב.
- ב. עבודה שלא בכל שנת המס, וללא עריכת תיאום מס על בסיס שנתי.
- ג. אם מגיעים לנישום זיכויים, כגון בעניינים אלה: הפקדות נוספות בקופת גמל, תשלומי ביטוח חיים, תרומות למוסד ציבורי והוצאות החזקת קרוב משפחה במוסד.
- ד. אם יש עבודה חלקית שהיא נוספת על העבודה העיקרית, אשר נוכה מהשכר ששולם בעדה מס בשיעור גבוה מהמס השולי של הנישום.
- ה. עצמאי בעבר שהיה לו הפסד מעסק, או שנתבקש לשלם דמי ביטוח לאומי בעבור העבר.
- ו. עבודה אצל מעסיק אחד תמורת משכורות בלתי שוות במשך השנה, ללא תיאום מס.
- ז. בכל עת שקיימת עילה לקבלת נקודת זיכוי לשנה שלמה והעילה נוצרה רק בחלק ממנה, כגון: זיכוי לתושב ישראל, זיכוי לעולה, זיכוי בעד נסיעה למקום העבודה, זיכוי בעד אישה שאינה עובדת או זיכוי לאישה עובדת בעד בעל שאינו עובד, זיכוי בעד אישה עוזרת לבעלה, זיכוי בעד ילדים, זיכוי לגרוש שנשא אישה אחרת ומשלם מזונות לאשתו לשעבר, הטבת מס בישוב מזכה, הטבת מס לנכה.
- ח. הגשת דוח בשנה בה נוצר הפסד הון ובשנים הבאות לצורך "שמירת" ההפסד עד שנת מהס בה ניתן יהיה לקזזו.
- ט. פריסת מענק פרישה / הפרשי שכר / היוון קצבה.

הכנה להצהרת הון

לקראת סוף שנת המס, רשות המסים בישראל נוהגת לדרוש הצהרות הון מנישומים, כדי לבדוק את סבירות הדוחות שהוגשו. בדיקת הסבירות מתבצעת מתוך: לקיחת הון בראשית התקופה, הוספת רווחים חייבים במס ורווחים

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

פטורים. לאחר מכן, גריעת המסים והצריכה (הוצאות מחיה). והתוצאה המתקבלת היא: ההון לסוף התקופה. הנתונים לחישוב זה, פרט לצריכה, נלקחים מהדוחות השנתיים על ההכנסות.

מוטב להכין בעוד מועד את הנתונים ואת המסמכים לסוף השנה, כדי שאם תידרש הצהרת הון, יהיה קל להכינה. רצוי להתרכז במסגרת הדוחות השנתיים גם בהכנסות פטורות ממס. מידע על הכנסות כאלה נדרש בדוח השנתי, אף כי אינו רלוונטי לקביעת ההכנסה בשנת המס המדווחת. למידע זה חשיבות רבה במסגרת השוואת הצהרות הון, ולכן כדאי לכלול פרטים אלה במסגרת הדוח השנתי.

לנישומים המקבלים החזרי מס הכנסה כדאי לשמור על הספחים שבהם נקובים החזרי המס. החזרים אלה פטורים ממס, לרבות ריבית והפרשי הצמדה שנצברו בגינם. ההחזרים מהווים מקור כספי בידי הנישום, והם משמשים הסבר לגידול הון. שמירת הספח חשובה, בייחוד כאשר ההחזר הוא בסכום גדול וניכר, אולם גם כאשר הסכום קטן חשוב לשמור על הספח. אם הספח חסר, אפשר להיעזר ב"מצב חשבון" שנתי לקבלו מפקיד השומה. מידע זה ניתן להפיק בשעי"מ.

נישומים המקבלים מדי פעם מתנות של סכומי כסף, רצוי שיעשו זאת על ידי העברה בנקאית מחשבון הנותן לחשבון המקבל. על העברה כזו אפשר לקבל מהבנק מסמך, שבו נקוב הסכום המועבר ושמות נותן הכסף ומקבלו. הצגת המסמך לפני פקיד השומה תסביר את גידול ההון בעת בדיקת הצהרת הון.

בנייה לצורך פרטי מהווה הוצאה פרטית, ואין צורך בשמירת מסמכים בעניין הזה. אולם רצוי לשמור את המסמכים העשויים לעזור להצהרת הון, וכן לעזור לחישוב מס שבח, אם יתחייב תשלומם בעת מכירת הבית.

חשוב לזכור כי להתנהלות עם פקיד השומה בדיוני השומות, במקרה של "גידול הון", יש חשיבות רבה במקרה שההכרעה בוויכוח בין פקיד השומה לבין הנישום עוברת לבית המשפט.

עוד חשוב לדעת כי לייחוס גידול ההון לשנים סגורות יש חשיבות, ויש להצטייד בהוכחות לייחוס ההון לשנים סגורות.

ביקורת פנקסי החשבונות

אחת לכמה שנים נוהג פקיד השומה לבקר את פנקסי החשבונות לשם ביסוס הדוחות שהוגשו. נוסף על כך הוא גם מבקר במקום העיסוק של הנישום.

לנישום יש את הזכות לדעת מה יודעים עליו שלטונות המס, וזה מקל במידה רבה את ההכנות לביקורת פנקסי החשבונות. יש כאן מעין הדדיות.

חובת הגשת דוח שנתי

סעיף 131 לפקודה מפרט מי חייב בהגשת דוח. מומלץ לבחון את הסעיף בקפידה בכל מקרה לגופו בכדי להמנע ממצב בו מי שהיה חייב בהגשת דוח לא הגיש אותו, דבר היכול לגרור סנקציות מצד רשויות המס.

חשוב לזכור כי הסעיף מחייב בהגשת דוח גם כל אדם שפקיד השומה דרש זאת ממנו, ואפילו אינו חייב בהגשת דוח לפי הוראות הסעיף האחרות.

לפי הוראות סעיף 131(ב) לפקודה, יחיד החייב בהגשת דוח כאמור (למעט נאמנויות), ויש לו הכנסה שמקור החיוב שלה הוא סעיף 12(1), (2) או (8) לפקודה, יגיש את הדוח לפי הוראות הסעיף באופן מקוון, כפי שיורה המנהל, בצירוף הצהרה בטופס שקבע המנהל שלפיה הפרטים והידיעות שמסר בדוח הם נכונים ומלאים, וכן פלט חתום בידי של הדוח האמור.

לאחרונה ניתן להגיש דוח מקוון ללא נייר, נספחים ומסמכים נוספים מצורפים לדוח כקבצים סרוקים. פטור מדיווח מקוון נקבע בתקנות מס הכנסה (פטור מהגשת דוח עצמאי מקוון), התשי"ע-2010.

הדוח המקוון בתחולה על דוחות לשנת המס 2008 ואילך.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

דיווח מפורט למע"מ

על פי סעיף 69א לחוק מע"מ חייבים לדווח דיווח מפורט למע"מ עוסקים עצמאים או חברות שחייבות לנהל הנהלת חשבונות כפולה או עצמאים* בעלי מחזור של 2.5 מיליון ש"ח (עד 8.2025) ומ1.1.2026 מי שמחזורו 500,000 ₪

חברות בעלות מחזור של 1.5 מיליון ₪ (עד 8.2025) ו9.2025 500,000

דיווח מפורט מחייב דיווח נפרד של כל מכירה לעוסק, מלכ"ר או מוסד כספי בסכום העולה על 5,000 ש"ח ודיווח נפרד על כל קנייה שבה סכום התשומות עולה על 300 ש"ח. מלכ"רים בעלי מחזור מעל 20 מיליון ש"ח ומוסדות כספיים בעלי מחזור מעל ארבעה מיליון ש"ח מדווחים רק על תשומות.

* עוסק שהוא יחיד, רשאי להגיש בקשה למשרד אזורי (מע"מ), בו הוא רשום כעוסק, לפיה חובת הגשת דוח תקופתי מפורט (מחזור מעל 500,000 ₪) על ידו תחול החל מיום 1.1.2027, בהתקיים אחד התנאים הבאים ביחס לדוחות שהוגשו בגין שנת 2025:

א. שיעור של 90% לפחות מהסכום הכולל של חשבונות מס התשומות מבוסס על חשבונות מס, שסכום של כל אחת מהן בלא המס אינו עולה על 5,000 ₪.

ב. שיעור של 90% לפחות מחשבונות מס התשומות מורכב מחשבונות מס שסכום כל אחת מהן בלא המס אינו עולה על 5,000 ₪.

בקשה כאמור תוגש בצירוף תצהיר, ובמידת הצורך, בתוספת אסמכתאות.

פיקדונות

עורכי דין ונישומים אחרים, המנהלים חשבונות בגין פיקדונות והוצאות לקוח, טוב יעשו אם יבדקו את הרכב יתרת הפיקדונות והוצאות הלקוח לפני תום שנת המס. זאת, כדי שיוכלו, בשעת הצורך, להוציא חשבונות מס/קבלה בגין העודפים שנוצרו בפיקדונות ובהוצאות ללקוח והמהווים שכר טרחה בידם.

בדיקה מבעוד מועד מאפשרת גילוי טעויות ותיקון מבעוד מועד, באמצעות הגשת דוחות מתקנים; כך מונעים תשלום קנסות וריבית פיגורים.

סגירת פנקסי החשבונות

השלמת רישומים ותיאומים

על הנישומים לעדכן רישומים בפנקסי החשבונות ולהתאימם עם גורמי חוץ; לאסוף אישורי יתרות מלקוחות, ספקים, בנקים וכו'; ולהכין רשימות מלאי לסוף השנה. עליהם לאסוף אישורים שנתיים או זמניים מלקוחות על מס שניכו במקור במהלך שנת המס (טופס 857); וכן רשימת שיקים דחויים, רשימת חייבים וזכאים לעסק; להכין רשימת כלי-רכב של העסק, ששימשו אותם עד לסוף השנה, וכן קריאת מונה הקילומטרים ברכב עד ליום זה; ויש להכין אישורים על משכורות בעל העסק או בת-זוגו. עליהם לדאוג לאישורים על תשלום לקופות גמל ולביטוח חיים, ולאישורים על השקעות בסרטים, בחיפושי נפט, במחקר ובפיתוח.

יש להשלים את רישומי המשכורות ולערוך ריכוז שנתי של המשכורות והניכויים (טופס 126), ולהתאימם לרשום בפנקסי החשבונות, לרכז את טופסי ניכויי המס במקור שלא משכר. כן, יש להכין מאזן בוחן ולהשלימו לאחר התאמות ולאסוף אישורים ומסמכים על תשלום לקופות גמל, לביטוח חיים, לביטוח לאומי, למס הכנסה על ניכוי מס במקור וכו'.

יש צורך בתיאום מלא ושוטף בין הרישומים בפנקסי החשבונות לבין הדוחות השונים לרשויות המס, כמו: דוח על מחזור לעניין מקדמות ולעניין מע"מ; דוח על ניכוי במקור מעובדים ומאחרים; תשלום ודוח על מקדמות בשל "הוצאות עודפות", ועוד כיוצא באלה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

לעתים, נערך דוח תקופתי על פי סיכום מסמכים, ועוד לפני השלמת הרישומים בפנקסי החשבונות. במקרים כמו זה, ייתכן חוסר דיוק בדוחות. במהלך השנה נוצרים לעתים גם הפרשים הנובעים מתיקוני חשבוניות, מהחזרים ומביטולים, מהבדלים בעיתוי הרישום, וכד'. אם ההפרש אינו מהותי, ניתן לתקנו במסגרת הדוח לתקופה הבאה. הפרש ניכר מחייב בדרך כלל הגשת דוח מתקן לתקופה הרלוונטית. התאמות בין הרישומים ובין הדוחות צריך לבצע באופן שוטף ולא להמתין עד לסוף שנת המס. האיחור במשלוח הדוח המתקן עלול לגרום, במקרים מסוימים, להטלת קנסות בידי רשויות המס, וזאת נוסף על חיוב בריבית ובהפרשי הצמדה.

יש להשלים את כל הפרטים הדרושים לצורכי ניהול פנקסי החשבונות והדיווח, ובעיקר להשלים ולעדכן את פרטי הזיהוי המלאים של מקבלי התשלומים, לרבות עובדים, ספקים ונותני השירותים, ושל המשלמים לעסק.

אם נוכח מס במקור, רצוי לרשום בפנקסי החשבונות, בחשבון נפרד, את הסכום שנוכה. את המשלם יש לזכות בתשלום ברוטו, דהיינו: כולל המס שנוכה.

יש לבדוק את הדוחות בדבר "הוצאות עודפות", ולהתאימם לדיני המס בנדון. חשוב מאוד כי הדוח במהלך השנה בדבר הוצאות עודפות יתאים לסכום "ההוצאות העודפות" שיופיע בסוף השנה בדוח התאמה לצורכי מס.

חשוב גם לבדוק אם קיזוז מס התשומות לעניין מע"מ בוצע אך ורק על פי "חשבוניות מס" תקינות.

יש לערוך את השוואת המחזורים המדווחים לרשויות מס הכנסה לעניין מקדמות אל המחזורים המדווחים לרשויות מע"מ. אם מתגלית אי התאמה, ניתן להגיש דוח מתקן או לערוך את ההתאמות הדרושות בחודש דצמבר.

הוצאות עודפות

עריכת החשבון הסופי של סעיף ההוצאות העודפות אפשרית רק בסוף השנה, לאחר התאמת הוצאות הרכב והתאמת הוצאות אחרות, כגון כיבודים, מתנות ונסיעות לחו"ל, עם הסכומים המותרים לניכוי וכו'.

את ההוצאות מהסוגים המחויבים במקדמות ניתן לחלק לשתי קבוצות: הוצאות שיש להן אופי אישי, שניתן ליחסן כהטבה לעובד פלוני; והוצאות שאינן לייחוס שכזה. כך למשל, ניתן לייחס לעובד את עלותה של נסיעה לחו"ל (החלק הבלתי מוכר), החזקת רכב צמוד, אש"ל, מתנות, החזקת טלפון בבית, וכד'. כל תשלום אשר נושא אופי אישי, המתווסף למשכורתו של המקבל לצורכי חישוב מס, הופך לתוספת לשכרו - וההוצאה מותרת לניכוי בידי המשלם.

מאחר שאין לקזז מס תשומות מרכיבי השכר השונים, יש להוסיף את התשלום העודף לשכר כשהוא כולל מע"מ, אם המס שולם.

פקיד שומה ניכויים נוהג להשוות את ההוצאות השנתיות הלא-מוכרות, שהן בגדר הוצאות עודפות לפי סעיף 181ב לפקודה, להוצאות שהותאמו כהוצאות לא-מוכרות.

רצוי לערוך חישוב סופי להוצאות העודפות ולדווח לרשויות מס הכנסה לפני תום שנת המס, כדי להימנע מהטלת קנסות. יש לדווח לרשויות מס הכנסה על חוסר בתשלום. מאידך, אם משלמים יותר יש לזכור כי הסכום העודף, גם שהוא מנוכה מהמקדמות, אינו מוחזר לעולם, ויש רק אפשרות לצרפו לתשלומי המס אם יש רווח.

אפשר להשלים הפרשים או לתקן דוחות קודמים עד 16 בינואר - במסגרת התשלומים בעבור חודש דצמבר. מצוין בזה כי אם בדוח השנתי יעלה סכום ההוצאות העודפות על אלה שבגינן שולמו מקדמות, יוטלו על ההפרש, באופן אוטומטי, קנסות, ריבית והפרשי הצמדה. מכאן - חשיבותן של בדיקה עצמית מקדימה ושל עריכת תיאום מלא ומדויק של הדוחות עוד במסגרת שנת המס הנוכחית.

מקדמות בשל הוצאות עודפות, ששולמו ביתר בטעות, יוחזרו לנישום.

יש להתאים את הדוח על "הוצאות עודפות" עם ההוצאות שנרשמו בפנקסי החשבונות ולהשלים את החסר בעניין תכנון המס

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ניכוי מס במקור

מוצע להעביר ניכוי מס במקור במועד החוקי, ולבדוק אם הסכומים שנוכו במקור מספקים ותואמים את האישורים שנתקבלו מהם, ולתקנם במידת הצורך.

ריבית להלוואות

הלוואות על פי סעיף 3(ט) לפקודה

לקראת תום השנה יש לזקוף למס "שווי הכנסה רעיונית", הנובע מיתרות חובה על הלוואות שניתנו ללא ריבית או בריבית נמוכה מזו שקבע שר האוצר, לעובדים, לספקי שירותים ולבעלי שליטה, אשר אי חיובם לפי סעיף 3(ט) לפקודה יגרום לעסק חיוב במס.

להלוואות עד 8,640 ש"ח (לשנת 2025), שניתנו לעובד שאינו בעל שליטה - שיעור הריבית הוא שיעור עליית המדד. להלוואות לנותני שירותים, לבעלי שליטה, ולעובדים העולות על הסכום האמור לעיל - שיעור הריבית לשנת 2025 הוא 6.69% (ללא הצמדה למדד), כאשר הם מוכפלים במספר ימי ההלוואה ומחולקים ב-365.

יש לבדוק אם כדאי להעניק הלוואות בריבית זו, כאשר הכסף יוצא מן החברה. אולי כדאי למשוך דיווידנד ולקזז הפסד הון מניירות ערך באותה השנה. יש לזכור כי על הלוואה לבעל מניות או קרובו חל סעיף 3(ט) לפקודה.

בהערת אגב מצוין בזה כי רצוי לעגן, בהסכמים בכתב, הלוואות לעובדים והלוואות בין גופים הקשורים ביניהם.

על פי הוראות חוק מס ערך מוסף, חייבת הריבית בתשלום מע"מ על בסיס מזומן. עם זאת, על פי הוראות פנימיות של רשויות מע"מ - יש לזקוף מע"מ בכל סוף שנה בגין הלוואה שלא נקבע לה מועד פדיון. בהלוואות בין גופים קשורים ובין עוסקים מורשים, רצוי, בסוף כל שנה, לבדוק את מצבת ההלוואות, ולהוציא חשבוניות מס בגין הריבית.

סעיף 3(ט) לפקודה - משיכת כספים מחברה על ידי בעל מניות מהותי

סעיף 3(ט) מחייב במס משיכת כספים במישרין או בעקיפין מחברה על ידי בעל מניות מהותי או קרובו. הגדרת משיכת כספים כוללת הלוואה, השאלה וכן העמדת ערבות על ידי חברה לטובת בעל מניות או קרובו. כמו כן, השימוש שלהלן על ידי בעל מניות מהותי או קרובו בנכסים של חברה ייחשב למשיכה: דירת מגורים, חפצי אמנות או תכשיטים, כלי שיט או כלי טיס. הסעיף לא יחול אם יתרת החובה של בעל מניות לא עולה על 100 אלף ש"ח במשך כל שנת המס ושנת המס הקודמת.

הכנסה תסווג בידי בעל מניות כדיווידנד אם לחברה יש עודפים או משכורת (או הכנסה לפי סעיף 102(10) לפקודה) אם אין עודפים. כספים שהושבו לחברה עד מועד החיוב ונמשכו מחדש במהלך השנתיים הקרובות יראו אותם כאילו לא הושבו (למעט משיכה לתקופה של עד 60 יום), לגבי משיכת נכס – אם שוב הועמד לשימוש בעל מניות במהלך שלוש שנים.

מועד החיוב במס לגבי משיכת כספים הוא תום שנת המס הבאה, לגבי שימוש בנכס – תום שנת המס השוטפת. כלומר אם בעל מניות ישיב כספים/ נכס עד מועד החיוב, הסעיף לא יחול.

הכנסה לפי סעיף 3(ט) שמסווגת כמשכורת או כהכנסה עסקית חייבת גם בדמי ביטוח לאומי.

סעיף 3(י) לפקודה

סעיף זה מסדיר את אופן המיסוי של מתן הלוואות "מוזלות". כך נקבע בו כי אדם שנתן הלוואה שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו בקשר להכנסה שבנוגע אליה הייתה חובה לנהל פנקסים לפי שיטת החשבונאות הכפולה, או חבר בני אדם שנתן הלוואה, וההלוואה היא בלא ריבית או בריבית נמוכה מהשיעור שנקבע בתקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(י)), התשמ"ו-1986 יראו את הפרש הריבית כהכנסה לפי סעיף 42(4) לפקודה בידי נתן ההלוואה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

שיעור הריבית החדש

שיעור הריבית מתעדכן מדי שנה, ונקבע לשיעור של 5.02% לשנת 2025. היה והנישום נתן הלוואה, ובסמוך לנתינתה קיבל הלוואה שאינה מקרוב, בסכום שאינו נמוך מהסכום שנתן כהלוואה, ותנאי ההלוואה זהים (מועדי סילוק של קרן וריבית, שיעור הריבית), אזי שיעור הריבית לעניין ההלוואה שנתן יהיה כשיעור הריבית על ההלוואה שקיבל.

אפשרות לחרוג מריבית בשיעור שנקבע היא מכוח סעיף 5א לתקנות החדשות, שלפיו היה שיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים, שמפרסם בנק ישראל לפי ההגדרה "שיעור עלות האשראי המרבי" בסעיף 5 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993, שפורסם לאחרונה לפני חודש דצמבר בשנה פלונית, שונה מ-4.4%, יהיה שיעור הריבית לעניין זה, שיעור הריבית שפורסם כאמור, כשהוא מוכפל ב-75%.

הלוואות צמודות מטבע

על פי התקנות החדשות, בהגדרת "מטבע חוץ" מתווספים לדולר של ארה"ב גם דולר קנדי ואוסטרלי, אירו, לירה שטרלינג, פרנק שוויצרי, רנד דרום אפריקני וין יפני.

לעניין הלוואות צמודות מטבע שציינו לעיל, מתווספים לשינוי בשיעור המטבע עוד 3%.

אפשר לחרוג מריבית של 3% בתוספת שינוי בשער המטבע אם יוכח שנתון ההלוואה קיבל הלוואה בסמוך, שאינה מקרוב, בסכום שאינו נמוך מסכום ההלוואה שנתן, וההלוואות שנתן וקיבל הן באותו סוג מטבע, ומועדי הסילוק של הקרן והריבית זהים, ושיעור הריבית זהה, אזי שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה יהיה שיעור הריבית שבו הוא חייב על ההלוואה שקיבל.

במקרה זה אין חריג של תקנה 5א לתקנות החדשות. דהיינו, שיעור הריבית יהיה 3% בתוספת שינוי בשער מטבע או שיעור הריבית בהלוואה המממנת.

תחולה

בעיקרון, התחולה היא על הלוואות שניתנו מיום 1 בחודש שלאחר פרסומן (להלן: "יום התחילה") (1 באוקטובר 2009). כיצד יטופלו הלוואות שניתנו לפני יום התחילה? בכך עסקה תקנה 7 לתקנות החדשות.

חישוב נפרד לבני זוג

החל משנת 2014 בני זוג בעלי מקור הכנסה משותף רשאים לבקש חישוב נפרד בתנאים הבאים:

(א) יגיעתו האישית של כל אחד מבני הזוג נדרשת לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף;

(ב) כל אחד מבני הזוג מקבל הכנסה התואמת את תרומתו לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף ועומדת ביחס ישיר לתרומתו לייצור ההכנסה כאמור;

(ג) אם ההכנסה מופקת בבית המגורים של בני הזוג – בית המגורים משמש, דרך קבע, את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור ההכנסה האמור נעשית בבית המגורים;

בכל הקשור בהעסקת בני זוג ובני משפחה אחרים יש חשיבות גם לפן הביטוח הלאומי, ככל שבן משפחה שכיר יתבע קצבאות מחליפות שכר (כגון דמי לידה) או יטען לצבירת תקופת אכשרה לקצבת זקנה. כמו כן, בעל שליטה בחברת מעטים ובן/ בת זוגו אינם זכאים לדמי אבטלה וקצבת פש"ר מעסיק. קיימים פסקי דין רבים בנושא. כדי להגדיל את הסיכוי לקבל קצבה יש לשאוף להעסקת בן משפחה במתכונת דומה להעסקת עובד חיצוני, קרי תפקיד מוגדר ונחוץ בעסק, היעדר שליטה בעסק, משכורת סבירה, דיווח נוכחות וחופשה וכו'. אם המוסד לביטוח לאומי לא יסכים עם היות בן/ בת הזוג עובד שכיר של בן הזוג השני, יש לדווח "יחס חלוקה" לצורך פיצול ההכנסה בין בני הזוג.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

מס ערך מוסף

שיטת הדיווח למע"מ עברה בשנים האחרונות בהדרגה לדיווח מקוון.

חובת הדיווח המפורט למע"מ חלה נכון להיום על עוסקים, מלכ"רים ומוסדות כספיים, בהתבסס על המחזור ועל תנאים נוספים. לאור מורכבות הנושא מומלץ לבחון כל מקרה לגופו בכדי לקבוע האם החובה חלה.

יובהר כי חובת הדיווח המפורט אינה תלויה בקבלת הודעה מרשות המסים, ובהתאם, אין באי קבלת הודעה בכדי לפטור מחובת הדיווח המפורט את חייבי הדיווח המפורט העונים לאחד מהקריטריונים המחייבים את הדיווח המפורט.

הדבר מאפשר לרשויות מע"מ לעקוב בזמן אמת אחרי כל חשבונית, וחשוב להפנים את המשמעויות.

כדאי להשוות את המחזור אשר רשום בפנקסי החשבונות למחזור אשר דווח לרשויות מע"מ, וכן את המחזור הרשום בפנקסי החשבונות למחזור שדווח לעניין מקדמות מס הכנסה. אם הבדיקה תגלה הפרשים, יש להגיש דוח מתקן לרשויות מע"מ. לא כדאי להמתין לביקורת של רשויות המס.

יש צורך להתאים את מס התשומות על רכב ושאר הוצאות מעורבות. כאשר השימוש ברכב הוא ברובו לצורכי העסק, מותר לנכות 2/3 ממס התשומות; וכאשר רובו פרטי, מותר לנכות 1/4 ממס זה. קביעת הסכום הנכון אפשרית רק בסוף שנת המס, כאשר מתבררים נתוני השימוש.

יש לבדוק השלכות מע"מ בשל ריבית שנתקבלה או ריבית רעיונית שלא נתקבלה על הלוואות לעובדים ולבעלי שליטה.

חברות קשורות מחייבות לעתים זו את זו בגין שירותים, השתתפות בהוצאות וכו'. יש להקפיד על הוצאת חשבונית מס בעבור שירותים והשתתפות בהוצאות כאמור, ו/או לבחון את השלכות תקנה 7 לתקנות מע"מ.

שמירת מערכת החשבונות

יש לשמור את מערכת החשבונות 7 שנים משנת המס שאליה היא מתייחסת, או 6 שנים מיום הגשת הדוח על ההכנסה לאותה שנה, לפי המאוחר.

מסמכים סטטיסטיים, הזמנות, רישומים פנימיים בין-מחלקתיים, חוזים ופרוטוקולים, פריטי תיעוד ופנקסים, שהנישום אינו חייב לנהל על פי הוראות ניהול פנקסי חשבונות, אך ניהל אותם מרצון או מכוח דין אחר, יש לשמור במשך 3 שנים לפחות מיום הגשת הדוח על ההכנסה לשנת המס שאליה הם מתייחסים.

האמור בסעיף זה הוא בדבר שמירת מסמכים לצורך בדיקתם בידי שלטונות המס בלבד. ייתכן שבענפים אחדים, או על פי דרישות חוקיות מסוימות, נדרשת שמירת מסמכים מסוימים לתקופות ארוכות מאלה.

רצוי לשמור דוחות שנתיים על עובדים לתקופה בלתי מוגבלת, משום שהם עלולים להתבקש למימוש זכויות בביטוח לאומי וכיוצ"ב.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

דחיית הדיווח על הכנסות או הקטנת שיעור המס עליהן

עיתוי ההכנסות

בסיס מזומן

בעבור המדווחים על בסיס מזומן מקטינה דחיית התקבול את ההכנסה החייבת בסכום התקבול שנדחה, אך גם זאת במסגרת הסבירות. תקבול בשיק מעותד אפשר ליחסו למועד פירעונו בתנאי שהוא לא הוסב לאחר.

דחיית גבייתן של הכנסות היא רלוונטית רק למדווחים בשיטת הדיווח על בסיס מזומן. דחיית הגבייה של הכנסות תיחשב לדחייה אשר אינה גובלת בפיקציה, כאשר לקראת סוף שנת המס הנישום אינו מוציא הודעת חיוב על שטר טרחה ללקוח בתמורה לשירות או למכר נכס, או שהוציא הודעת חיוב כזו, אך טרם קיבל את הכסף בגינה.

כל דחיית הכנסה למדווחים על בסיס מזומן משמעה דחיית גביית המס לשנה הבאה.

בחוזר 8/2012 הודיעה רשות המסים כי לצורכי מס ניתן לדווח על בסיס מזומן רק אם דיווח כזה אפשרי על פי כללי החשבונאות המקובלים (אלא אם קיימת הוראה ספציפית בדיני המס). על פי החוזר נישום המעוניין לדווח לצורכי מס על בסיס מזומן יערוך דוח כספי על בסיס מזומן (על פי כללי החשבונאות המקובלים), לא יתקבלו דוחות הערוכים על בסיס צבירה תוך "מעבר" לבסיס מזומן בדוח התאמה למס.

בסיס מצטבר

יש לבדוק אם כל ההכנסות הכלולות בחשבונות אכן גובשו והופקו כהכנסה עד תום שנת המס, ואם אינן כוללות הכנסות מראש או הכנסות שטרם מומשו.

אי רישום מכירה השנה יקטין את ההכנסה החייבת במס, בשיעור הרווח הגלום בעסקה בלבד ולא בסך התקבול כולו. למדווחים על בסיס מצטבר - דחיית הגבייה של ההכנסות פירושה עיכוב מתן השירות או מסירת הנכס לידי הרוכש או המזמין.

בשיטה מצטברת - עסקאות שגלום בהן רווח, אפשר לדחות לשנה הבאה את השלמתן ואת רישומן, וזאת בתנאי שהעסקה אמנם תצא לפועל בשנה הבאה.

כספים פנויים, המושקעים באמצעים פיננסיים נושאי ריבית או הפרשי הצמדה, יגרמו להגדלת ההכנסה החייבת בשנת המס. אם החברה תשקיע כספים פנויים במלאי או במקדמות לספקים, לא תיווצר תוספת להכנסה החייבת; וזאת, מכיוון שעלילית ערכם, הריאלית והאינפלציונית, של פריטים אלה, מחויבת במס רק בעת המימוש.

כדאי לציין שבמקרים מסוימים, על פי פסיקת בתי המשפט, רשאית גם חברה בע"מ לדווח על בסיס מזומן. בסיס מזומן אינו פועל תמיד לטובתו של הנישום, ובמקרים מסוימים עדיף לבחור בבסיס מצטבר. כדאי לדעת שרשויות המס אינן מאפשרות מעבר מבסיס לבסיס מדי שנה, ובחירתו של הנישום בבסיס המסוים תחייב אותו גם לשנים הבאות.

לא תמיד כדאי לדחות הכנסה לשנה הבאה. כך למשל: עצמאי שפתח עסק חדש, ויש לו הכנסה קטנה כבר השנה, ישקול אם כדאי לדחותה לשנה הבאה. בשנה הבאה תצורף הכנסתו להכנסה גבוהה יחסית ותחייבו לשלם עליה שיעור מס שולי גבוה יחסית, תוך הפסד הניכויים והזיכויים האישיים בשנה העכשווית.

הפרשי הזמנים גורמים לא רק לדחיית גביית המס או להקדמתה, אלא לפעמים גם לשינוי שיעורו. וכך, מי שיש לו השנה הכנסה חייבת ובשנה הבאה צפוי לו הפסד, ישלם השנה את מלוא המס ולא יוכל לקזז את הפסדיו בעתיד אלא כנגד הכנסותו בשנים הבאות.

מכאן, שכדאי בדרך כלל להקדים מימוש הפסדים.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

מכירות

אם נעשתה מכירה באשראי, שבה הופרדו מראש קרן המכירה והאשראי לשתי עסקאות נפרדות, ידווחו קרן המכירה וחלק האשראי השייך לשנת המס כהכנסה בשנה השוטפת, ואילו ההכנסה הגלומה באשראי שניתן לאחר שנת המס תדווח רק מהשנה העוקבת.

כללי החשבונאות הבין-לאומיים תומכים במקרים מסוימים בתכנון האמור.

כדאי גם לגמור התחשבוניות עם לקוחות, בייחוד כאשר צפויים מתן הנחות וביטול חיובים ללקוח, או קבלת הסחורה בחזרה, או כל פעולה אחרת המקטינה את המכירות.

צריך לדאוג כי בעת החזרת הסחורה או מתן הנחה וכד' יהיו המסמכים המקובלים חתומים בידי הצד שכנגד, כדי להפחית את החיוב במס ערך מוסף. כללי מע"מ קובעים, בנהלים מפורשים, באילו תנאים יכול המוכר להחזיר לעצמו את המע"מ שנכלל בחשבונית שבוטלה או שהופחת סכומה.

אגף המכס הוציא הוראות לעניין ניכוי מס עסקאות, כאשר חוב הלקוח (הכולל מע"מ) לא שולם

הקדמת מכירות

אם העסק מפסיד, ואם יש מקרקעין המהווים השקעה בת-מימוש - מומלץ למכור את המקרקעין עד ל-31 בדצמבר ולקזז את שבח המקרקעין מההפסד העסקי.

מומלץ למכור מלאי שערך השוק שלו נמוך מעלותו (מלאי פגום וכד'), כדי שההכנסות ממכירות בהפסד יובאו בחישוב ההכנסה בשנת המס העכשווית. יש לבחון עיתוי מכירת נכסים המחויבים במס רווחי הון ואפשרות קיזוזם של הפסדי הון מועברים מרווחי הון, וכן אפשרות דחיית רווחי ההון בגין החלפת נכס בר-פחת (לפי סעיף 96 לפקודה).

ראוי לתת את הדעת כי יש להודיע לפקיד השומה, בתוך 30 יום מיום המכירה, על קיום רווח ואף הפסד הון. אם הפסדים משנים קודמות מקוזזים מרווח ההון, אין חובה לתשלום המקדמה בגין רווח ההון (אך בכל אופן ישנה חובת הודעה לפקיד השומה בתוך 30 יום). קיזוז הפסדי ההון השוטפים, המאוחרים ממועד מכירת הנכס שיצר רווח הון, אינו מהווה עילה, לפי עמדת רשויות מס הכנסה, לאי תשלום המקדמה; וזאת, אף אם הפסד ההון נוצר בתוך 30 יום מיום יצירת רווח ההון - עדיין אין הפסד ודאי, והוא יוכר למוכר עם תום השנה.

מוזכר בזה כי המקדמה בגין מס רווח הון אינה פוטרת מתשלום ריבית והפרשי הצמדה על כל יתרת המס ממועד המכירה ועד לתום שנת המס.

מקדמת מס רווח הון ששולמה ביתר תוחזר כשהיא צמודה למדד מיום תשלומה.

הקלות במיסוי מקרקעין

שכר דירה יכול להיחשב הכנסה מעסק לפי סעיף 12(1) לפקודה - הכנסה זו מאופיינת במושכרים אחדים ובניהול משרד לשם כך. על פי סעיף 2(6) לפקודה - "דמי שכירות, תמלוגים, דמי מפתח, פרמיות ורווחים אחרים שמקורם באחוזות בית או בקרקע בבניין תעשייתי" הם בדרך כלל מקור הכנסה מפעילות פסיבית וללא פעילות מיוחדת, והיא אופיינית למי שעיסוקו אחר אך יש לו נכס להשכרה.

נוסף על כך, אם ההכנסה נובעת מגוף המוגדר "עסק", אפשר ליחסה לבן-הזוג שהכנסתו נמוכה מהכנסות בן-זוגו. הכנסה מפעילות פסיבית מיוחסת לבן-הזוג שהכנסתו גבוהה מהכנסות בן-זוגו. לנושא זה יש גם היבטים בביטוח הלאומי. יש לשלם דמי ביטוח לאומי אם ההכנסה היא מעסק. אם הכנסה פסיבית היא פטורה מדמי ביטוח עד רבע שכר ממוצע (כ 30 אלף ש"ח בשנה), מעל רבע שכר ממוצע הכנסה תתחייב בדמי ביטוח. על פי החוזר שהוציא המוסד לביטוח לאומי, השכרה למגורים בישראל אשר אינה מגיעה לכדי עסק פטורה מדמי ביטוח ללא הגבלת סכום גם אם היא מחויבת במס הכנסה בשיעור מס שולי. לנושא זה יש גם משמעות בהכרה בהוצאות המימון. לקביעת ההכנסה ממקרקעין כהכנסה מ"עסק" ולא כהכנסה מ"אחוזות-בית" - יתרונות נוספים.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

בסעיף 1 לפקודה נקבע כי שיעור נמוך של המס, כמו על יגיעה אישית, יחול גם על דמי שכירות מנכס ששימש לפני השכרתו, לפחות 10 שנים, להפקת הכנסה מיגיעה אישית, מעסק או ממשלח יד. בכך מתאפשרת מדרגת המס של 10% גם על בעל מונית, למשל, שפרש מעיסוקו אחרי 10 שנים ומשכיר את "המספר הירוק", או על בעל חנות מכולת שפרש מעיסוקו אחרי 10 שנים ומשכיר את עסקו. מאחר שהכנסתם של אלה דלעיל מדמי השכירות נמוכה יחסית, הם יוכלו ליהנות ממדרגת המס הנמוכה ביותר אף על פי שהכנסתם אינה מיגיעה אישית, גם אם פרשו מעיסוקם לפני גיל 60.

תיתכן אף התייחסות להכנסות השכירות, כאילו מדובר בקצבה. ראו בנושא את סעיף 9 לפקודה

סעיף 8 לפקודה קובע כי הכנסות מהשכרת מקרקעין שסעיף 62(6) או סעיף 72(7) לפקודה חלים עליהן - כלומר, הן אינן ממוסות כהכנסות מעסק - ייחשבו על בסיס מזומנים, אף על פי ששיטת המיסוי המצטברת היא השיטה הנאותה ביותר לעניין זה.

כל תקבול בגין שכר דירה שנתקבל בשנת המס, גם אם הוא בעבור שכר דירה מראש לשנים אחדות, יירשם כולו כהכנסה בשנה שבה נתקבל. לפיכך, למעוניינים לדחות גביית הכנסות, מוטב שימתינו לתחילת השנה הבאה לגביית שכר דירה. תקבול במזומן נחשב גם כשיפורים של המושכר, וכך נקבע בפסיקה. מועד ההכרה בהכנסה נקבע בחוזר מס הכנסה כמועד שבו בעל הנכס קיבל את השיפורים לרשותו. מועד זה חל בדרך כלל בעת החזרת הנכס על ידי השוכר, אך ייתכן שגם קודם לכן (למשל אם הנכס נמכר או שהתקבל בגינו פיצוי מחברת הביטוח).

כדי להימנע ממיסוי מוקדם על הכנסה משכר דירה רצוי לקבל הכנסה משכר דירה בתוך שנת המס, ולא לקבל שכר דירה מראש

אם יש לנישום רווח, והוא אינו מעוניין להגדילו בתקבולי שכר דירה, מוטב שידחה את קבלת התקבולים לשנה העוקבת. כאשר יש הפסד מעסק שאין ממשיכים בו, כדאי להקדים את רישום ההכנסה, משום שהפסד מעסק אפשר לקזז מכל רווח שהוא בשנת המס שבה הוא נוצר, ואין אפשרות לקזזו מהכנסה ממקור אחר, כגון: ממשכורת ומשכר דירה בשנות המס הבאות.

חלק מהמקרקעין מוחזקים בידי חברות ולהם דין מיוחד בסעיף 64 לפקודה, הקובע כי חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, שכל רכושה ועסקיה הם החזקת בניינים, תיחשב הכנסתה, לפי בקשתה, להכנסתם של חברי החברה.

במסגרת תיקון 245 לפקודה חלו שינויים רבים בסעיף 64 לפקודה. הסעיף החדש כולל הגדרות רבות לעניין בעלי מניות, פעילות ונכסים של חברה, כניסה ויציאה מתחולת הסעיף, מכירות מניות, מקדמות וגביית מס, החלת חוקי עידוד וסעיפי שינוי מבנה וכו'. השינוי העיקרי (בדומה לחברה משפחתית): כדי להיכנס לתחולת הסעיף על החברה להודיע על כך בתוך שלושה חודשים ממועד התאגדותה. חברה רשאית לצאת מתחולת הסעיף בהודעה לפקיד השומה חודש לפחות לפני תחילת שנת המס, אך לא תוכל לשוב להיות "חברת בית" בהמשך. הסעיף קובע כי הן הכנסות והן הפסדים של "חברת בית" מיוחסים לבעלי המניות על פי שיעור ההחזקה במניות. במסגרת הוראת המעבר נקבעו תנאים לסיווג כ"חברת בית" לחברות שהיו קיימות טרם התיקון.

הכנסות שכירות - היבטי מיסוי

להכנסות שכירות יש כמה היבטי מיסוי: יש התייחסות לעיתוי ההכרה בהכנסה; יש התייחסות לחישוב המס (יש לכך כמה חלופות); ויש התייחסות לחבות במע"מ ולחבות בדמי ביטוח. להלן נסקור את ההיבטים האלה.

אופי ההכנסה - הכנסה אקטיבית או פסיבית

לאופי ההכנסה, אם אקטיבית או פסיבית, יש חשיבות רבה והשלכות לגבי שיעור המס, לגבי אפשרות קיזוז ההפסדים ולגבי עיתוי ההכרה בהכנסה.

לעניין ההבחנה אם מדובר בהכנסה אקטיבית או פסיבית ניתן ללמוד גם מע"א 10251/05 ברשף אילת בע"מ (בפסק הדין ברשף המערער השכיר תחנת דלק, ונקבעו מבחנים כיצד ההכנסה למשכיר תהיה עסקית).

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

עיתוי ההכנסה בהכנסה

בעיקרון, מקור החיוב במס יהיה סעיף 12(1) לפקודה, אם מדובר בהכנסה מעסק, או סעיף 62(2) לפקודה, אם מדובר בהכנסה פסיבית.

במאמר מוסגר נציין שיש ויכוח אם מכירת דירת מגורים בחו"ל חייבת במס רווח הון. יש הטוענים כי דירת מגורים בחו"ל אינה עונה על הגדרת "נכס" שבסעיף 88 לפקודה. אם דירת המגורים כאמור אינה עונה להגדרת "נכס", לא ניתן יהיה למסות מכוח רווח הון, אולם ניתן יהיה למסות מכוח סעיף 62(2) לפקודה.

סעיף 88 לפקודה קובע את עיתוי ההכנסה בהכנסה במקרה שמקור ההכנסה הוא סעיף 62(2) לפקודה.

הסעיף האמור קובע מיסוי על בסיס מזומן במקרה שמדובר בהכנסת שכירות שמקורה בסעיף 62(2) לפקודה. הכנסה שמקור חיובה היה סעיף 12(1) לפקודה (הכנסה מעסק), המיסוי בגינה יהיה על בסיס צבירה. ראו בעניין זה את עמ"ה 62/85 קריית יהודית, שבו נקבע כי ניתן להחיל את הוראות סעיף 88 לפקודה גם כאשר מדובר בהכנסה שמקור חיובה הוא סעיף 12(1) לפקודה.

עולה השאלה: האם הכנסת שכירות שמקור חיובה הוא סעיף 62(2) לפקודה, ומועד עיתוי חיובה נקבע לפי סעיף 88 לפקודה - האם דווקא על הכנסה בכסף או גם בשווה כסף?

הוראה מעניינת שמופיעה בסעיף 88 לפקודה קובעת שאם ההכנסה משכירות, במידה שמקורה הוא סעיף 62(2) לפקודה, תמוסה על בסיס מזומן, נשאלת השאלה: מה דין ההוצאות שיוצאו בעתיד בגין אותה הכנסה?

סעיף 88 לפקודה קובע שההוצאות יותרו בניכוי מכל מקור בשנת המס שבה הוצאו.

מסלולי המיסוי

נתמקד במיסוי כאשר המשכיר הוא יחיד. הדין כאשר המשכיר הוא חברה משפחתית יהיה אותו הדין כאילו יחיד השכיר (ראו פס"ד נטע עצמון).

כאשר חברה משכירה - ההכנסה תמוסה בשיעור הקבוע בסעיף 126 לפקודה.

כאשר יחיד משכיר - יש להבחין באיזה נכס מדובר: אם מדובר בדירת מגורים שמושכרת למגורים או נכס שמושכר לצרכי עסק. בהשכרה לצרכי עסק ניתן לקבל פטור חלקי בהתאם לסעיף 9ד לפקודה, כמו כן אם נישום ניהל עסק בנכס המושכר במשך 10 שנים הכנסה תסווג לצרכי מס כהכנסה מיגיעה אישית.

א. השכרת דירת מגורים

יחיד משכיר דירת מגורים לצורך מגורים. השוכר הוא יחיד או חבר-בני-אדם (חבר-בני-אדם - באישור נציב מס הכנסה).

במקרה דנן ניתן להפעיל את חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים שלפיו יינתן פטור חודשי בתנאי שהכנסות השכירות החודשית לא עולות על 5,654 ש"ח בשנת המס 2024.

היה והכנסות השכירות עולות על הפטור לחודש, אזי יש להפחית מסכום הפטור (להלן: "התקרה") את הסכום שבו עולה הכנסת השכירות על סכום התקרה.

נראה כי יחיד שיש לו כמה דירות מגורים, שמושכרות למגורים, אינו יכול לבחור לשלם מס על דירה אחת לפי חוק הפטור, ועל הכנסות מדירה אחרת לשלם מס לפי מסלול מיסוי אחר, בלי שזה יפגע בתקרת הפטור.

בחוק הפטור רואים הכנסה של יחיד ככוללת גם הכנסה של בן זוג המתגורר עם היחיד, והכנסות ילדו שמתחת לגיל 18.

ב. מסלול 10% והוספת סעיף 122(ו) לפקודה ניכוי דמי שכירות מוטבים

הכנסה מהשכרת דירת מגורים למגורים - המשכיר משלם מס בשיעור 10% על כל הכנסה. אין שום אפשרות לניכוי, קיזוז, זיכוי או פטור.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

במסגרת תיקון 264 לפקודה נוסף סעיף 122(ו). הסעיף החדש מתיר לבעל דירה יחידה לנכות מהכנסה מהשכרת דירתו יחידה "דמי שכירות מוטבים", שהם תשלום עבור דירת מגורים אחרת או תשלום לבית אבות עד 90 אלף ש"ח לשנה. התיקון בתוקף משנת 2023.

ג. שילוב מסלול פטור ו-10%

ב"מדריך לתשלום ולהקלות במס על הכנסה של יחיד מהשכרת דירה למגורים בישראל" מובאת אפשרות לשילוב בין שני מסלולי מיסוי לבעלי כמה דירות כאשר סך הכנסה נמוך מכפל התקרה. על פי המדריך ניתן לקבל פטור בגובה "תקרה מתואמת" לגבי חלק מהדירות (יתר ההכנסה מאותן דירות ימוסה במס שולי) ומסלול 10% לגבי הדירות האחרות.

ד. פחת

לפי תקנות מס הכנסה (שיעור פחת לדירה מושכרת למגורים), התשמ"ט-1989, ניתן בעיקרון במסלול זה לנכות פחת לפי שיעור 2%, ובנוסף ממדדים את הפחת בדרך כלל מיום הרכישה ועד יום תחילת שנת המס, ומחצית עליית המדד בשנת המס המדוברת.

במסלול הפחת, נקבע כי נישום שבחר במסלול כאמור לא יהא זכאי לכל פחת אחר, לתוספת פחת, לניכוי ולהפחתה המגיעים לו על פי כל דין בשל הדירה האמורה. ועדיין, עמדת רשות המסים היא כי נישום כאמור זכאי לנכות הוצאות אחרות.

• מי שבחר במסלול פטור חלקי לא יהיה רשאי לחשב פחת לפי תקנות שלעיל. עם זאת ניתן לחשב פחת לפי תקנות מס הכנסה (פחת), 1941

• בעת מכירת דירה שהושכרה במסלול פטור או 10% לצורך חישוב שבח ילקח בחשבון פחת שהיה ניתן לנכות (אף שלא נוכח בפועל) אילו נבחר מסלול מס שולי.

השכרת נכס עסקי

בעיקרון, המיסוי יהיה לפי הוראות סעיף 121 לפקודה. ייתכן שהכנסה זו תמוסה כאילו מדובר בהכנסה מיגיעה אישית. ראו חלופה (7) להגדרת "הכנסה מיגיעה אישית" בסעיף 1 לפקודה.

אם הכנסה זו תיחשב הכנסה מיגיעה אישית, ניתן ליהנות כאן מהוראות סעיף 9(5) לפקודה. יש מסלול נוסף שרואה בהכנסת שכירות כאילו מדובר בקצבה, כמובן כפוף לתנאים שבסעיף 9 לפקודה.

עידוד בניה להשכרה

המסלול הקיים לבניית דירות להשכרה בתוקף עד 31/12/2023. החל מ-18/11/2021 ניתן להיכנס למסלול חדש (עד 31/12/2031).

הכנסות שכירות מחו"ל

קיים מנגנון המיסוי הרגיל מכוח סעיף 121 לפקודה. מסלול מיסוי נוסף מופיע בסעיף 122 לפקודה. ההכנסה החייבת תמוסה בשיעור 15%. במסלול זה ניתן לנכות רק פחת, ואין בו קיזוז, זיכוי או פטור. אין גם קיזוז בגין המס הזר.

תנאי להפעלת סעיף 122 לפקודה הוא שאין מדובר בהכנסה מעסק. במיסוי הכנסות שכירות מחו"ל אין הבחנה בין דירות מגורים לבין נכס עסקי. הכנסה שתמוסה מכוח סעיף 122 לפקודה פטורה מדמי ביטוח.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הכנסות קבלנים

"קבלנים מבצעים"

קבלן מבצע ידווח על הכנסותיו בגמר ביצוע 25% מהיקף הבנייה, אך יוכל לקזז הפסדים מהבנייה רק לאחר שהשלים 50% מהיקף הבנייה הכולל. מידע זה חשוב כדי לנתב את קצב התקדמות הבנייה, בחירת היקף הפרויקט וכיו"ב. במקומות עבודה שבהם הגיע הביצוע אל מתחת ל-25% מהיקף הבנייה הכולל, אין צורך לצבור רווחים. אם נוצר הפסד מעבודה ממושכת, יש להגיע לביצוע של 50% לפחות מהיקף הבנייה הכולל, כדי שזה יוכר כהפסד. לכן, אם עלולים להגיע לרווח בביצוע של 25% מהיקף הבנייה הכולל, רצוי לעכב את העבודה ולהימנע מרישום רווח; ואם עלולים להגיע להפסד בביצוע של 50% מהיקף הבנייה הכולל, רצוי לזרז את העבודה כדי שיתאפשר רישום ההפסד.

"קבלנים בונים"

מועד החיוב במס אצל קבלן בונה הוא שנת המס שבה היה הבניין "ראוי לשימוש", או עם התמלאות התנאים לקבלת תעודת "גמר בנייה".

קביעה זו עשויה לסייע בידי הקבלן לקבוע בעצמו את מועד הדיווח. בדרך כלל עדיף לדחות את גמר הבנייה ע"י דחיית החיבור לרשת החשמל או עיכוב בהשלמת הבנייה. ואולם, אם לקבלן הבונה צפויים הפסדים מהבנייה בעוד שיש לו רווחים עסקיים אחרים, רצוי לסיים את הבנייה כדי ליהנות מקיזוז ההפסדים. מן הרווחים הללו חישוב הכנסה חייבת במס הוא על הרווח מהשטחים שנמכרו בבניין ראוי לשימוש. כדי להקטין את רווח השנה, רצוי להימנע ממכירות בזמן סמוך לסוף השנה.

הכנסות בני זוג מרכוש

נקבע כי ההכנסה מרכוש תיזקף לבן הזוג שהכנסותיו האחרות גבוהות מהכנסות בן זוגו.

סעיף 66(ב) לפקודה מאפשר לבני זוג לבקש, ולקבל, שהכנסות מרכוש, שהוא מהמקורות שיפורטו להלן, יתווספו לעניין חישוב המס להכנסות אותו בן זוג שהוא בעל הרכוש האמור.

הרכוש שאפשר לבקש, ולקבל, חישוב נפרד לגבי הכנסות הנובעות ממנו הוא:

א. רכוש שהיה בבעלות אחד מבני הזוג שנה לפחות לפני נישואיו.

ב. רכוש שנתקבל בירושה במהלך הנישואין אצל אחד מבני הזוג.

הכנסה מרכוש שיתבקש לגביה חישוב נפרד כאמור לעיל תיתוסף להכנסות האחרות של אותו בן זוג, וחישוב המס ייעשה על סך כל הכנסתו, והיא כוללת את ההכנסה הזו.

הכנסות מדיוידנד - השלכות מס

יחיד (או חברה משפחתית) שמקבל דיוידנד ישלם עליו מס בשיעור 25%. אם מקבל הדיוידנד (או נישום מייצג בחברה משפחתית) הוא יחיד שהוא "בעל מניות מהותיות" - ישולם מס בשיעור 30% על הדיוידנד האמור.

"בעל מניות מהותיות" הוא אדם שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר, ב-10% לפחות באחד או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בחבר-בני-אדם

דיוידנד - היבט הביטוח הלאומי

החל משנת 2008, עקב תיקון 103 לחוק הביטוח הלאומי, אין חבות על דיוידנד שמקבל יחיד.

דיוידנד שמקבלת חברה

סעיף 126(ב) לפקודה מוציא מבסיס המס דיוידנד שקיבלה חברה תושבת ישראל שמקורו בהכנסות שהופקו או שנצמחו בישראל, שנתקבלו במישרין או בעקיפין מחבר-בני-אדם אחר החייב במס חברות. זאת בתנאי שהחברה המחלקת דיווחה על ההכנסה ושילמה עליה מס חברות. הסעיף לא יחול על חלוקת דיוידנד מרווחי שיערוך של חברת בת.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

אם מדובר בדיווידנד שחולק מרווחים שנוצרו ונצמחו מחוץ לישראל, וכן מדיווידנד שמקורו מחוץ לישראל - יחול מס בשיעור מס חברות. אם מדובר במדינה שכתה עם ישראל אמנת מס, אזי יכולה החברה שקיבלה את הדיווידנד מחו"ל ליהנות ממנגנון הזיכוי העקיף הקבוע בסעיף 126(ג)

הכנסות ריבית

באופן כללי הכנסות ריבית חייבות במס בשיעור 25%, אלא אם כן הנכס אינו צמוד למדד או מט"ח או נקוב במט"ח ואז המס יהיה בשיעור 15%. לגבי תוכניות חיסכון ותיקנות ייתכנו כללי מעבר ויש לבחון כל מקרה לגופו. סעיף 125(ד) לפקודה מונה את המקרים שבהם לא יחולו על הכנסות המימון שיעורי המס המוטבים אלא שיעור מס שולי:

1. הריבית היא הכנסה שמקור חיובה הוא סעיף 12(1) לפקודה, או שהיא רשומה בספרי חשבוניותיו, או שהיא חייבת ברישום כאמור;
2. היחיד תבע ניכוי הוצאות ריבית והפרשי הצמדה בשל הנכס שעליו משולמת הריבית;
3. היחיד הוא בעל מניות מהותי בחבר בני האדם ששילם את הריבית;
4. היחיד הוא עובד בחבר בני האדם ששילם את הריבית, או שהוא נותן לו שירותים או מוכר לו מוצרים, או שיש לו יחסים מיוחדים אחרים עמו, אלא אם כן הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי שיעור הריבית נקבע בתום לב ובלי שהושפע מקיומם של יחסים כאמור בין היחיד לבין חבר בני האדם;
5. הריבית שולמה מקרן השתלמות לפני שחלפו התקופות האמורות בסעיף 9(16א) לפקודה או (16ב), או ששולמה מקופת גמל לתגמולים וחלו עליה הוראות סעיף 3(ד) לפקודה.

הקלות במיסוי ריבית

סעיף 125ד לפקודה מעניק ניכוי מהכנסות הריבית במקרה שהכנסות הנישום (ולא ההכנסה החייבת) לא עלו על תקרה מסוימת. כמו כן הניכוי כפוף לגיל הנישום. סעיף 125ה לפקודה מעניק בתנאים מסוימים מיסוי הנהוג לעניין קצבה, קרי פטור בשיעור 35% מ"ריבית מזכה". התנאי לפטור הוא שאחד מבני הזוג הגיע לגיל פרישה. אפשר לשלב את הניכוי שבסעיף 125ד לפקודה עם אפשרות הזיכוי שבסעיף 125ה לפקודה.

הגדלת הוצאות או הקדמת הוצאות

הגדלת הוצאות

רכישת שירותים ומוצרים מסוימים, שאינם מלאי עסקי, תיחשב להוצאה גם אצל עסקים מסחריים וגם אצל המדווחים על בסיס מזומן. ההבדל ביניהם יהיה: מי שמדווח על בסיס מזומן חייב גם לשלם את התמורה בפועל עד סוף השנה. כל זאת, אם הרכישה היא בסכומים סבירים והיא נעשתה במהלך הרגיל של העסק. כל הפרזה בנדון עלולה לגרום לפסילת ההכרה בהוצאה לצורכי מס השנה וייחוסה לשנים הבאות.

ההוצאות לעניין זה הן בדרך כלל לפרסום, ליחסי ציבור, לתיקונים, לאחזקה, לשיפוצי מנועים לפי סעיף 17(3) לפקודה, לספרות, לייעוץ עסקי ומשפטי, לייעוץ שיווקי ולאנשי מקצוע אחרים הנותנים שירותים לעסק, לדמי חבר לארגונים מקצועיים, לנסיעות לחו"ל, להשתתפות בכנסים, בוועידות, בתערוכות וכו'.

הוצאות אלה אפשר להקדים לשלם לפני סוף השנה. כמו כן אפשר להקדים ולשלם מענקים, פיצויים לעובדים מכספי המעביד, פדיון חופשה, בונוסים ותמריצים לעובדים, שלפי המוסכם הם צריכים לקבלם בשנה הבאה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הקדמת הוצאות

קיימת דילמה בכל הקשור להקדמת תשלומים תקופתיים, כגון: שכר דירה, דמי ביטוח. קיימת מחלוקת בין נציבות מס הכנסה לבין מומחי מס שונים בכל הקשור לתשלומים שכאלה מראש לתקופה ארוכה. אנשי מס הכנסה אינם רואים בתשלומים תקופתיים מראש לשנים אחדות הוצאה בייצור הכנסה, גם לאלה המדווחים על בסיס מזומנים. עם זאת, אנשי המס גמישים בדרך כלל עם תשלומים המשולמים בסוף השנה, לשנה אחת מראש, ובתנאי שמדובר במהלך עסקי קבוע מדי שנה בשנה.

ריבית הנובעת מניכיון שטרות ומניכיון שיקים של לקוחות היא הוצאה מוכרת למס באותה שנה שבה בוצע ניכיון השטרות או ניכיון השיקים.

מבחינת תכנון המס, מוצע לשקול אפשרות לבצע לקראת סוף השנה ניכיון שטרות או ניכיון שיקים כלעיל, כאמצעי חלופי לקבלת אשראי אחר, כפוף למחיר האשראי.

תשלום שכר עבודה בעבור חודש דצמבר, אם ישולם במועדי תשלום רגילים בתחילת ינואר, עלול להיחשב הוצאה לא מוכרת לשנת המס השוטפת למדווחים על בסיס מזומן. עם זאת חשוב לדעת כי בדרך כלל, ולפנים משורת הדין, מתירה נציבות מס הכנסה למעסיקים לכלול הוצאה כזו במסגרת הוצאות שכר בשנה שבעדה שולמו, שאם לא כן ייפגם גם מערך הדיווח המקובל על הכנסות העובד השכיר.

למי שאינו מוכן "לקחת סיכון" מוטב שישלם לעובדיו עד ליום 31 בדצמבר את משכורת חודש דצמבר עם התוספות הנלוות לה. לכן, בעסק המתנהל על בסיס מזומנים מומלץ לשלם לעובדים, למוסד לביטוח לאומי ולביטוחי הפנסיה את יתר ההוצאות עד סמוך לסוף השנה. הוצאות אפשריות כדאי להקדים ולשלם בתוך שנת המס.

תשלומים לתושב חוץ, שהם הכנסה חייבת לפי סעיף 18(ה) לפקודה, יותרו בניכוי רק אם שולמו לפני תום שנת המס, או שהמס עליהם נוכה לא מאוחר משלושה חודשים לאחר תום שנת המס, והועבר אל פקיד השומה בתוך שבעה ימים מיום הניכוי בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

הוצאות לשיפוצים

במסגרת הוצאות אחזקה אפשר לכלול הוצאות לתיקונים ולשיפוצים שנתיים, אשר במהותם הם "שמירה שוטפת על הקיים". יש להיזהר מלהכליל בהוצאות האחזקה האמורות תשלומים מהותיים לשיפוצים ולשיפורים בנכס או במושכר או תשלומים אחרים, אשר במהותם הם בעלי אופי הוני.

תיקון מכונית או כל מכונה אחרת לאחר תאונה הוא הוצאה שוטפת לפי סעיף 31 לפקודה. כל תיקון מהווה למעשה השבחה, אך רק השבחה מעבר למצב המקורי החדש צריכה להיחשב השבחה, כגון: החלפת המנוע המקורי במכונית במנוע חזק ממנו, או ריצוף בשיש איטלקי במקום מרצפות סוג ב' שנתקבלו מקבלן.

פחת

ייתכנו מקרים שבהם נכסים יוגדרו בו-זמנית בקטגוריות שונות, המקנות שיעורי פחת שונים. במקרים כאלה עלולה להתעורר מחלוקת בין הנישום לבין פקיד השומה בקביעת שיעור הפחת הראוי אשר מותר בניכוי.

בבואנו לקבוע את סיווגו של נכס לצורך קביעת שיעור הפחת בו, המבחן הראשון העומד לפני הנישום הוא קביעת ייעוד הפעלתו של הנכס.

לאחר קביעת סיווגו של הנכס יש לבחון אם אפשר לפצל אותו ליחידות משנה, שיש להן קיום עצמאי, או שכל היחידות בו משרתות תכלית אחת כוללת. זהו מבחן "העצמאות התפעולית".

שיעורי פחת נקבעים בתקנות מס הכנסה (פחת) 1941. כמו כן נקבעו שיעורי מס מוגברים בסעיף 51 לחוק לעידוד השקעות הון ובסעיף 3 לחוק לעידוד בניית דירות להשכרה ותקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (שיעורי פחת), התשמ"ו-1986.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

תוקף תקנות 2(א)6, (7) ו-2(ב)2) הוארך עד תום שנת 2016. כמו כן תקנה 4 לתקנות פחת 1941 מאפשרת שיעור פחת עד כפל השיעור הרגיל אם נישום ישכנע פקיד שומה כי חלה כליה או בליה גבוהה מהרגיל עקב עבודה במשמרות.

בתקנות מס הכנסה (פחת)(הוראת שעה), התשע"ח-2018 נקבעה הוראת שעה לשיעורי פחת מוגברים לרכבים המונעים בחשמל וגז, רכבי הוראת נהיגה ומוניות ופריטים נוספים: מערבולת תערוכת מתנול ובנוזין לתדלוק רכבים ומשאבה לתדלוק רכבים בגז.

שיחלוף - החלפת ציוד

אם רוצים למכור נכסים, אפשר להיזקק לסעיף 96 לפקודה, המאפשר לנישום שבבעלותו נכס בר פחת לרכוש נכס אחר במקום הנכס שמכר, בתוך תקופה של 4 חודשים לפני המכירה ועד 12 חודשים לאחריה, לחילוף הנכס שמכר במחיר העולה על מחירו המופחת. חריגים בסעיף – רכבי השכרה ומקרקעין בחו"ל.

הפעלת סעיף זה גורמת להקטנת הפחת של הנכס שנרכש. לכן בסעיף זה מוטב להשתמש לצורכי כלי רכב שמוגבלים בניכוי ההוצאות, ובכללן הפחת.

ציוד או מכונות אשר יצאו מכלל שימוש, כדאי לממשם, כדי שאפשר יהיה לתבוע ולקבל את ההפסד ממכירתם בשנת מס זו.

נפנה את תשומת הלב גם להוראות סעיף 27 לפקודה, שמאפשר להפוך הפסד הון להפסד עסקי, בתנאי שהתקיימו התנאים בסעיף (הסעיף לא חל על רכב פרטי).

הכרה בהוצאות רכב

מכוח סעיף 31 לפקודה חוקקו תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות רכב), שקובעות כללים לעניין שיעור הניכוי של הוצאות הרכב.

החל בשנת 2008 התבטלה הנוסחה לעניין שיעור ההכרה בהוצאות רכב, נוסחה שהתבססה על מספר הקילומטרים שנסע הרכב במהלך שנת המס, וכן הקביעה כי 9,900 ק"מ שימשו לנסיעה פרטית.

יש לבחון לגבי כל כלי רכב לאיזו הגדרה הוא משתייך בתקנות.

כללי הניכוי

- רכב תפעולי - ההוצאה תותר במלואה.
- רכב שהמעביד העמיד לרשות עובדו - ההוצאות יותרו במלואן (תקנה 3 לתקנות).
- רכב שלא שימש לייצור הכנסת עבודה - תלוי בסוג הרכב.
- רכב, למעט אופנוע שסיווגו L3 ולמעט רכב כאמור להלן - סכום הוצאות החזקת הרכב בניכוי שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב), התשמ"ז-1987 (להלן - תקנות שווי השימוש), או סכום בגובה 45% מהוצאות החזקת הרכב, לפי הגבוה.
- לגבי אופנוע שסיווגו L3 - סכום הוצאות החזקת רכב בניכוי שווי השימוש כפי שנקבע בתקנה 2(ב) לתקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 25% מהוצאות החזקת הרכב, לפי הגבוה.
- לגבי רכב שסיווגו M1, שסיווג המשנה שלו הוא אוטובוס ציבורי או מונית, - סכום הוצאות החזקת הרכב בניכוי שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 90% מהוצאות החזקת הרכב, לפי הגבוה.
- לגבי רכב שסיווגו M1, שסיווג המשנה שלו הוא רכב סיור או רכב מדברי, - סכום הוצאות החזקת הרכב בניכוי שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 80% מהוצאות החזקת הרכב, לפי הגבוה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

- לגבי רכב שסיווגו M1, שסיווג המשנה שלו הוא רכב שצוין ברישיון הרכב שלו כרכב להוראת נהיגה, - סכום הוצאות החזקת הרכב בניכוי שווי השימוש ברכב כפי שנקבע בתקנות שווי השימוש, או סכום בגובה 77.5% מהוצאות החזקת הרכב, לפי הגבוה, ובלבד שבבעלות הנישום רכב כאמור אחד בלבד, ולגבי מי שבבעלותו רק שני כלי רכב כאמור, שלגבי אחד מהם בלבד צוין ברישיון הרכב שהוא בעל תיבת הילוכים אוטומטית, במקום "77.5%" יקראו "68%".
- ברכב של חברה להשכרת רכב לתקופה קצרת מועד (להלן - החברה) - כל הוצאות החזקת הרכב לגבי כלי הרכב שמספרם עולה על מספר עובדי החברה.
- פחת מואץ לרכבים – נקבעו הוראות שעה להגדלת שיעורי הפחת לסוגי רכבים מסוימים – ראה להלן בטבלה:

מונית hybrid	מונית	לימוד נהיגה	גט"ד	אוטובוס פרטי/ציבורי - גט"ד	אוטובוס פרטי/ציבורי - חשמל	
2019-2017	2021-2019	2022-2019	2023-2019	2023-2019	2022-2019	תקופת הוראת שעה
נרשם לראשונה	שנת ניכוי פחת	שנת ניכוי פחת	נרשם לראשונה	נרשם לראשונה	נרשם לראשונה	סוג הוראת שעה
33.3	33.3	33.3				M1
33.3	33.3	33.3		25	33.3	M2
33.3	33.3	33.3		25	33.3	M3
		33.3				N1
		33.3	25			N2
		33.3	25			N3
		33.3				L
		33.3				O
		33.3				T

שווי שימוש ברכב צמוד - שיטת חישוב חדשה המודל הלינארי

החל משנת 2010 זקיפת השווי נעשית כאחוז מסוים ממחיר הרכב. טבלאות מפורטות בנושא פורסמו על ידי רשות המסים

בשנים 2022-2025 שווי רכבים מהסוגים הבאים יהיה נמוך משווי רכב דומה בעל מנוע רגיל (בנוזל/דיזל):

להלן סכומי השווי בשנת 2025:

-חשמלי 1,310 ש"ח

-פלאגן אין 1,090 ש"ח

-היברידי 540 ₪

אופנוע L3 שנפח מנועו עולה על 125 סמ"ק והספק מנועו מעל 33 כוח סוס - 1010 ש"ח לחודש. בשנת 2025.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

שיעורי שווי השימוש ברכב החדש החל משנת 2013 ואילך:

2.48% ממחיר הרכב לצרכן.

תקרת מחיר המחירון לעניין חישוב שווי השימוש ברכב: 563,790 ש"ח שנת המס 2025

נוסחה לחישוב שווי שימוש ברכב צמוד היברידי / חשמלי / פלאג אין נכון ל-1.1.2025

שיעור שווי שימוש X מחיר מתואם X הצמדה למדד - 540 ש"ח לרכב היברידי (1,310 ש"ח לחשמלי, 1090 ש"ח לרכב פלאג אין)

רכב - קיזוז מס תשומות

כמה תקנות בתקנות מס ערך מוסף, עוסקות ב"רכב": תקנה 1 - הגדרות; תקנה 14 - אי התרה בקיזוז מס תשומות במקרה של רכב פרטי; ותקנה 18 - תשומות מעורבות.

הנוסחה שהייתה קבועה בתקנה 18 לתקנות מע"מ לגבי תשומה מעורבת - הכרה ב-2/3 או ב-1/4 מהתשומות - נפרצה כלפי מעלה, והותרו אף 90% מהתשומות. זאת נקבע בפס"ד על רד הנדסה מעליות (ע"ש 1097/04).

הגדרות:

רכב פרטי - רכב נוסעים פרטי, רכב פרטי דו-שימושי רכב נוסעים פרטי, רכב פרטי דו-שימושי, **רכב מסחרי אחד ורכב מסחרי בלתי אחד** כמשמעותם בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, **ובלבד שמשקלו הכולל המותר של רכב מסחרי כאמור אינו עולה על 3,500 ק"ג** וכן רכב המפורט בתוספת הרביעית, דומה לו במהותו או זהה לו אך למעט גיף המועסק דרך קבע בתנאי שדה או בחצרי העסק או המפעל

כלומר, לא יותר ניכוי מס תשומות עפ"י תקנה 14 (א) לתקנות בגין רכישה (לרבות יבוא והשכרה) של רכב מסחרי שמשקלו אינו עולה על 3,500 ק"ג ובכלל זה טנדרים, רכב מסחרי אחד, מסחריות קלות, וואנים וכדומה. תקנה 14 (ב) לתקנות קובעת רשימה סגורה של עוסקים הרשאים לנכות את מס התשומות להלן סוגי העוסקים:

1. רכישת רכב בידי עוסק שעסקו מכירת רכבים

2. לימודי נהיגה בבית ספר לנהיגה;

3. השכרת רכב בידי מי שעסקו השכרת רכב;

4. הסעת נוסעים במהלך העסק, בידי מי שעסקו הסעת נוסעים;

5. סיורים וטיולי שטח בידי מי שעסקו ארגון סיורים כאמור.

6. גיף המועסק דרך קבע בתנאי שדה או בחצרי מפעל:

ניכוי מס תשומות בגין הוצאות שוטפות (אחזקה, דלק וכיו"ב)

מס התשומות שהוטל על עוסק בגין הוצאות שוטפות הקשורות לשימוש ברכב הפרטי או המסחרי יותר בניכוי כאמור בהוראות תקנה 18 לתקנות בשיעור יחסי, שהוא כיחס השימוש העסקי לכלל השימוש.

היה בשימוש שלא לצורכי עסק שימוש בלתי מסוים ינהגו בו לפי הכללים כדלהלן:

א. קבע המנהל את השימוש היחסי שלא לצורכי עסק - יראו את קביעתו כשומה וינהגו על פיה כל עוד לא נקבע אחרת.

ב. לא קבע המנהל את החלק היחסי, ועיקר השימוש בנכס או השירות הוא לצורכי עסק רשאי העוסק לנכות שני שלישים ממס התשומות.

ג. לא קבע המנהל את החלק היחסי, ועיקר השימוש בנכס או בשירות הוא שלא לצורכי עסק רשאי העוסק לנכות רבע ממס התשומות.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ניכוי מס תשומות בגין רכישה או יבוא אופנוע

קטנועים ואופנועים אינם בגדר "רכב פרטי" כמשמעותו בתקנה 1 ולפיכך לא יחול בגינם האמור לעיל. יחד עם זאת בהתחשב באופי השימוש המעורב באופנועים וקטנועים יש להחיל בגין רכישתם (לרבות יבואם או השכרתם) את הוראות תקנה 18 לתקנות מע"מ כלומר בשיעור יחסי, שהוא כיחס השימוש העסקי לכלל השימוש. במילים אחרות, שימוש באופנוע אשר אינו ניתן לייחוס מסוים יזכה את העוסק בניכוי מס יחסי, כך שבמקרים בהם עיקר השימוש הוא לצורכי העסק (כגון שליחויות וכו') יוכר 2/3 ממס התשומות, בעוד שביתר המקרים יוכר ניכוי של 25% ממס התשומות. במקביל, מכירת האופנוע בעתיד ע"י העוסק תחויב במס באופן יחסי למס התשומות שנוכה, כאמור בסעיף 31(4) לחוק.

השכרת רכב פרטי

בהתאם להוראת פרשנות 1/2002 אם במסגרת עסקת ליסינג תפעולי ניתנים שירותי תחזוקה הבאים ניתן לנכות תשומות בגין ובלבד שעלותן לא תעלה על 15% ממחיר עסקה כולל: - תחזוקה שוטפת (טיפולים, החלפת שמנים, החלפת מצבר וכו'). - תיקונים מכניים שלא במסגרת אחריות יצרן/יבואן. שירותי נהגים..

ניכוי הוצאות לפינוי דייר מוגן

כללי מס הכנסה (ניכויים מסוימים לבעלי בתים המושכרים בשכירות מוגנת), התשל"ח-1977 מאפשרים לנכות דמי פינוי דייר מוגן, שהתגורר במושכר שרכשו כשהוא פנוי או שרכשו תפוס, והפינוי היה שלוש שנים מיום רכישתו. תנאי בסיסי לסיווג הוצאות דמי הפינוי כהוצאה פירותית אצל בעל מושכר, שרכש את המושכר כשהוא תפוס, הוא תשלום דמי הפינוי לאחר תום שלוש שנים מיום רכישת הנכס. מי שרכש את המושכר כשהוא פנוי, ולאחר מכן השכירו בשכירות מוגנת, יכול לשלם דמי פינוי בשל פינוי הדייר המוגן בכל עת שיחפוץ. דמי פינוי ששילם נישום בשל פינוי דייר מוגן ממושכר, שרכשו תפוס לפני שחלפו שלוש שנים מיום הרכישה, יותר לנכותם החל משנת המס שבה שולמו לפי שיעור הפחת המתאים למבנים (2%, 4% וכו'), ובלבד שאם התקבלו בשנה מסוימת דמי מפתח מהמושכר, ינוכו דמי הפינוי בשיעור הפחת מדמי המפתח תחילה. הרציונל שבבסיס ההגבלה של התרת הניכוי ברכישת נכס תפוס בחלוף תקופה של שלוש שנים מיום רכישת הנכס ועד לתשלום דמי הפינוי הוא מניעת הרכישה של נכס ברכישה לשיעורין. המחוקק ראה צורך לעודד את התרת הקשר הכפוי, שבו מצויים גם בעל המושכר וגם הדייר המוגן, שמקורו בחוק אנכרוניסטי, שאינו עולה בקנה אחד עם היתרונות הכלכליים שהמחוקק חפץ ביקרם כיום.

הפסדים

הפסד עסקי שנוצר בשנה השוטפת ניתן לקיזוז מכל הכנסה באותה שנה של שני בני זוג במקרה של חישוב משותף. הפסד עסקי המועבר משנים קודמות יקוזז מהכנסות מעסק או ממשלח יד, לרבות מרווח הון מעסק. החל משנת 2007 ניתן לקזז הפסד מועבר מעסק שנוצר משנת 2007 לעומת הכנסה ממשכורת, בהתקיים תנאים כגון שהפסיק את התעסקותו וכו'. מאידך, הפסד מהשכרת בניין ניתן לקזז מהכנסות מאותו בניין בלבד בשנים הבאות, לרבות שבת, אם יימכר הבניין. **ראו גם הוראות סעיף 48 לפקודה, שמרחיבות מעט את אפשרות הקיזוז.** אם צפויות לחברה הכנסות מדמי שכירות בשנים הבאות, אשר לא ניתן לקזז מהן הפסדים מועברים מעסק, מומלץ במידת האפשר לגבות עוד השנה כדי לקזז מהן את ההפסדים השוטפים

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

בהתאם לנוהלי רשות המסים, חברה המתכוונת לממש נכסי מקרקעין אשר יניבו שבח ריאלי בשנת המס הבאה, וברשותה נכסים אחרים המיועדים למכירה ומכירתם תניב הפסדי הון, מומלץ כי תממש את נכסי ההון הללו עד לתום שנת המס העכשווית; שכן, קיזוז הפסדי ההון משבח המקרקעין בשלב שומת מס שבח יהיה מורכב יותר.

הפסד הון ניתן לקיזוז מרווח הון בלבד. יתרת הפסד הון שלא קוזה בשנת המס השוטפת ניתנת לקיזוז במשך שנות המס הבאות לאחר השנה שבה נוצר ההפסד. הפסד הון יקוזז תחילה מרווח הון ריאלי, ויתרת הפסד ההון שטרם קוזה תקוזז ביחס של 1 ל-3.5 מן הסכום האינפלציוני.

"הפסדים על הנייר" כדאי להפוך להפסדים ממשיים, כדי לרשום אותם כהוצאה בשנת המס השוטפת, כגון:

א. "קבלנים מבצעים" שעלולים להפסיד בבנייה - כדאי שיזדרזו להשלמת 50% מההיקף הכולל של הבנייה, כדי שיוכר להם ההפסד לפי סעיף 8א(ב)(2) לפקודה.

ב. מי שמחזיק מלאי שערכו ירד - מוטב שימכור אותו ויממש את ההפסד (יש דעה שלפיה אין צורך לממש מלאי כדי להכיר בהפסד).

נישום שהוציא בשנת המס סכום לחילוף מכונות וציוד המשמשים בעסק, יותר לו ניכוי סכום השווה להוצאות שהוציא לרכישת המכונות והציוד הישנים בניכוי הפחת; או, לחלופין, הסכום שהוציא לרכישת המכונות והציוד החדשים - לפי הנמוך. המשמעות היא הפיכת הפסד הון להפסד עסקי (ראו סעיף 27 לפקודה).

סדר קיזוז הפסדים

המישור הפירותי

1. הפסד שוטף של אדם מעסק או ממשלח יד, שאילו היה רווח היה נישום לפי הפקודה, ניתן לקוזז כנגד הכנסה חייבת של אותו אדם. הקיזוז מבוצע בשנה שבה נוצר ההפסד ושבה נוצר הרווח. כלומר, אין אפשרות שבשנה אחת יש רווח ובשנה לאחר מכן - הפסד, ויותר קיזוז. אין קיזוז אחורנית.

2. היה ומבוצע חישוב נפרד לבני זוג, ניתן להעביר הפסד בין בני הזוג. החישוב בעצם יהפוך למאוחד, כך שלא יותר להעביר הפסד של אחד מבני הזוג לבן הזוג השני, אם לבן הזוג שלו יש הפסד קיימת גם הכנסה שממנה ניתן לקוזז את ההפסד, לאור פסק הדין בן אליהו (עמ"ה 9025/06).

3. במקרה שאי אפשר לקוזז את ההפסד בשנה שבה נוצר, יועבר ההפסד לשנים הבאות. הפסד המועבר מעסק או ממשלח יד "נחות" מהפסד שוטף, כלומר - אי אפשר לקוזז הפסד מועבר מכל מקור; הפסד מועבר אפשר לקוזז מול הכנסה חייבת מעסק או ממשלח יד, לרבות רווח הון בעסק או במשלח יד.

אפשר לקוזז הפסד מועבר מעסק או ממשלח יד שנוצר משנת 2007 ואילך אף מול הכנסה משכר (שמקור חיובה הוא סעיף 2(2) לפקודה), בהתקיים התנאים להלן:

א. לאותו אדם לא הייתה הכנסה מעסק או ממשלח יד בשנת הקיזוז.

ב. אותו אדם חדל לעסוק בעסק או במשלח יד שיצר את ההפסד המועבר.

ג. מקור ההפסד המועבר אינו מחברת בית, מחברה משפחתית או מחברה שקופה.

4. לעניין נושא קיזוז הפסדים, "הכנסה חייבת" ו"רווח הון" כוללים שבח מקרקעין.

5. למרות הוראות סעיף 28א(א) לפקודה שדן בקיזוז הפסד שוטף, והוראות סעיף 28ב(ב) לפקודה שדן בקיזוז הפסד מועבר, הנישום יכול לבקש שלא לקוזז הפסד, שוטף או מועבר, מול סכום אינפלציוני או כנגד רווח הון, ריבית או דיווידנד, אם שיעור המס החל עליהם אינו עולה על 25%.

סעיף 28ח(ח) לפקודה קובע שהפסד שהיה לאדם מהשכרת בניין, אפשר לקוזז כנגד הכנסתו מאותו בניין בשנים הבאות. בשנת המס השוטפת ניתן לקוזז את ההפסד כנגד הכנסה מכל בנין אחר.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

סעיף 29 לפקודה דן בקיזוז הפסדים שנוצרו מחוץ לישראל. במרבית המקרים הקיזוז יהיה רק כנגד הכנסות מחוץ לישראל, ורק במקרים מסוימים יותר קיזוז גם כנגד הכנסות בישראל.

סעיף 92 לפקודה דן בקיזוז הפסד הון.

1. הפסד משבח כמוהו כהפסד הון לעניין קיזוז ההפסד, כך נקבע בסעיף 92(א)(1) לפקודה.
2. הפסד מנכס מחוץ לישראל יקוזז תחילה מול רווח מנכס שמחוץ לישראל. אם אין רווח על נכס מחוץ לישראל, יקוזז ההפסד מול רווח מנכס בישראל. הכלל הזה נכון לגבי הפסד שוטף והפסד מועבר.
3. הפסד הון שוטף במכירת נייר ערך, אפשר לקוזז (בתנאים מסוימים) אף מ:

- הכנסה מריבית או מדיוידנד ששולמו בשל אותו נייר ערך. בפס"ד סקמסקי / גרינפלד נקבע כי הפסד הון שמקורו בחו"ל יקוזז לא רק כנגד רווח הון שמקורו בחו"ל אלא גם כנגד ריבית / דיבידנד שמקורם בחו"ל ורק יתרה לאחר קיזוז כנגד הכנסות חו"ל ניתנת לקיזוז כנגד רווח הון / ריבית / דיבידנד בישראל. כלומר יש לנצל הפסד שמקורו בחו"ל כנגד הכנסות חו"ל לפני ש יתרת הפסד "מיובאת לישראל".

- הכנסה מריבית או מדיוידנד ששולמו בשל נייר ערך אחר, ששיעור המס החל על הריבית או על הדיוידנד שקיבל אותו אדם אינו עולה על שיעור מס חברות (לגבי חברה) או 25% (לגבי יחיד).

משמע, אפשר לקוזז הפסד שוטף ממכירת נייר ערך אף מול דיוידנד וריבית מניירות ערך. ואולם, מאחר שהחל משנת 2012 משיכת דיוידנד על ידי בעל שליטה מחברה בבעלותו חייבת במס בשיעור 30% - לא ניתן לקוזז הפסד הון כנגד דיוידנד זה.

חשוב לזכור כי הפסד הון ממכירת נייר ערך הוא אף במקרה של נייר ערך זר. כך עולה מהגדרת "נייר ערך" בסעיף 88 לפקודה.

נספח ג' לדוח השנתי לגבי רווחים מניירות ערך מכיל טבלאות עזר לביצוע קיזוז הפסדי הון מריבית ודיוידנד כאמור..

על פי עמדה חייבת בדיווח 28/2016 יקוזז הפסד אף אם קיזוז ימנע קבלת הטבת מס על הכנסה שכנגדה קוזז ההפסד, דוגמת הכנסה שהופקה בחו"ל ושולם עליה מס בחו"ל. במילים אחרות לא ניתן לדלג על קיזוז הפסד כדי לקבל הטבת מס אחרת. לדוגמה לנישום יש הכנסה שהופקה בחו"ל, ונוכה מס בחו"ל, כך שניתן לקבל זיכוי בגין אותו מס זר. בד בבד לנישום יש הפסד שניתן לקיזוז כנגד הכנסה שהופקה בחו"ל. על פי עמדה 28/2016 יש לקוזז הפסד אף על פי שקיזוז ימנע קבלת זיכוי בגין מס זר, אם ההפסד לא יקוזז – לא ניתן להעבירו לשנים הבאות.

הכרה בחובות אבודים

רצוי להקדים ולסכם טיפול בחובות בעייתיים, דהיינו: לקבוע את סכום ההפחתה כפי שמוסכם עם החייב ולזקוף אותו בחשבונות או להביא לסיום הליכי גבייה או פשרה. דבר זה יקל את תביעת ההוצאה לצורכי מס. מצוין בזה כי חובות אבודים מוכרים כהוצאה רק אם מוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי נעשו כל המאמצים לגבותם. לפיכך, רצוי להיערך לביצוע פעולות לגביית החובות, כגון פנייה חוזרת לחייבים, פנייה לעורכי דין, הגשת תביעות משפטיות וכו'.

את ההנחיות העיקריות כפי שהובאו בחוזר מס הכנסה, המבטאות את עמדת רשות המסים בנושא הנדון, אפשר לסכם כלהלן:

- א. חוב אבוד יוכר רק אם הוא עסקי.
- ב. החוב בלתי אפשרי לגבייה (למשל, החייב פשט את הרגל או שהוא חברה בפירוק).
- ג. חייב להתקיים התנאי, שליום המאזן הגיע מועד פירעון החוב. אם מועד פירעון החוב הוא לאחר תאריך המאזן והחייב עדיין פעיל, לא קיים חוב אבוד, גם אם לאחר מכן כאשר הגיע מועד הפירעון החייב פשט את הרגל. המצב

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

שונה אם מועד הפירעון הוא לאחר תאריך המאזן, ולתאריך המאזן ידוע שכבר לא יהיה אפשר לגבות את החוב (למשל, מכיוון שהחייב פשט את הרגל), יהיה אפשר להכיר בחוב כחוב אבוד.

ד. ויתור על חוב עסקי של חברה-אם, עליו מוותרת חברה-אם זו לחברה-הבת שלה, לא יוכר כחוב אבוד. החברה-האם צריכה להראות כי התאמצה לגבות את החוב.

מומלץ להיערך ולפעול לאיסוף ההוכחות אשר מראות את פעולת גבייתם של החובות, לרבות פנייה אל עורכי דין ואף הגשת תביעה משפטית. בגבייה חלקית של חובות ובהסכם פשרה על היתרה שלא נגבתה, יש צורך לשכנע את פקיד השומה כי לפני ההסכם נעשו כל המאמצים לגביית החוב במלואו.

חובות אבודים - אלה הם חובות של לקוחות שאינם יכולים לעמוד בתשלום חובותיהם. באלה - מוטב להגיע להסכם עם החייב עד 31 בדצמבר, או עד מועד עריכת הדוחות הכספיים, כדי שהחוב האבוד או המסופק יותר לניכוי בשנת המס העכשווית ולא בשנה הבאה.

לשם כך רצוי להוציא תעודת זיכוי לחייב ולקבל ממנו אישור על קבלתה.

יש גם אפשרות להמחות חובות רעים לחברת גבייה ולנכות את ההפרש בין סך החוב לבין הסכום שיתקבל בעבורו כהוצאה לצורכי מס.

אם מימש צד ג' את הערבות שנתנה החברה, תוכל החברה, בהתאם לעמדת נציבות מס הכנסה, לבקש להכיר בהפסד הון רק אם היא תוכיח כי החייב, שחובו שולם, הוא חדל פירעון לחלוטין, וכי אין הוא יכול לפרוע את הערבות, כולה או מקצתה. הוכחה כאמור היא כי החייב הפסיק את פעילותו, וכי הליכי הפירוק הסתיימו.

לפיכך, מומלץ לפעול במידת האפשר כדי לסיים את הליכי הפירוק ולגבש את הפסד ההון.

מצוין בזה כי עצם הדרישה להכיר בחוב כהוצאה אינה מונעת מבעל עסק מלהכחישו בבית המשפט. מומלץ גם כאן לנסות לגבש פשרה עוד לפני תום שנת המס, כדי ליהנות לפחות מסכום הפשרה כהוצאה.

התחייבויות תלויות

אם תלויות ועומדות נגד העסק תביעות כספיות מגורמים שונים, בגין אירועים הקשורים למהלך העסקים הרגיל (כמו תביעה משפטית של לקוח בגין פגם במוצר או איחור באספקה), אפשר לדרוש להכיר בסכום התביעה או בחלק ממנו כהוצאה. התנאים לכך הם: ידוע בוודאות כי החוב ישולם; יש אומדן מבוסס ביחס לסכום החוב; ואי הכללת החוב בין הוצאות העסק תגרום לעיוות התוצאה העסקית.

ההוצאות בגין הפרשה לחוב תלוי ייבחנו לפי העקרונות שהתגבשו בפסיקה, כמפורט להלן:

א. ההפרשה נדרשת לפי מבחנים חשבונאיים.

ב. אפשר לאמוד את ההוצאה.

ג. ההוצאה תהפוך לחוב מוחלט בעתיד בדרגת ודאות גבוהה.

יש לציין שגם אם החברה מתנגדת לחוב התלוי, ותובעים ממנה לשלם חוב זה, אין זה מונע ממנה את ניכוי ההפרשה כהוצאה.

יש לבדוק אם ההכנסות כוללות רכיב בגין אחריות טיב. אפשר ליצור הפרשה לאחריות טיב שתקטין את הכנסות השנה רק אם ניתן לאמוד את ההוצאה העתידית על בסיס סביר, כגון: חישוב לפי ניסיון העבר או לפי בסיס אחר, וכן חייב להתקיים תנאי של התחייבות כלפי צד ג' (להבדיל מ"התחייבות פנימית" של החברה כלפי עצמה).

כמו כן נקבע בפסיקה כי פקיד השומה רשאי לבדוק את נחיצותה של ההפרשה בעת הדיון על השומות.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

תושבי חוץ

הוצאה ששולמה לתושב חוץ במהלך השנה, המהווה בידו הכנסה שיש לנכות ממנה מס במקור, יותר לנכותה בשנה השוטפת, אם היא מתייחסת לשנת המס, והמס נוכה מהכנסתו של תושב החוץ לא יאוחר מתום שלושה חודשים מתום השנה, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מתום שנת המס ועד מועד הניכוי מהעברת תשלום ההוצאה.

יש תשלומים לתושבי חוץ שאינם נחשבים בישראל להכנסה; ולכן העברת התשלומים הללו אליהם פטורה ממס. לדוגמה: דמי ניהול ודמי ייעוץ שמקבל תושב חוץ על ניהול ועל ייעוץ שנתן, כאשר העבודה בוצעה מחוץ לישראל, ועד לסכום של 250,000 דולר בשנה.

מתנות ללקוחות

כדאי להכין לפקיד השומה רשימת עובדים ישראלים (כולל עובדים לרגל אירועים אישיים) שקיבלו מתנות. תקנות מס הכנסה מאפשרות ניכוי הוצאות על מתנות, אשר ניתנו במסגרת העיסוק ולשם ייצור הכנסות, בשיעור של 240 ש"ח לשנה בשנת המס 2025.

הרשימה צריכה להיות נכונה, וצריך שיהיה יחס סביר בין עלות המתנה לבין היקף העסקים המתנהלים עם אותו לקוח.

אש"ל לעובדים

בפסק הדין בעניין עמ"ה 156/96 נקבע כי יש לראות בארוחות לעובדים בבחינת טובות הנאה שקיבלו עובדי המערכת מידיה בשווה כסף. בתור שכאלה, יש לראותן בבחינת הכנסת עבודה אצל העובדים, ולזקוף את שוויין במלואו להכנסת העובדים, לפי סעיף 2(2) לפקודה. הנושא מקבל יתר חיזוק לאור ביטול ההכרה בהוצאות אש"ל כהוצאה מוכרת החל משנת 2011. כנ"ל באשר לאפשרות קיזוז מס התשלומים מחד גיסא, וחייב העובדים במס עסקאות מאידך גיסא.

מס על שכר

בעסק המנהל את חשבונותיו על בסיס מזומן, ניכויים משכר יש לשלם עד 31 בדצמבר. בעסק שאינו עובד על בסיס מזומן אפשר לפצל את הדיווח בין בעלי השליטה לבין יתר העובדים בשני טופסי 102, ובעבור יתר העובדים - לשלם כרגיל.

אם לעובדים מגיעים ימי חופשה או דמי הבראה והם מעוניינים לפדות אותם, והנישום מעוניין להקטין את ההכנסות באותה שנה מכל סיבה שהיא, יש לבצע את התשלומים בחודש דצמבר.

בחברות פרטיות רצוי לבחון מחדש את שיעור המשכורות של בעלי השליטה. יש מקרים שבהם נזקפת המשכורת אמנם לזכותם של בעלי השליטה, ומשולמים עליה מס ודמי ביטוח לאומי, אך בפועל העסק אינו מסוגל לשלמה. יש מקרים שהרווח נמוך ויווצר הפסד או שלא ניתן לקזז את המקדמות ששולמו בשל הוצאות עודפות. יש מקרים שהמקדמות הוקטנו והרווח גדל מהמשוער. הגדלת המשכורת היא אפשרות להקטנת הרווח ולאי חיוב בריבית ובהפרשי הצמדה, לפי סעיף 190(א)(2) לפקודה.

אם התוצאות העסקיות הן שליליות - אין טעם בזקיפת משכורות גבוהות לבעלי השליטה. מצד שני, יש חברות פרטיות שביטלו בזמן מקדמות מס, בטענה שכל רווחיהן מחולקים כשכר למנהלים. כדאי לבדוק אם זהו המצב בפועל.

כל שכר אשר משולם לבעל שליטה בגין השנה השוטפת, ואשר ניכויי המס בגינו ישולמו עד תום שלושה חודשים מתום השנה, יוכר כהוצאה, בתנאי שניכויי המס ישולמו עד תום אותם שלושה חודשים בצירוף הפרשי הצמדה. אפשר לרשום ולשלם מענקים לעובדים ולקרוכים שאינם בעלי מניות גם בשנת המס הבאה, עד למועד עריכת הדוחות השנתיים.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

נסיעות לחו"ל

הזמנות לתערוכות, לקונגרסים ולהשתתפות בהשתלמויות ובירידים, וכן כל מסמך המעיד כי הנסיעה לחו"ל הייתה לצורך עסקים - כדאי לשמור. כך גם מסמכים המעידים על יעדי הנסיעה ומועדי הנסיעה, יומן פגישות והתעניינות במוצרים, מסמכי משא ומתן עם יצרנים וספקים בחו"ל, או כל מסמך התקשרות הכרוך בחו"ל.

רצוי גם לשמור על כל הקבלות בגין הוצאות שונות הכרוכות בנסיעה לחו"ל. אסמכתות אלה ישכנעו את פקיד השומה שההוצאות היו עסקיות.

לפי התקנות יוכרו ההוצאות הבאות הכרוכות בנסיעה לחו"ל בשנת 2025 :

א. כרטיס טיסה

אם הטיסה היא במחלקת תיירים - 100% ממחיר הכרטיס ; אם הטיסה היא במחלקת עסקים או במחלקה ראשונה - 100% ממחיר כרטיס טיסה במחלקת עסקים באותה טיסה.

מי שטס במחלקה ראשונה רצוי שיצטייד באישור על מחיר הטיסה במחלקת עסקים.

ב. לינה בחו"ל

בנסיעה שכללה עד 90 לינות : בעבור שבע לינות ראשונות - כל הוצאות הלינה לפי קבלות או 355 דולר ללינה, לפי הנמוך ביניהם.

בעבור שאר הלינות : עד 156 דולר ללינה - לפי קבלות ; מעל 156 דולר ללינה – 75% לפי קבלות, אך לא פחות מ-152 דולר ללינה ולא יותר מ-266.25 דולר..

בנסיעה שכללה יותר מ-90 לינות - לפי קבלות, אך לא יותר מ-156 דולר ללינה.

שתי נסיעות או יותר, שלא הייתה ביניהן שהייה רצופה בישראל של 14 יום לפחות, ייחשבו לנסיעה אחת (רק בנסיעה של למעלה מ-90 לינות).

ג. שכירת רכב

סכום ההוצאות שיוכר : עד 78 דולר ליום. לפי הבהרות נציבות מס הכנסה, סכום ההוצאה כולל גם הוצאות הפעלת הרכב, כגון לדלק ולחנייה.

ד. הוצאות אחרות

אם נדרשו הוצאות לינה - יוכרו הוצאות אלה עד 100 דולר ליום ; אם לא נדרשו הוצאות לינה - יוכרו הוצאות אלה עד 167 דולר ליום.

ה. שכר לימוד

בשהות של יותר מעשרה חודשים בחו"ל יוכרו הוצאות שכר לימוד עד גובה 890 דולר לחודש לכל ילד.

קיימת רשימת מדינות בהן ניתן להגדיל ב-25% את הוצאות הלינה וההוצאות האחרות.

ניכוי הוצאות כיבוד

מותרים בניכוי 80% מההוצאות שהוציא הנישום לכיבוד קל במקום העיסוק שלו, דהיינו : המקום שבו הנישום מנהל דרך קבע את עיסוקו. יתרת 20% מההוצאות לא תותר בניכוי, ויחולו עליה הוראות בדבר מקדמות בשל הוצאות עודפות. כ"כיבוד קל" ייחשבו משקאות קרים ומשקאות חמים, עוגיות וכיו"ב פריטי מזון קלים וכן פירות וירקות הניתנים לאורח, המבקר במקום העיסוק לצורכי פעילותו של הנישום, וכן לעובדים. הוצאות אחרות למזון ולמשקה לא ייכללו בגדר "כיבוד" (לדוגמה : ארוחה עסקית הניתנת לאורח).

יצוין כי לא מותר ניכוי הוצאות בשל אירוח בארץ, למעט ניכוי הוצאה סבירה לאירוח אדם מחו"ל (תקנה 3 לתקנות).

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ניכוי הוצאות לינה וארוחת בוקר בארץ

יותר בניכוי הוצאות לינה שהוצאו בייצור הכנסה, בשל לינה במרחק של 100 ק"מ ויותר ממקום העיסוק או ממקום המגורים, או לינה במקום קרוב יותר שפקיד השומה אישר. יש תקרה לסכומים המותרים בניכוי.

התקרה היא לגבי לינה בחו"ל, החל מהלינה השמינית ואילך, כשהיא מתורגמת לשקלים לפי השער היציג הידוע במועד הלינה. נכון לשנת 2025 סכומי התקרה הם כלהלן

- לינה שעלותה נמוכה מ-156 דולר - מלוא הסכום.
- לינה שעלותה גבוהה מ-156 דולר - 75% מהסכום, אך לא פחות מ-156 דולר ולא יותר מ-266.25 דולר.

הוצאות לארוחת בוקר הכלולה במחיר לינה יותר בניכוי אם הלינה מותרת בניכוי כאמור.

האמור אינו חל על לינה הנדרשת לצורך השתתפות בכנס בתחום עיסוקו של הנישום, ועל כך חלים כללי ניכוי ההוצאות על פי סעיף 17 לפקודה ואילך.

חוק האנג'לים החדש

"חוק האנג'לים החדש" הוא חוק לעידוד תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה), התשפ"ג-2023. החוק הוא הוראת שעה לתקופה 31/7/2023 – 31/12/2026.

בחוק חמישה סוגי הטבות:

- זיכוי בגין השקעה בחברת מו"פ
- שחלוף במכירת מניות של חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי, כאשר תמורת המכירה הושקעה במניות חברת מו"פ
- ניכוי בגין השקעה על ידי חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי בחברה בעלת נכס בלתי מוחשי מוטב
- פטור לגופים פיננסיים זרים על ריבית על הלוואה לחברות בעלות מפעל טכנולוגי
- חידוש תוקף סעיף 92א לפקודה (הכרה בהשקעה בחברת מו"פ ציבורית כהפסד הון)

להלן פירוט חלק מהטבות:

השקעה בחברת מו"פ (סעיף 2 לחוק)

מסלול זה פונה ליחידים, שותפויות וחברות מעטים. המסלול מקנה הטבה בצורת זיכוי בגין השקעה בחברת מו"פ כהגדרתה בחוק. הכוונה לחברות סטרט אפ בשלבים מוקדמים. לא יותר זיכוי למשקיע שהוא "קרוב" של חברת הסטרט אפ.

במסלול זה יקבל המשקיע זיכוי על השקעה של עד 4 מיליון ש"ח בחברת מו"פ. גובה הזיכוי הוא סכום ההשקעה מוכפל בשיעור מס רווח הון שהיה חל על המשקיע אילו מכר מניות בשנת ההשקעה (לגבי יחיד שיעור המס כולל מס יסף).

ההטבה ניתנת בגין השקעה במזומן במניות או באופציות.

המשקיע אמור להחזיק במניות במשך 3 שנות מס, החל משנת ההשקעה.

במכירת מניות סכום ההשקעה שבגינו ניתן הזיכוי יופחת מהמחיר המקורי של המניות.

חברה אמורה לעמוד בהגדרת חברת מו"פ במהלך תקופת ההטבה (שלוש שנות מס החל משנת השקעה), אם החברה לא עמדה בתנאים יבוטל למפרע הזיכוי שניתן למשקיע.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

שחלוף השקעה בחברה טכנולוגית מועדפת (סעיף 3 לחוק)

מסלול זה פונה ליחידים. יחיד יהיה פטור ממס במכירת מניות בחברה בעלת מפעל טכנולוגי אם ישקיע בחברת מו"פ ארבעה חודשים לפני או 12 חודשים אחרי מכירת המניות בחברה בעלת מפעל טכנולוגי. המשקיע חייב להחזיק במניות חברת מו"פ במשך שישה חודשים לפחות.

ניתן לשחלף עד 5.5 מיליון ש"ח (אך לא יותר מרווח ההון הנובע ממכירה) בניכוי הסכום שבגינו ניתן הזיכוי לפי הסעיף הקודם.

גם בסעיף זה נדרש להשקיע במזומן במניות או באופציות של חברת המו"פ.

במכירת מניות חברת מו"פ ינוכה מהמחיר המקורי סכום רווח ההון הפטור ממס במכירה הקודמת.

לא ניתן לקבל הטבות על פי שני מסלולים על השקעה באותה חברת מו"פ (סעיף 4 לחוק).

יתר המסלולים מיועדים לקבוצות מצומצמות (חברות בעלות מפעל טכנולוגי וגופים פיננסיים זרים).

הוצאות בגין השקעה בחיפושי נפט ובסרטים

החל משנת 2022 נכנס לתוקף תיקון בתקנות מס הכנסה (כללים לחישוב המס בשל החזקה ומכירה של יחידות השתתפות בשותפות לחיפושי נפט), התשמ"ט-1988. תקופת חיי שותפות נפט מחולקת לשתי תקופות. תקופת חיפוש כאשר עדיין אין הכנסה חייבת, במהלך תקופה זאת השותפות שקופה לצרכי מס, כך שמשקיעים ימשיכו לקזז הפסדי שותפות כנגד הכנסותיהם האחרות (עד גובה סכום השקעה). לאחר תחילת הפקת נפט / גז תיקרא השותפות "שותפות סגורה" ולענין מס תסווג כחברה (מיסוי דו שלבי), לפיכך מי שמוכר יחידות שנרכשו בתקופה בה השותפות מסווגת כסגורה לא יצטרך לבצע תיקונים למחיר המקורי בשל רווחים / הפסדים של השותפות בתקופה בה החזיק ביחידות (לא נדרש למלא טופס 858) אלא ידווחו כמו על מכירת ניירות ערך בבורסה בנספח ג'. לגבי אלה שרכשו יחידות טרם הפיכת השותפות לסגורה – ביום הפיכת השותפות לסגורה ייקבע מחיר מקורי לצורך חישוב רווח הון במכירת יחידות בעתיד. חלוקת רווחים מהשותפות הסגורה תסווג לצרכי מס כדיווידנד (אין צורך למלא טופס 858). בחוברת "דע את זכויותיך" (עמוד 20) ניתן לראות רשימה של שותפויות נפט ותאריך הפיכתן ל"שותפות סגורה".

במסגרת תקנות מס הכנסה (ניכויים מהכנסות משקיעים בסרט ישראלי) (הוראת שעה), התשי"ע-2009 נקבע כי משקיע בסרט ישראלי זכאי לניכוי הסכום שהשקיע מכל הכנסה. הוראת השעה היתה בתוקף עד תום שנת 2021.

הוצאות סוציאליות

ניכוי בשל דמי ביטוח לאומי

מועד הפירעון האחרון של תשלום דמי ביטוח לאומי לעצמאיים הוא עד 15 לינואר. למרות זאת, רצוי ומומלץ להקדים ולשלם את הסכומים, אשר חובה לשלם, עוד בשנת המס השוטפת, ולקבל אישור על כך. בלי האישור לא יוכרו התשלומים בידי פקיד השומה.

לפי פקודת מס הכנסה, 52% מדמי הביטוח הלאומי מותרים בניכוי מהכנסה החייבת במס.

במסגרת תיקון 266 לפקודה תוקן סעיף 47א לפקודה. בהתאם לסעיף המתוקן, לצורך חישוב הניכוי יש להביא בחשבון החזר דמי ביטוח ששולמו ביתר:

- אם סכום דמי הביטוח ששולמו בשנה השוטפת גבוה מהחזר דמי הביטוח שהתקבל בגין שנים קודמות, יותר לצורכי מס ניכוי של 52% מהפרש חיובי

- אם סכום דמי הביטוח ששולמו בשנה השוטפת נמוך מהחזר דמי הביטוח שהתקבל בגין שנים קודמות, יש לדווח לצורכי מס על הכנסה של 52% מהפרש שלילי

התיקון נכנס לתוקף החל בשנת 2025

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

מומלץ להסדיר את תשלום חובות דמי הביטוח הלאומי בהקדם האפשרי, ולא לחכות עד היום האחרון של שנת המס. מבוטחים שהכנסתם גדלה בשנת המס, והיא מעבר לסכום שלפיו הם משלמים דמי ביטוח, רצוי שיגדילו את התשלום השנה, כדי לקבל את הניכוי ממס הכנסה עוד בשנה זו.

שלא כרשויות המסים, הזקפות לזכות החשבון כל תשלום המשולם - המוסד לביטוח לאומי זוקף אותו לאחר שייקלט החיוב במחשב.

אפשר להסדיר את חובות העבר באמצעות פנייה אל המל"ל לפני שיווצר בו לחץ ועומס בעבודה (מומלץ שבוע לפני תום השנה), כדי שתשלומים אלה ייקלטו במחשב.

נשים העובדות בעסקי בעליהן נחשבות ל"אישה עוזרת". הן משלמות דמי ביטוח לאומי כעצמאיות.

אם פקיד השומה השתכנע שהאישה עובדת ביגיעה אישית בעסק שההכנסה ממנו נזקפת לבעל, יותרו דמי הביטוח הלאומי בניכוי כתוספת לניכוי שמקבל הבעל על דמי הביטוח הלאומי שהוא משלם בעבור עצמו.

אם פקיד השומה השתכנע שהאישה עובדת ביגיעה אישית בעסק שההכנסה ממנו נזקפת לבעל, יותרו דמי הביטוח הלאומי בניכוי כתוספת לניכוי שמקבל הבעל על דמי הביטוח הלאומי שהוא משלם בעבור עצמו.

קופה מרכזית לפיצויים

את סך ההתחייבויות לתשלום פיצויים, תגמולים ודמי חופשה, כולל לבעלי שליטה בחברה, מוטב לשלם עד סך התקרות המותרות לפני תום שנת המס. פיצויים ותגמולים שלא ייפרעו השנה, לא יותרו לניכוי בשנת המס העכשווית. מי שלא מדווח בשיטת המזומנים, יכול לנכות כהוצאה תשלומים סדירים לקופ"ג בקשר לפיצויים, לתגמולים ולקצבה בעבור חודש דצמבר, בתנאי שהם ייפרעו עד סוף חודש ינואר העוקב.

יש לערוך את חישוב הסכומים הדרושים לכיסוי התחייבות לפיצויי פרישה של העובדים. הסכומים יותרו לניכוי רק אם הופקדו עד תום שנת המס ובהתאם לכללים בקופה לפיצויים מאושרת.

תשלום פער שוטף בקופ"ג לפיצויים אפשרי עד יום 31 בדצמבר, באישור מנהל רשות המסים בישראל.

בעקבות תיקון 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, קופות פיצויים ימשיכו להתקיים עד תום שנת 2010. כמו כן אי אפשר להפקיד בקופה בגין עובד שעד תום שנת 2007 לא הפקידו בעבורו בקופה.

המשמעות - החל מחודש ינואר 2008 מעביד אינו יכול לפתוח חשבון חדש בקופה מרכזית לפיצויים.

על פי חוזר 4/2017 על מעסיקים למשוך "עודף" כספים מקופה מרכזית לפיצויים, כלומר סכום צבירה בקופה העולה על החבות לעובדים שהתחילו לעבוד בעסק עד תום שנת 2007 (עובדים ותיקים). בכל שנה יש למשוך מהקופה המרכזית סכום בגובה ההפרשות השוטפות לרכיב פיצויים לכלל עובדי העסק עד איפוס "העודף". יש לבצע משיכה עד תום חודש מארס בשנה העוקבת. בעל קופה מרכזית שאינו מעסיק עובדים יראו כאילו משך את כל הקופה בשנת 2018. החל משנת 2019 רווחי הקופות יחויבו במס והקופות ינכו מס במקור. חוזר רשות שוק ההון מתיר להשלים חבות פיצויים לעובדים ותיקים על ידי העברת כספים מקופה מרכזית לקופות אישיות של עובדים ותיקים.

הפרשה על הכנסה משכר המהווה בסיס לפנסיה

החל משנת 2008 חלה חובה על כל מעביד לדאוג לכל עובד שאין לו "הסדר פנסיוני מטיב", שיפקיד בעבורו לביטוח פנסיוני מקיף באמצעות הפקדת עובד ומעביד.

הפקדות עובד ומעביד - כל אחד - עלו בהדרגה והגיעו ל-18.5% בשנת 2022 (6% חלק העובד, 6.5% חלק מעסיק לקצבה ו-6% חלק מעסיק לפיצויים).

ההפקדה אמורה להיות על השכר המשולם לעובד, או על השכר הממוצע במשק, הנמוך מביניהם.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

קופות גמל

תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (חוק קופות הגמל) הגדיר החל משנת 2008 שני סוגי קופות בלבד: קופה משלמת לקצבה וקופה שאינה משלמת לקצבה. לפיכך הפכו קופות הגמל ההוניות לקופת גמל לא משלמת.

קופת גמל לא משלמת היא קופת גמל לכל דבר, פרט לכך שבמועד הפרישה הכספים שנצברו בה לא יימשכו כקצבה באמצעותה, אלא באמצעות קופת גמל אחרת - משלמת לקצבה - שאליה יועברו הכספים שנצברו כדי שתשלם קצבה לפרש.

בכך התבטל למעשה מסלול התגמולים ההוניים.

החוק אינו מאפשר למשדך כספים שנצברו באופן חד-פעמי (הוני). עם זאת, בהגיע העמית לגיל פרישה חובה, יוכל להוון חלק מכספי הצבירה כחוק. זאת, אם יוכיח הפרש שמובטח לו סכום קצבה מזערי בסך כ 4,800 ₪ בשנת 2023 (שיעודכן בכל שנה לפי שיעור עליית המדד), וכפוף להסדרי ההיוון הקבועים בתקנון הקופה.

משיכת הכספים באופן חד-פעמי על ידי מי שאינו עומד בתנאים האמורים (גיל, הוכחת קצבת מינימום), מהווה "משיכה שלא כדין", שחייבת במס מינימלי בשיעור 35% (עד לגובה המס השולי - הגבוה מביניהם), על פי סעיף 87 לפקודה.

הזיכוי בגין הפקדה בכל סוגי הקופות עומד לכן על 35%.

בעל שליטה

על פי סעיף 32(9)(א)(2) לפקודה, ההפרשה לפיצויים בעבור בעל שליטה המוכרת לחברה בשנת המס מוגבלת בסכום (בשנת 2025 – 13,750 ש"ח לשנה). החל משנת 2012 בוטלה המגבלה על ההפרשה לקופת גמל לקצבה בעבור בעל שליטה.

חובת הפרשה לקופת גמל לקצבה לעצמאים

החל בשנת 2017 מחויבים עצמאים להפריש לעצמם לקופת גמל לקצבה לפי השיעורים הבאים:

עד חצי השכר הממוצע – 4.45%

בין חצי השכר הממוצע עד השכר הממוצע – 12.55%

לפיכך סכום ההפקדה חובה המרבי (למי שמרוויח שכר ממוצע ומעלה) בשנת 2025 – 12,787 ש"ח. אין חובה להפריש מעל השכר הממוצע (בשנת 2025 – 150,432 ₪ = $12,536 \times 12$).

אם העצמאי הוא גם שכיר, מסכום ההפרשה חובה המחושב לפי הנוסחה שלעיל מנכים הפרשה במעמד שכיר (חלק העובד וחלק המעסיק).

חובת ההפרשה לקופת גמל לקצבה היא לעצמאים עד גיל 60 (בהוראת מעבר מ-2017 נקבע כי עצמאי שהיה בן 55 ב-1/1/2017 פטור מחובת הפרשה לקופת גמל לקצבה).

מי שפתח תיק עצמאי במחצית השנייה של השנה (החל מיום 1 ביולי) אינו חייב להפקיד בגין אותה שנה.

החל משנת 2018 יוטל קנס בסך של 500 ש"ח בגין אי הפרשה לקופת גמל לקצבה, למעט בעלי הכנסה הנמוכה משכר המינימום.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ניכויים וזיכויים – שכירים ועצמאים הטבות מס בגין הפקדות לקופת גמל לקצבה בשנת המס 2025

רו"ח אחמד חסונה

בעל שליטה

על פי סעיף 32(9)(א)(2) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), מוגבל סכום ההפרשה לפיצויים בעבור חבר (כהגדרתו בסעיף) המוכרת לחברה בשנת המס (בשנת 2025 – 8.33%, אך לא יותר מ-13,750 ש"ח בשנה). החל בשנת 2012 תנאי ההפרשה לקופת גמל לקצבה בעבור בעל שליטה זהים לאלה של עובדים רגילים. "חבר" - בעל שליטה שיש לו לבדו או יחד עם בן-זוגו, או שיש לבן-זוגו, במישרין או בעקיפין, לפחות 5% מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה או מהזכות להחזיק או לרכוש כל אחד מאלה או מהזכות לקבל רווחים; ובלבד שלא יובאו בחשבון לעניין זה זכויותיו של בן-זוג שנרכשו לפני הנישואין או שנתקבלו בירושה;

סוגי העמיתים

מלבד ההבחנה הבסיסית בין עמית שכיר (שמעבדו מפקיד בעבורו לקופת גמל, להלן: "קופ"ג") ועמית עצמאי (שייתכן שהוא שכיר, אולם המעביד אינו מפקיד בעבורו לקופ"ג, והעובד מפקיד בעבור עצמו בקופ"ג), ישנה הבחנה בין עמית מוטב לעמית שאינו עמית מוטב.

בשנת המס 2025 עמית מוטב הוא כל עמית שנעשתה בעבורו הפקדה לקופת גמל לקצבה בסכום שלא פחת מ-16% מהשכר הממוצע במשק.

השכר הממוצע במשק בשנת 2025 – 12,536 ש"ח לחודש.

בחישוב שנתי: $24,069 \text{ ש"ח} = 12,536 \times 12 \times 16\%$

חובת הפרשה לקופת גמל לקצבה לעצמאים

החל בשנת 2017 מחויבים עצמאים להפריש לעצמם לקופת גמל לקצבה לפי השיעורים הבאים:

עד חצי השכר הממוצע – 4.45%

בין חצי השכר הממוצע עד השכר הממוצע – 12.55%

לפיכך סכום ההפקדה חובה המרבי (למי שמרוויח שכר ממוצע ומעלה) בשנת 2025 – 12,787 ש"ח. אין חובה להפריש מעל השכר הממוצע (בשנת 2025 – $150,432 = 12,536 \times 12$)

אם העצמאי הוא גם שכיר, מסכום ההפרשה חובה המחושב לפי הנוסחה שלעיל מנכים הפרשה במעמד שכיר (חלק העובד וחלק המעסיק).

חובת ההפרשה לקופת גמל לקצבה היא לעצמאים עד גיל 60 (בהוראת מעבר מ-2017 נקבע כי עצמאי שהיה בן 55 ב-1/1/2017 פטור מחובת הפרשה לקופת גמל לקצבה).

מי שפתח תיק עצמאי במחצית השנייה של השנה (החל מיום 1 ביולי) אינו חייב להפקיד בגין אותה שנה.

החל משנת 2018 יוטל קנס בסך 500 ש"ח בגין אי הפרשה לקופת גמל לקצבה, למעט בעלי הכנסה חייבת הנמוכה מ-12 פעמים שכר המינימום.

ניכויים וזיכויים – שכירים ועצמאים

ניכוי בגין הפקדה לקופות גמל לקצבה – סעיף 47 לפקודה

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

עמית מוטב יוכל ליהנות מניכוי בגין הפקדות ששילמו הוא או בן זוגו לקופת גמל לקצבה לטובת העמית המוטב, וכמו כן בגין סכומים ששילם לטובת ילדו, שגילו בשנת המס 18 שנים ומעלה.

עמית שאינו עמית מוטב ייהנה מניכוי (בהתקיים תנאים מסוימים) בגין ההפקדות שלו או של בן זוגו בלבד לטובת אחד מהם (כלומר ניתן להעביר הפקדה בין בני זוג, בהתקיים תנאים מסוימים).

1. הניכוי לעמית מוטב

פרמיה לניכוי - סעיף 47(ב1) לפקודה:

רובד ראשון

ניכוי בשיעור 11% מהכנסה עד 116,400 ש"ח לשנה (9,700 ש"ח לחודש) בניכוי הכנסה מבוטחת.

רובד שני

7% מ"הכנסה נוספת" שהיא הנמוכה מבין:

סך ההכנסה החייבת שאינה הכנסה מבוטחת עד לסכום של 116,400 ש"ח לשנה.

סך ההכנסה החייבת עד לסכום של 291,000 ש"ח לשנה, בניכוי הכנסה מבוטחת או 116,400 ש"ח, לפי הגבוה ביניהם.

ברובד השני ניתן לקבל ניכוי רק על תשלומים העולים על סכום של 24,069 ש"ח (סכום ההפקדה הדרוש כדי להיות עמית מוטב).

אם הסכומים ששולמו עולים על 12% מההכנסה הנוספת, בשל החלק העולה על 12% יותר ניכוי נוסף של עד 4%. ניכוי מרבי ברובד השני - 11%.

אם השכר המבוטח עולה על 24,250 ש"ח לחודש (291,000 ש"ח בשנה) - לא מגיע ניכוי על הפקדה במעמד עצמאי.

סכום ההפקדה המרבי לצורך ניכוי לעמית מוטב בעל הכנסה לא מבוטחת של 232,800 ש"ח ומעלה:

$$(12 \times 12,536 + 116,400) \times 16\% = 42,693$$

2. הניכוי לעמית שאינו עמית מוטב – סעיף 47(ב)

עצמאי ללא הכנסת עבודה

הסכום ששולם, אך לא יותר מ-7% מהכנסה שאינה הכנסת עבודה, עד תקרה של 164,400 ש"ח.

אם הסכומים ששולמו עולים על 12% מההכנסה, בשל החלק העולה על 12% יותר ניכוי נוסף של עד 4% (ניכוי מרבי 11% מתקרה של 164,400 ש"ח = 18,084 ש"ח).

לשכיר ועצמאי הניכוי לא יעלה על:

הסכום ששולם, אך לא יותר מ-7% מהכנסה עסקית, עד תקרה של 164,400 ש"ח בניכוי הכנסה מבוטחת, או 116,400 ש"ח, לפי הנמוך.

אם הסכומים ששולמו עולים על 12% מההכנסה, בשל החלק העולה על 12% יותר ניכוי נוסף של עד 4%.

הנמוך מבין:

- 1. 5% ממשכורת לא מבוטחת עד תקרה של 116,400 ש"ח.
 - 2. 5% מהכנסה חייבת ממשכורת עד תקרה של 291,000 ש"ח לשנה בניכוי הכנסה מבוטחת.
- עמית שאינו עמית מוטב, אשר ביום 01/01/2025 או לפני כן מלאו לו 50, זכאי לניכוי בשיעורים מוגדלים כפוף לתקרות.

אם השכר המבוטח עולה על 24,250 ש"ח לחודש (291,000 ש"ח בשנה) - לא מגיע ניכוי.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

זיכוי בגין הפקדה לקופת גמל לקצבה - סעיף 45א

עמית מוטב יכול לקבל זיכוי בגין הפקדה בקופ"ג לקצבה גם בעבור ילדו, אם ילדו מעל גיל 18.

כל העמיתים יכולים לקבל זיכוי גם בגין הפקדה בעבור בן זוג.

הזיכוי ניתן רק מהחלק שלא ניתן זיכוי בגינו למישהו אחר.

1. עמית מוטב - סעיף 45א(ה)

הגבוה מבין :

1. 2,268 ש"ח.

2. הנמוך מבין :

סכומים שהופקדו

או

א. אם לא הייתה לעמית הכנסה מבוטחת, 5% מן ההכנסה עד תקרה של 232,800 ש"ח.

ב. אם הייתה לעמית הכנסה מבוטחת, אזי סיכום של :

- 1. 7% מהכנסתו המזכה, שהיא הכנסה המבוטחת עד למקסימום של 116,400 ש"ח.
 - 2. 5% מהכנסתו שאינה הכנסה מבוטחת, עד לסכום של 232,800 ש"ח, בניכוי סכום של 116,400 ש"ח, או סכום הכנסתו המבוטחת כנמוך, בתנאי שהייתה הפקדה באופן עצמאי (כעמית עצמאי).
- גובה הזיכוי - 35%.

2. עמית שאינו מוטב - סעיף 45א(ד)

הגבוה מבין :

1. 2,268 ש"ח.

2. הנמוך מבין :

סכומים שהופקדו

או

א. בגין הפקדה כעמית עצמאי שאינו גם שכיר - 5% עד לתקרה של 164,400 ש"ח לשנה.

ב. עצמאי שהוא גם שכיר - 7% מהכנסת עבודה עד תקרה של 116,400 ש"ח והכנסה מעסק עד 164,400 ש"ח בניכוי 116,400 ש"ח או הכנסת עבודה - כנמוך.

גובה הזיכוי - 35%.

3. זיכוי נוסף - סעיף 45א(ו)

ניתן לקבל זיכוי נוסף על פי סעיף 45א(ו). הזיכוי ניתן רק בגין הכנסה מעסק או משלח יד ורק במקרה שלא נדרש ניכוי בגין ביטוח אובדן כושר עבודה. זיכוי יינתן בגין הפרשה נוספת, דהיינו מעל הפרשה שבגינה קיבל זיכוי לפי סעיפים קודמים. תקרת ההפרשה לזיכוי - 0.5% מהכנסה עסקית (עד 232,800 ש"ח בשנה) בניכוי ההכנסה המבוטחת. שיעור הזיכוי - 35%. לא ניתן להעביר הפקדה לבן/ בת זוג לצורך זיכוי לפי סעיף זה.

זיכוי בעד סכומים ששולמו לביטוח חיים ובעד ביטוח שאירים

הזיכוי לעמית מוטב

הזיכוי בגין ביטוח חיים מוגבל לתקרה של :

5% מהכנסה חייבת עד 232,800 ש"ח לעצמאי שלא הייתה לו הכנסת עבודה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

5% מסכום הכנסה מבוטחת עד 116,400 ש"ח בתוספת 5% מהכנסה לא מבוטחת עד 232,800 ש"ח, בניכוי 116,400 ש"ח או הכנסה מבוטחת, לפי הנמוך.

הזיכוי בגין תשלום לביטוח קצבת שאירים לא יעלה על 1.5% מההכנסה המזכה.

הזיכוי לעמית שאינו עמית מוטב

לגבי מי שלא הייתה לו הכנסת עבודה, הזיכוי בגין תשלומים עבור ביטוח חיים מוגבל ל-5% מההכנסה המזכה, כפוף לתקרה של 164,400 ש"ח. הזיכוי בגין תשלום לביטוח קצבת שאירים לא יעלה על 1.5% מההכנסה המזכה.

לגבי מי שהייתה לו הכנסת עבודה, הזיכוי בגין תשלומים עבור ביטוח חיים מוגבל ל-5% מהכנסת עבודה עד 116,400 ש"ח, בתוספת הכנסה עסקית עד 164,400 ש"ח, בניכוי הכנסת עבודה או 116,400 לפי הנמוך. הזיכוי בגין תשלום לביטוח קצבת שאירים לא יעלה על 1.5% מההכנסה המזכה.

הסכום הכולל לביטוח חיים וקצבת שאירים לא יעלה על 5% מההכנסה המזכה.

גובה הזיכוי בגין ביטוח חיים - 25%.

גובה הזיכוי בגין ביטוח קצבת שאירים - 35%.

זיכוי לפי סעיף 45 ניתן על הפקדה לגמל או לביטוח חיים, כלומר אם נוצל מלוא הזיכוי בגין הפקדה לגמל לא ניתן לקבל זיכוי גם בגין הפקדה לביטוח חיים. אם הופקד גם לגמל וגם לביטוח חיים עדיף לנצל קודם את הזיכוי בגין גמל שמקנה זיכוי בגובה 35%. יתרת התקרה תנוצל לזיכוי ביטוח חיים שמקנה זיכוי בגובה 25%.

ביטוח מפני אובדן כושר עבודה

מדיניות רשות המסים בדבר התרת ניכוי בגין פרמיה המשולמת לתוכנית ביטוח מפני אובדן כושר עבודה לשכיר שמעבידו אינו רוכש אותה בעבורו, היא כדלקמן:

א. עובד שכיר, שמעבידו אינו רוכש בעבורו פוליסה בגין אובדן כושר עבודה רשאי ליהנות מהטבת מס בגין פרמיות ששילם לפוליסה כאמור.

ב. הטבת המס היא התרת הוצאה בניכוי בשיעור של עד 3.5% ממשכורתו (שאינה מבוטחת, כאמור בסעיף א' לעיל), תקרת המשכורת לצורך הפקדה היא פעמיים וחצי השכר הממוצע במשך – 31,340 ש"ח לחודש בשנת 2025 = פרמיה מרבית של 1,097 ש"ח לחודש. אם על אותה המשכורת מפריש המעסיק לגמל מעל 4% אזי הניכוי לאובדן כושר יהיה בשיעור של 3.5% פחות שיעור הפרשת המעסיק העולה על 4%.

ג. תוכנית הביטוח לא תוכר כקופ"ג, ולא תותר בגין הפרמיה הטבת מס נוספת באמצעות זיכוי לפי סעיף 45 לפקודה, או ניכוי לפי סעיף 47 לפקודה.

ד. ההוצאה תותר בניכוי כפוף להגשת דוח לפקיד שומה על הכנסות המבוטח.

ה. הכנסות המתקבלות על פי הפוליסה או הנספח לביטוח מפני אובדן כושר עבודה, חייבות במס לפי סעיף 3(א) לפקודה, ובדרך כלל נחשבות להכנסה מיגיעה אישית.

ו. לפי סעיף 3(ה) לפקודה, הסכום המרבי שאותו רשאי המעביד להפריש לעובד למרכיב התגמולים ולאובדן כושר עבודה גם יחד, בלי שהעובד יהיה חייב במס במועד ההפקדה, הוא בשיעור 7.5% מהשכר עד פעמיים וחצי השכר הממוצע במשך (31,340 ש"ח) = פרמיה מרבית של 2,350 ש"ח לחודש. דהיינו, פרמיה זו כוללת גם הפרשה למרכיב התגמולים וגם הפרשה לביטוח מפני אובדן כושר עבודה (עד 3.5%).

ז. כללי ההפקדה בביטוח מפני אובדן כושר עבודה לעצמאי ולבעל שליטה זהים למפורט לעיל.

ח. משכורת לעניין זה, למעט שווי שימוש ברכב.

הכותר – מומחה במיסים, מצוות מומחי המס במערכת כל מס

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2025 לעצמאים, שכירים ובעלי שליטה

רו"ח אחמד חסונה

א. קרן השתלמות לעצמאי

עצמאים מקבלים ניכוי בגין הפרשה לקרן השתלמות החל מהשקל הראשון עד 4.5% מההכנסה הקובעת ועד תקרה של 293,397 ש"ח. לפיכך הסכום המרבי לקבלת ניכוי לעצמאי בעל הכנסה שנתית של 293,397 ומעלה הוא 13,203 ש"ח.

אם הנישום הוא גם שכיר וגם עצמאי, ועל הכנסתו כשכיר שילם לו מעבידו לקרן השתלמות, יהיה סך ההכנסה לצורכי הניכוי הנמוך מבין אלה:

1. הכנסת הנישום מעסק או ממשלח יד.
 2. סכום התקרה, בניכוי המשכורת שבעבורה שילם המעביד לקרן השתלמות.
- לדוגמה (הסכומים בש"ח):

1.	הכנסת הנישום כעמית עצמאי - 250,000 ש"ח וכשכיר 130,000 ש"ח שהופרש בגין קה"ל	
	סכום ההכנסה המרבי שבעבורו מותר ניכוי לקרן השתלמות	293,397
-	פחות הסכום, שבעבורו שילם המעביד לקרן השתלמות	<u>130,000</u>
2.	תקרת הכנסה עסקית שעליה ניתן לקבל ניכוי במעמד עצמאי	163,397
	סכום התקרה - הנמוך בין 1 ל-2	163,397
	חישוב הניכוי:	
	סכום שהופקד בקה"ל	8,000
	הגבלת הניכוי עד 4.5% מ-163,397	<u>7,353</u>
	סכום שלא מותר בניכוי	647

בסעיף 9(ב16) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה") נקבע פטור ממס לסכומים שמשך יחיד עצמאי מקרן ההשתלמות שלו, ובכלל זה סכומי הריבית, הפרשי ההצמדה ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה מוטבת (בשנת 2025 - 20,520 ש"ח לשנה). זאת בניסבות ובתנאים מסוימים, כלהלן:

לאחר שלוש שנים ממועד התשלום הראשון - אם שימשו הכספים לצורך ההשתלמות של העצמאי, וכן אם היחיד הגיע לגיל פרישה.

לאחר שש שנים ממועד התשלום הראשון - ללא כל תנאי.

ללא הגבלת תקופה ממועד התשלום הראשון - אם הסכום נמשך בידי הזכאים לקבלת סכומים של היחיד בעל החשבון, שנפטר.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הפטור ממס על רווחים ניתן ללא קשר לגובה הכנסה של עצמאי (ובהתאם, ללא קשר לניכוי שקיבל במסגרת סעיף 17(א5) לפקודה), לכן, כדי ליהנות מהטבה זו כדאי להפקיד בקרן השתלמות בגובה "הפקדה מוטבת" של 20,520 ש"ח אף אם לא מקבלים ניכוי בגין מלוא סכום שהופקד.

סכומים שמשך עצמאי מקרן ההשתלמות, ולא נתקיימו בהם התנאים שבסעיף 16(ב) לפקודה, יהיו חייבים במס כהכנסה מעסק או ממשלח-יד בעת קבלתם, למעט הסכומים שהפריש העצמאי לקרן השתלמות, ולא הותרו בניכוי לאור הוראת סעיף 3(ה2) לפקודה.

ב. קרן השתלמות לעובד

סכומים שמשך עובד מקרן השתלמות, לרבות ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה מוטבת כהגדרתה בסעיף 9(א16) לפקודת מס הכנסה, יהיו פטורים ממס:

אם נמשכו לאחר שש שנים מיום התשלום הראשון לחשבון, ובלבד שישמשו לצורך השתלמות או אם העובד הגיע לגיל פרישה; או אם נמשכו לאחר שש שנים, ללא כל תנאי.

כמו כן, אם נפטר העובד, הזכאים לסכומים מקרן ההשתלמות רשאים למשוך אותם בפטור ממס, ללא הגבלה בנוגע לזמן המשיכה.

סכומים שמשך עובד מקרן השתלמות שלא בתקופות ובנסיבות כאמור יחויבו במס, למעט סכום הקרן שמקורו בתשלומי העובד.

המשכורת המרבית שבגינה ניתן להפקיד ללא זקיפת שווי לעובד היא 15,712 ש"ח לחודש (בשנת המס 2025). שיעור ההפקדה המרבי הוא: הפרשת המעביד - 7.5%, הפרשת העובד - 2.5%. ניתן להפקיד בשיעורים נמוכים יותר. חלק העובד אמור להיות לפחות שליש מחלק המעסיק. אם חלק המעסיק עולה על 7.5%, ייזקף שווי לעובד.

קרן השתלמות

תיאור	סכום (בש"ח)
משכורת מרבית שההפרשה בעדה לקרן השתלמות פטורה ממס בעת ההפרשה	15,712
הכנסה קובעת (קרן השתלמות לעצמאי)	293,397 לשנה

ג. קרן השתלמות לבעל שליטה

לפי סעיף 32(9)(א2) לפקודה, מותר לחברה שבשליטתם של לא יותר מחמישה בני אדם כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, לנכות בעבור חבר בה (כהגדרתו בסעיף) תשלומים שמשלמת החברה כאמור לקרן השתלמות בעבור החבר. סכום זה מוגבל ל-4.5% ממשכורת החבר עד לתקרה הקבועה בסעיף 15,712 ש"ח לחודש בשנת 2025).

"חבר" - בעל שליטה שיש לו לבדו או יחד עם בן-זוגו, או שיש לבן-זוגו, במישרין או בעקיפין, לפחות 5% מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה או מהזכות להחזיק או לרכוש כל אחד מאלה או מהזכות לקבל רווחים; ובלבד שלא יובאו בחשבון לעניין זה זכויותיו של בן-זוג שנרכשו לפני הנישואין או שנתקבלו בירושה;

הסכום המרבי שיכולה חברה לנכות מהכנסתה בשנת 2025 בשל תשלומים לקרן השתלמות בעבור חבר בה הוא 8,485 ש"ח (4.5% מ-188,544 ש"ח); זאת, אם החבר ישלם לקרן 2,828 ש"ח לפחות (1.5% = 1/3 מ-8,484 ש"ח), אשר הרווחים עליהם יהיו פטורים ממס (יש להדגיש כי אחרי שש שנים גם חלק המעסיק פטור ממס), אם ישולמו לו בתנאי הפטור שלפי סעיף 9(א16) לפקודת מס הכנסה (בדרך כלל בתום שש שנים מפתיחת החשבון).

הפרשות בשיעור שמ-4.5% ועד 7.5% ממשכורת בסך 188,544 ש"ח ומטה לא יותרו כהוצאה בידי המעביד ולא ייחשבו להכנסה בידי בעל השליטה, אך המשיכה תהיה פטורה ממס (כולל רווחים) אם נמשכו בתנאי סעיף 9(א16), קרי לאחר שש שנים או שלוש שנים בגיל פרישה או לצורך השתלמות. ואולם דבר זה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בסך של $188,544 \times 2.5\% = 4,714$ ש"ח.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

קֶרֶן הַשְּׁתַּלְמוֹת לְבַעַל שְׁלִיטָה - סְכּוּמִים וְשִׁיעוּרִים לְהַפְקָדָה

שנת מס	משכורת קובעת	תשלומי מעביד-תקרת הוצאה		תשלומי העובד	
		%	סכום	%	סכום
2025	188,544	4.5%	8,485	1.5%	2,828
2024	188,544	4.5%	8,485	1.5%	2,828

חובת הפרשה פנסיה לעצמאים

בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017-2018), התשע"ז-2016 הידוע בכינויו "חוק ההסדרים" לשנות המס 2017-2018, נקבע שינוי מהפכני לעניין הפרשות לפנסיה לעצמאים - חובת הפרשה לקצבה ולאבטלה.

לנוחותכם מובא להלן לקט מתמצית השינויים שחלו בנושא זה.

השיעורים שיידרש עצמאי להפריש לפנסיה (קצבה) ולאבטלה

החל משנת 2018 יידרשו עצמאים להפריש לקצבה ולאבטלה את השיעורים הבאים מ"הכנסה חייבת בהפקדה" כהגדרתה בחוק:

עד מחצית השכר הממוצע – 4.45%

בין מחצית השכר ממוצע לשכר הממוצע המלא – 12.55%

יש להדגיש כי לגבי שכיר ועצמאי תהיינה ההפרשות שלעיל בניכוי סכום שהופקד עבורו כשכיר (חלק עובד וחלק מעסיק).

כל זאת בניכוי הפרשה במעמד שכיר (עובד ומעסיק). חייבים להפריש כל העצמאים עד גיל 60 (מי שביום 1/1/2017 היה בן 55 ומעלה – פטור מחובת הפרשה). מי שפתח עסק בחצי השני של השנה פטור מהפרשה עבור אותה שנה. החל בשנת 2018 יוטל קנס בגין אי הפרשה (למעט מי שמרוויח פחות משכר מינימום). בתנאים מסוימים ניתן למשוך כספי קצבה לאחר סגירת עסק (כמובן, משיכה תקטין קצבה של עצמאי בגיל הפרישה). סוג הקופה שאליה יופרשו הכספים

מועד ההפקדה וקנס בגין איחור בהפקדה

יש להפקיד עד תום שנת המס. מי שהפקיד פחות מהסכום שנקבע יקבל התראה ממרכז גביית קנסות (אשר יקבל מידע מרשות המסים) ויהיה עליו להפקיד את הסכום החסר בתוך 90 יום. אי הפקדה בתוך 90 יום תביא לקנס בסך 500 ש"ח. ייתכן שעצמאים רבים יקבלו התראה ממרכז גביית הקנסות משום שאת הדוח על ההכנסה יגישו במהלך השנה הבאה (ולעיתים אף אחרי יותר משנה) ולרוב לא ידעו את סכום הכנסה המדויק בתום השנה. בחוק נקבע כי התראות וקנסות יינקטו רק נגד אלה שמרוויחים מעל שכר המינימום אף שהם אינם פטורים מחובת ההפקדה.

מצב אבטלה לעצמאי

חלק מתוך הסכום שיופקד לקופת גמל לקצבה ייועד לעצמאי במצב של אבטלה.

החלק שייועד לדמי אבטלה לעצמאי יהיה הנמוך מבין שליש סכום ההפקדה לתקרת הפיצויים הפטורים לפי סעיף 79(א) (בשנת 2025 – 13,750 ש"ח).

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

התנאים למשיכת כספים בידי עצמאי במצב של אבטלה

למצב אבטלה לעצמאי יחשבו סגירת עסק או גיל פרישה, אך ניתן למשוך כספים במצב אבטלה לעצמאי רק אם העצמאי הפקיד בקופה במשך שנתיים מתוך שלוש השנים שקדמו למועד המשיכה. המשיכה תהיה בשלושה תשלומים (למי שהגיע לגיל פרישה – בתשלום אחד). שר האוצר יקבע תנאים נוספים לעניין משיכת כספים במצב של אבטלה לעצמאי.

סכום המשיכה במצב אבטלה לעצמאי

עצמאי שיגיע למצב אבטלה יוכל למשוך את הגבוה מבין סך שלוש פעמים שכר המינימום לבין תקרת פיצויים פטורים מוכפלת בשנות ההפקדה לקופה (מאז המשיכה הקודמת), אך בכל מקרה לא יותר מחלק ההפקדה המיועד למצב אבטלה כאמור לעיל. סכום המשיכה יהיה פטור ממס בתנאים מסוימים (סעיף 9(ב7) לפקודה שנוסף בתיקון) לחוק זה.

זיכויים ונקודות זיכוי

זיכוי בעד הוצאות להחזקת קרוב נטול יכולת

יחיד תושב ישראל זכאי לזיכוי בעד הוצאות החזקת קרוב משפחה נטול יכולת שהוא משותק, מרותק למיטה, עיוור או בלתי שפוי בדעתו, וכן בעד ילד מפגר.

סעיף 44 לפקודה קובע כי בחישוב הכנסתו החייבת של יחיד תושב ישראל, שהוא או בן זוגו שילם בשנת המס בעד החזקה במוסד מיוחד של ילד, בן זוג או הורה משותקים לחלוטין, מרותקים למיטה בתמידות, עיוורים או בלתי שפויים בדעתם, או בעד החזקת ילד מפגר במוסד מיוחד, יותר זיכוי ממס בשיעור 35% מהסכומים ששילם, העולים על 12.5% מהכנסתו החייבת.

יחיד תושב ישראל יהיה זכאי לזיכוי בעד הוצאות החזקת קרוב במוסד לפי סעיף 44 לפקודה, או לנקודות זיכוי בעד ילד נטול יכולת לפי סעיף 45 לפקודה, לפי העניין (להלן: "המזכזה"), אם ההכנסה החייבת של המזכזה ושל בן זוגו לא הייתה יותר מהתקרה הקבועה בסעיף ליחיד או לבני זוג תקרה ליחיד בשנת המס 2025 - 188,000 ₪. תקרה לבני זוג 301,000 ₪.

סעיף 45(א) לפקודה קובע כי יחיד תושב ישראל, שהיה לו בשנת המס ילד משותק, עיוור או מפגר, או שהיה לבן זוגו ילד כאמור, יובאו בחשבון בחישוב המס שלו או של בן זוגו שתי נקודות זיכוי בשל כל ילד, כאמור.

ישנם ילדים הסובלים מליקויי למידה, הפרעות קשב והיפראקטיביות. בגין ילדים אלה זכאים ההורים להקלות במס.

הטבות לעולה חדש ותושב חוזר

נכון להיום תושב חוזר או תושב חוזר ותיק אינם זכאים לנקודות זיכוי. על פי הוראת השעה תושב חוזר היה זכאי לנקודות זיכוי אם חזר בתקופה שמיום 16/5/2010 ועד יום 30/9/2012. נכון להיום, רק עולה, כהגדרתו בסעיף 35 לפקודה, זכאי לנקודות זיכוי כדלקמן:

א. 1/4 נקודת זיכוי חודשית במהלך 18 החודשים הראשונים.

ב. 1/6 נקודת זיכוי חודשית במהלך 12 החודשים הבאים.

ג. 1/12 נקודת זיכוי חודשית במהלך 12 החודשים הבאים.

"קטין חוזר" זכאי לנקודות זיכוי בדומה לעולה

תושבי ישראל לראשונה ("עולים חדשים") ותושבים חוזרים זכאים להטבות בקשר להכנסות שהופקו בחו"ל ורווחי הון ממכירת נכס בחו"ל. עולה חדש ו"תושב חוזר ותיק" זכאים להטבה מורחבת יותר בהשוואה לתושב חוזר שאינו

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ותיק. כדי ליהנות מההטבות שלהלן אין צורך להיות עולה לפי חוק השבות (כנדרש בסעיף 35 לפקודה לצורך קבלת נקודות זיכוי) אלא מספיק להיות תושב ישראל לראשונה.

ביום 5.7.2022 פורסם תיקון 262 לפקודת מס הכנסה לגבי עולים חדשים. להלן דברי הסבר:

מי שעלה החל מינואר 2022 ואילך יקבל 12 חודשי הטבה נוספים, כך שכלל תקופת הטבה מגיעה ל 54 חודשים. להלן סדר קבלת נקודות זיכוי:

א. 1/12 נקודת זיכוי חודשית במהלך 12 החודשים הראשונים.

ב. 1/4 נקודת זיכוי חודשית במהלך 18 החודשים הבאים.

ג. 1/6 נקודת זיכוי חודשית במהלך 12 החודשים הבאים.

ד. 1/12 נקודת זיכוי חודשית במהלך 12 החודשים הבאים.

הטבות לתושב ישראל לראשונה ותושב חוזר ותיק:

- פטור ממס במשך 10 שנים על הכנסות (הן אקטיביות והן פסיביות) שהופקו בחו"ל – סעיף 14(א) לפקודה
- פטור ממס רווח הון ממכירת נכס בחו"ל (גם אם נרכש לאחר חזרה לישראל) – סעיף 97(ב) לפקודה. לאחר תום 10 שנים יש פטור יחסי
- פטור במשך 10 שנים מדיווח על ההכנסות שלעיל ומדיווח על נכסים בחו"ל בהצהרת הון – סעיפים 134ב ו 135(ב) לפקודה
- "שנת הסתגלות" במהלכה עולה/ תושב חוזר ותיק לא נחשב תושב ישראל – סעיף 14(ב) לפקודה

הטבות לתושב חוזר שאינו ותיק:

- פטור ממס במשך 5 שנים על הכנסות פסיביות שהופקו בחו"ל – סעיף 14(ג) לפקודה
- פטור ממס במשך 10 שנים על רווח הון ממכירת נכס בחו"ל שהיה בבעלותו לפני החזרה לישראל, אחרי תום 10 שנים יש פטור יחסי – סעיף 97(ב) לפקודה

נקודות זיכוי בגין ילדים

בעקבות תיקון 170 לפקודה, החל משנת 2012 יינתנו שתי נקודות זיכוי בשל כל ילד החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים, ונקודת זיכוי אחת בשל כל ילד החל בשנת המס שבה מלאו לו שש שנים ועד לשנת בגרותו (כפי המצב לפני התיקון). כמו כן, בעקבות המלצות ועדת טרכטנברג ניתנות נקודות זיכוי לאבות לילדים עד גיל שלוש: נקודת זיכוי אחת בשנת הלידה של הילד ובשנה שבה מלאו לילד שלוש שנים, ושתי נקודות זיכוי בשנים שבהן מלאו לילד שנה ושנתיים.

בהוראת שעה לשנים 2017 – 2018 הוגדלו נקודות הזיכוי והן ניתנות גם לאבות בגין ילדים עד גיל 5. הוראת השעה הפכה להיות הוראת קבע החל משנת 2019, במסגרתה אב ואם זכאים ל 1.5 נק"ז בשנת לידה של הילד (אם זכאית לדחות 1 נק"ז מתוך 1.5 לשנה הבאה) ו 2.5 נק"ז בחמש שנים הבאות. מתוך 1.5 לשנה הבאה. זכאות האם לנק"ז החל מגיל 6 לא השתנה.

במסגרת הוראת השעה לשנים 2022 – 2023 ניתנות נקודות זיכוי בגין ילדים בגילאי 6-12:

כל אחד מהורים יקבל נקודת זיכוי אחת נוספת בגין כל אחד מילדים בני 6-12, כתוצאה מכך בשנת 2023 גבר יקבל נקודת זיכוי אחת בגין כל ילד בן 6-12 ואילו אשה תקבל בשנת 2023 שתי נקודות זיכוי בגין כל ילד בן 6-12 (נקודה אחת רגילה בגין ילד בן 6-17 ונקודת זיכוי נוספת לפי הוראת שעה בגין ילד בן 6-12).

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

במסגרת תיקון 267 לפקודה, החל משנת 2024 הוראת השעה שלעיל תהפוך להוראת קבע. נוסף על כך גברים ימשיכו ליהנות מנקודת זיכוי בגין ילד עד גיל 17.

הגדלת נקודות זיכוי להורים החל משנת 2024

רו"ח אליק גנדלמן

ביום 7.6.2023 פורסם ברשומות חוק הגדלת נקודות זיכוי להורים במס הכנסה והרחבת מענק עבודה, התשפ"ג-2023, שבגדרו נכלל תיקון מס' 267 לפקודת מס הכנסה אשר מתקן בין היתר את הסעיפים בפקודה העוסקים במתן נקודות זיכוי להורים בעד ילדים. באמצעות התיקון באה המדינה להיטיב עם ההורים על ידי הוספת נקודות זיכוי לבעלי הכנסות גבוהות והגדלת מענק עבודה לבעלי הכנסות נמוכות.

נקודות זיכוי

החל משנת 2024 יינתנו נקודות זיכוי נוספות בגין ילדים בגיל 0-3 בנוסף גברים ונשים יקבלו נקודת זיכוי נוספת בגין ילדים בגיל 13-17. להלן סיכום זכאות לנקודות זיכוי

להלן פרוט החוק שייכנס לתוקף החל מ-1.1.2024

1. הורים נשואים (לעניין נקודות הזיכוי - גם בני זוג ידועים בציבור המנהלים משק בית משותף נחשבים נשואים, לרבות בני זוג חד מיניים)

1.1 א

אם תקבל כנגד הכנסה מיגיעה אישית שתי נקודות זיכוי בגין כל ילד בטווח הגילאים 6-17.

1.2 אב

אב יקבל כנגד הכנסה מיגיעה אישית נקודת זיכוי אחת בגין כל ילד בטווח הגילאים 6-17.

2. משפחה חד הורית

הורה במשפחה חד הורית יקבל שתי נקודות זיכוי על כל ילד בטווח הגילאים 6-17.

3. אב במשפחה חד הורית, שהילד לא בחזקתו

אב במשפחה חד הורית שהילד לא בחזקתו יקבל כנגד הכנסה מיגיעה אישית נקודת זיכוי אחת על כל ילד בטווח הגילאים 6-17.

4. הורה יחיד (כאשר ההורה שני נפטר או שהילד רשום במשרד הפנים ללא ההורה השני)

הורה יחיד עם ילד בטווח הגילאים 6-17 יקבל כנגד הכנסתו מיגיעה אישית נקודת זיכוי אחת על כל ילד, נוסף על נקודת הזיכוי כמפורט בסעיף 2.

5. גבר שנישוא לאלמנה

גבר שנישוא לאלמנה יקבל נקודות זיכוי על ילדיה כמו גבר נשוי (סעיף 1 לעיל).

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הורה יחיד	חד הורי	אבא	אמא	גיל ילד בשנת המס
* 6	* 3.5	2.5	* 2.5	שנת לידה
10	5.5	4.5	4.5	1-2
8	4.5	3.5	3.5	3
6	3.5	2.5	2.5	4-5
4	3	1	2	6-17
1.5	1.5	0	0.5	18

***הערת מערכת : אשה יכולה לדחות 1 נק"ז לשנה הבאה.**

הכותב - מומחה בכל תחומי המסים עורך הירחון "ידע למידע" מבית חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ

זיכוי על תרומות למוסד ציבורי מאושר

הזיכוי על תרומות בשיעור 35% מסכום התרומה, שנתרמו למוסדות ציבוריים מאושרים, יינתן אם סכום התרומות עלה מעל 207 ש"ח בשנת המס 2025.

הזיכוי יינתן מסכום כולל של תרומות שאינו עולה על 30% מההכנסה החייבת, או שאינו עולה על סכום מרבי בסך 10,354,816 ש"ח בשנת המס 2025, לפי הנמוך מביניהם.

החל משנת 2025 זיכוי יינתן רק על סמך קבלה בעלת "מספר הקצאה" (בדומה למספר הקצאה הנדרש לצורך ניכוי מע"מ תשומות).

מעסיק שקיבל אישור למתן זיכוי לפי סעיף 46 לעובדיו באמצעות תלוש השכר יכול להתיר זיכוי כאמור עד לסכום מרבי של 25,000 ₪ לתורם.

החל מ-1.1.2026 תחול החובה על העמותה לדווח על תרומות וביטולי התרומות במערכת "תרומות ישראל"

מה שיחסוך לתורם הצורך לשמור קבלות נייר על מנת לממש זכאותו להטבת מס בגין התרומות שכן הקבלות מרוכזות עבורו באזור האישי באתר רשות המיסים, נחסך הצורך להציג את הקבלות לפקיד השומה או להעלותם לתיאום מס.

נפתחה אפשרות למעסיקים להתחבר למערכת באמצעות יצרני תוכנת השכר שלם על מנת לאפשר לעובדיהם לקבל זיכוי מס ישירות בתלוש השכר ובכפוף להסכמת העובד וזאת לפי הוראת ביצוע 12/225.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

תשלומי מס

הקטנת מקדמות

המקדמות לרשות המסים נקבעות על פי שיטת האחוזים או על פי שיטת הסכום הקבוע. אפשר להקטין את המקדמות, אולם מי שמקטין אותן שלא כדין, צפוי לשלם ריבית בשיעור מסוים ובהפרשי הצמדה, לפי סעיף 190(א)(2) לפקודה.

לכן, כדאי לבדוק את שיעור המקדמות במהלך השנה, ולוודא שאין הפרשים ניכרים בין המקדמות המוקטנות לבין המס לפי הרווח המשוער. אם יימצאו הפרשים יהיה אפשר להגדיל את המקדמות בהתאם לזאת.

נישום שביקש להקטין מקדמה, ולאחר מכן השתנה מצבו לטובה, מוטב שישלם את ההפרש; שכן, מרוץ הריבית והפרשי ההצמדה באשר לסכום הנוסף יופסק למי שישלם סכומים נוספים על חשבון המקדמות, והם יחושבו רק בעבור התקופה שתחל מיום 1 ביולי ועד לתאריך התשלום בפועל, במקום עד יום 31 בדצמבר.

כדי להפחית ריבית והפרשי הצמדה אפשר גם להקדים הוצאה חריגה. אם אפשר, רצוי להגדיל את הניכויים במקור מתקבולים מלקוחות באמצעות אי השימוש באישור להקטנת ניכוי המס במקור.

חברה יכולה לחסוך ריבית והפרשי הצמדה אם תחלק את מלוא הרווח במשכורת לבעלי המניות, אך לא לפני שתבדוק את חישוב הכדאיות של חלוקת הרווח במשכורת לעומת השארתו בחברה.

תשלום מקדמה על חשבון רווח הון

קיימת חובת דיווח בעסקה הונית בתוך 30 יום, אף אם הסתיימה בהפסד או ללא חבות במס.

תשלום יתרת המס לשנת המס השוטפת

נישום חייב לשלם ריבית בשיעור 4% והפרשי הצמדה על סכום חובו לרשות המסים - מתום שנת המס ועד למועד התשלום בפועל.

נישום זכאי לפטור מדורג מן הריבית בשיעור 4% והפרשי הצמדה המוטלים על פי סעיף 187(א) לפקודה, באשר לסכומי המס שהוא מקדים לשלם.

וזוהו פירוט הפטור המדורג האמור:

- על סכום מס ששילם הנישום **בחודש הראשון** שלאחר תום שנת המס - **פטור מלא** מן הריבית והפרשי ההצמדה.
- על סכום מס ששילם הנישום **בחודש השני** שלאחר תום שנת המס - הפטור הוא **ממחצית** מן הריבית והפרשי ההצמדה.
- על סכום מס ששילם הנישום **בחודש השלישי** שלאחר תום שנת המס - הפטור הוא **מרבוע** מן הריבית והפרשי ההצמדה.

לפיכך כדאי לערוך דוחות משוערים בהקדם, כדי להשלים הפרשים במקדמות, אם נוצרו, או כדי לשלם את יתרת המס, אם נותר חוב, וליהנות מהנחה ניכרת בגין פטור מחיובי הריבית והפרשי ההצמדה. על משמעות ניפוח החוב - ראו רשימת מקדמים לחישוב ריבית מס הכנסה בירחון "ידע למידע", במדור 'מס הכנסה', מדי חודש.

יש להתחשב גם בעובדה שנציבות מס הכנסה נוהגת **להטיל** מקדמות, או **להגדיל** מקדמות, לאחר ששולמו תשלומים נוספים בשל הכנסות משנה קודמת.

נישום שביקש ביטול מקדמות או הקטנת מקדמות, ובסוף השנה מתברר כי הקטנת המקדמות הייתה לא מוצדקת, יחויב בריבית לפי סעיף 190(א)(2) לפקודה ובהפרשי הצמדה בעבור סכום ההפחתה ועד הפרש המס שעליו להשלים לפי הדות. כדי למנוע חיוב זה מוצע לשלם את החסר בהקדם

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

צמצום השימוש במזומן ובשיקים

בשנת 2019 נכנס לתוקף החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018. החוק מגביל את האפשרות לשלם במזומן במסגרת עסקית ובמסגרת פרטית וכן מגביל אפשרות להסב שיקים. באוגוסט 2022 עודכנו כלפי מטה סכומים מקסימליים שמותר לשלם במזומן. להלן ההגבלות על תשלומים במזומן:

כאשר אחד הצדדים לעסקה הוא עוסק (בפן העסקי ולא בפן הפרטי) מותר לשלם או לקבל מזומן על מלוא מחיר העסקה אם אינו עולה על הסכום הנקוב בפרט 1 בתוספת הראשונה לחוק (6 אלפים ש"ח). אם סכום העסקה גבוה יותר מותר לשלם או לקבל במזומן 10% ממלוא מחיר העסקה או הסכום הנקוב בפרט 1, לפי הנמוך. לעניין זה עוסק כולל מלכ"ר. המגבלה חלה גם על מי שאינו עוסק ומשלם לעוסק במהלך עסקו, קרי "אדם פרטי" שבא לקנות או לקבל שירות לשימושו הפרטי.

מגבלה דומה (6 אלפים ש"ח) חלה על תשלום וקבלת שכר עבודה, תרומה או הלוואה (למעט הלוואה מגוף פיננסיים מפורח).

כאשר שני הצדדים לעסקה אינם עוסקים תחול מגבלה לשלם / לקבל מזומן הן על המשלם והן על המקבל, על הסכום הנקוב בפרט 2 לתוספת (15 אלף ש"ח, ברכישת רכב – 50 אלף ש"ח).

מגבלה דומה (15 אלף ש"ח) חלה על מתן מתנה או קבלתה (למעט מתנה מקרוב משפחה).

קיים סעיף מקל לתיירים ברכישת שירותים או מוצרים מעוסקים הקובע כך: אם מחיר מוצר או שירות שרוכש תייר נמוך מ 40 אלף ש"ח – מותר לשלם מלוא מחיר העסקה במזומן, אם מחיר העסקה עולה על 40 אלף ש"ח ניתן לקבל במזומן 10% ממחיר העסקה או 40 אלף ש"ח, לפי הנמוך. המגבלה חלה הן על מקבל (עוסק) והן על משלם (תייר).

לעורכי דין ורואי חשבון אסור לקבל סכום הנקוב בפרט 1 או 2, לפי העניין, במסגרת מתן "שירות עסקי" כהגדרתו בסעיף 8 לחוק לאיסור הלבנת הון.

לשר האוצר סמכות לשנות סכומים בתוספת לחוק.

החוק לא יחול על תשלומים בין קרובי משפחה למעט שכר עבודה, ועל תשלומים לרשויות שיקבע שר האוצר.

ב-3 השנים הראשונות לאחר כניסת החוק לתוקף לא יחול איסור תשלום במזומן וקבלת מזומן על עסקאות עם תושבי הרשות הפלסטינית שאינם אזרחי ישראל (תשלום מעל 50 אלף ש"ח ידווח באופן מקוון לרשות הלבנת הון). לשר האוצר סמכות להאריך את התקופה שלעיל. ההקלה לא חודשה בשנת 2023, לפיכך החל משנת 2023 החוק יחול על תשלומים המשולמים לתושבי הרשות או מתקבלים מהם.

תחולת החוק על גמ"חים (הלוואות ללא ריבית) נדחית עד הכניסה לתוקף של החוק המסדיר פעילות גמ"חים.

הגבלת שימוש בשיקים:

כאשר אחד הצדדים לעסקה הוא עוסק במסגרת עסקו אסור לתת ולקבל "שיק פתוח" (שיק ללא ציון שמו של המקבל) כתשלום עבור עסקה, שכר עבודה, הלוואה, תרומה או מתנה.

כאשר שני הצדדים בעסקה אינם עוסקים אסור לקבל "שיק פתוח" בסכום העולה על 5,000 ש"ח עבור עסקה, שכר עבודה, הלוואה, תרומה או מתנה.

אסור לתת ולקבל שיק מוסב ללא ציון שם ומספר ת"ז של המסב על גב השיק.

שיק על סכום העולה על 10 אלפים ש"ח ניתן להסב רק פעם אחת (ניתן לבצע הסבות נוספות בין גופים פיננסיים).

בנק ישראל הוציא הוראות לשינוי מתכונת השיקים בהתאם.

הוראות נוספות:

עוסק חייב לשמור תיעוד על אמצעי תשלום הן לגבי תקבול והן לגבי תשלום. תיעוד תקבול הוא קבלה שהעוסק חייב להוציא לפי הוראות ניהול ספרים. תיעוד תשלום הוא קבלה של ספק או רישום בספר כרוך מיוחד. כמו כן חלה חובת תיעוד אמצעי תשלום בספר תקבולים ותשלומים.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

חלה חובת דיווח על אמצעי תשלום ברכישת מקרקעין במסגרת הצהרה שהרוכש מגיש על פי סעיף 73 לחוק מיסוי מקרקעין.

על פי חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעיל התקציב לשנת התקציב 2025), פרק י' – צמצום הון שחור.

מס ערך מוסף

עוסק שביצע עסקה וקיבל תשלום תוך הפרת חוק המזומן, למשל בסכום העולה על 6,000 ש"ח בגינו הוציא חשבונית מס, לגבי חשבונית זו העוסק לא יוכל לנכות את מס התשומות ולהפחית את חבות המס שלו בגינה.

מס הכנסה

מוצע שלא לאפשר את הקטנת מס שבח מקרקעין בו חייב מוכר מקרקעין באמצעות ניכוי הוצאות שיש יסוד סביר להניח שהוצאו תוך הפרת חוק צמצום השימוש במזומן, או תוך הפרת ההוראה אשר מוצע לקבוע בסעיף 1א130 לפקודה שעניינה איסור על תשלום במסגרת העסק בסכום העולה על 200,000 שקלים חדשים בשנה.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

ביטוח לאומי

תגמולי מילואים למעסיקים - תמצית קצרה לאחר התיקון בחוק שחל על תקופות שירות חדשות שהחלו ביום 1.5.2025

רו"ח אורנה צח-גלרט

המאמר להלן מתמקד בתיקון בחוק הביטוח הלאומי ונקודות נוספות הקשורות לתגמולי מילואים למעסיקים. המאמר נועד להסב את תשומת הלב בלבד.

כל המידע המוצג במאמר הוא מידע כללי בלבד, ואין בו כדי להוות "עוץ ו/או חוות דעת או המלצה לנקיטת הליכים או להימנעות מהם. הקוראים נדרשים לקבל עצה מקצועית לפני כל פעולה המסתמכת על המידע האמור.

בכל מקום שרשום בלשון זכר - הכוונה גם בלשון נקבה, אלא אם נרשם במפורש בלשון נקבה. בכל מקום שרשום החוק - הכוונה לחוק הביטוח הלאומי.

הרקע לתיקון בחוק הביטוח הלאומי

משרת במילואים שגם עובד בו זמנית בתקופת השירות במילואים, מקבל גם משכורת בעד העבודה באותו החודש וגם תגמול מילואים.

כל עוד אין הפסקה בשירות המילואים אפילו של יום אחד בתוך תקופת השירות, הבסיס לכל התקופה הוא בדרך כלל הרבעון שקדם לחודש התחלת השירות הרצוף. אולם, ככל שיש הפסקה בשירות המילואים, אפילו של יום אחד, הביטוח הלאומי מחשב בסיס חדש לתגמול המילואים בשירות החדש לפי הרבעון שקדם לשירות החדש.

נוסף על האמור לעיל, חוק הביטוח הלאומי כולל סעיף מיטיב עם המשרת במילואים (סעיף 279 בחוק הביטוח הלאומי), שמאפשר למשרת במילואים, כאשר אין פער של 60 ימים בין השירות החדש לשירות הקודם, לבחור את הבסיס המיטיב שבין השירות החדש לשירות הקודם (גרירת שכר).

עד חודש אפריל 2025, התגמול וגם המשכורת ביחד למי שעבד בזמן השירות במילואים, שימשו כבסיס לחישוב התגמול בשירות המילואים הבא. לכן, כאשר הבסיס לתגמול המילואים כלל גם משכורת וגם תגמול מילואים, הבסיס לתגמול בשירות הבא היה גבוה יותר וכך בכל שירות חדש במילואים התגמול גדל עוד ועוד, עד לתגמול המרבי (תגמול מרבי בשנת 2025 הוא כ-50,000 ש"ח עבור שירות מלא בכל החודש). נוסף על כך, אם לא חלפו 60 ימים מהשירות הקודם, ואם הבסיס לשירות הקודם היה גבוה יותר מהבסיס החדש, הביטוח הלאומי הביא בחשבון את הבסיס הגבוה של השירות הקודם במקום הבסיס החדש.

בסופו של דבר, משרת במילואים שהצליח לעבוד וגם לשרת במילואים בו זמנית, הגדיל את הבסיס של התגמול בכל שירות נוסף, על ידי הכללת תגמול מילואים בתקופת הבסיס, או שהוא הגדיל את הבסיס על ידי גרירת בסיס מיטיב מתקופת השירות הקודמת, ככל שלא חלפו 60 ימים מהשירות הקודם.

אם הייתה הפסקה של שלושה חודשים מלאים ורצופים בין שירות אחד לשירות שבא אחריו, לא היה תגמול מילואים בחישוב הבסיס לתגמול הבא ולא הובא בחשבון בסיס קודם אם הוא מיטיב עם העובד. במצב הזה חישוב תגמול המילואים מבוסס רק על המשכורת האמיתית של העובד ברבעון שקדם לשירות המילואים.

התיקון בחוק הביטוח הלאומי, שחל על תקופות שירות חדשות שהחלו ביום 1.5.2025 ואילך, נועד, בין היתר, למנוע את ההגדלה הטכנית של הבסיס לתגמול מילואים שכולל תגמולי מילואים וגם עבודה בתקופת חירום בלבד, ולמנוע את גרירת הבסיס המיטיב משירות אחד לשירות שאחריו בתקופות חירום בלבד.

השיטה שבה מטפל החוק החדש במניעת בטיט מוגדל באופן טכני בתקופת חירום

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הביטוח הלאומי מחשב את התגמול לפי בסיס קודם בתקופת החירום, שאינו כולל תגמולי מילואים בתקופה של שלושה חודשים רצופים (כמפורט בחוק), עם אפשרות לגידול בבסיס התגמול של עד 20%. גידול של מעל 20% בבסיס התגמול, "בדק וישולם רק אם מקורו במשכורת בלבד".

תקופת החירום הנוכחית החלה ביום 7.10.2023 והתיקון בחוק חל על תקופות שירות מילואים חדשות, שהחלו ביום 1.5.2025 ואילך. יש לחזור אחורנית ל-1 בחודש שבו חל שירות המילואים הנוכחי שהחל ביום 1.5.2025 ואילך, שלגביו מחשבים את הבסיס לתגמול, ולחפש ביום זה ובתוך 89 הימים הרצופים שלפניו (בסך הכל 90 ימים) - אם יש שירות מילואים אחד לפחות:

1. אם היה שירות מילואים בתוך התקופה הזו של 90 הימים הרצופים - כולל 90 ימים בדיוק - הביטוח הלאומי מחפש תקופה קודמת לשירות הנוכחי שבה היו 90 ימים לפי החישוב לעיל, ללא שירות מילואים. לתקופה הזו הביטוח הלאומי קורא "תקופה מקובעת". הביטוח הלאומי מחשב את הבסיס לתגמול המילואים לפי השכר בתקופה המקובעת, וקורא לבסיס הזה בשם "בסיס מקובע".
הביטוח הלאומי חוזר אחורנית בחיפוש 90 הימים לעיל עד תחילת המלחמה - 7.10.2023.
- הביטוח הלאומי מביא בחשבון את הבסיס המקובע כמו שהוא, גם אם הוא כולל גרירת שכר מתקופות קודמות, כפי שהוסבר לעיל, וגם אם הוא כולל תגמול מילואים קודם מכל סיבה שהיא (למשל, במקרים שבהם הבסיס לתגמול אינו כולל רק את הרבעון שקדם לתחילת השירות).
2. ככל שלא היה שירות מילואים כאמור לעיל, הביטוח הלאומי מסר, שהחל מהיום ה-91, התגמול מחושב לפי החוק הרגיל.

חישוב הבסיס של השירות הנוכחי לפי החוק המתוקן

בשלב הראשון הביטוח הלאומי מחפש בסיס מקובע אצל המעסיק שאצלו הוא מחשב את התגמול הנוכחי. בשלב הבא הביטוח הלאומי משווה בין הבסיס לתגמול של השירות הנוכחי לבין הבסיס המקובע שהוא חישוב, ובוחר את הבסיס לתגמול הנוכחי לפי הבדיקה להלן:

כאשר הבסיס לתגמול של השירות הנוכחי נמוך מהבסיס המקובע, המשכורת של העובד ירדה בשל המלחמה. התגמול של השירות הנוכחי יחושב לפי הבסיס המקובע שהוא גבוה יותר והעובד יקבל פיצוי על הפגיעה במשכורת בשל המלחמה.

ככל שהבסיס של השירות הנוכחי גבוה מהבסיס המקובע, "תכנו שתי אפשרויות":

- ככל שהשכר בבסיס שקדם לשירות הנוכחי זהה לבסיס המקובע, או גבוה מהבסיס המקובע בשיעור של עד 20% - הביטוח הלאומי מחשב את התגמול לפי הבסיס של התגמול הנוכחי, בלי לבדוק את הסיבה לגידול.
- ככל שהשכר בבסיס שקדם לשירות הנוכחי גבוה מהבסיס המקובע בשיעור שעולה על 20% - העובד יקבל בסיס גבוה יותר, אם הגידול בשכר אצל אותו המעסיק הוא למשך שלושה חודשים רצופים, אינו כולל תגמולי מילואים והמעסיק מגיש תביעה להפרשים לפי הוראות שקבע הביטוח הלאומי. הרחבה בהמשך המאמר.

הבהרה חשובה למעסיקים בעקבות התיקון בחוק

החל בחודש מאי 2025, הביטוח הלאומי משלם תגמולי מילואים על פי החוק החדש או לפי החוק הרגיל. לגבי המעסיק - לא חל שינוי בחוק (למעט האפשרות לתבוע השלמה בהגדלת משכורת במקום העובד) ואין שינוי בפרקטיקה של דיווח על תביעות המילואים על ידי המעסיקים בעקבות התיקון בחוק.

הוראות תיקון 253 בחוק הביטוח הלאומי - כחוק קבוע

התיקון הקבוע בחוק הביטוח הלאומי עבור משרתי המילואים השכירים ומעסיקיהם, בתוקף מיום 1.5.2025, קובע באופן תמציתי, כדלקמן:

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

- הגדרה חדשה לתקופת חירום באופן כללי. עבור מלחמת חרבות ברזל נקבע, באופן ספציפי, שהתחלת תקופת החירום היא תחילת המלחמה.
 - החוק החדש התחיל ביום 1.5.2025 וחל על תגמול מילואים המגיע בעד שירות מילואים חדש, שהחל ביום 1.5.2025 או לאחריו. כלומר, שירות שהחל לפני 1.5.2025 וממשיך ברציפות, נחשב לתקופה עוקבת, והבסיס של קביעת תגמול המילואים הוא בדרך כלל הרבעון שקדם לתחילת השירות.
 - לאחר תום תקופת החירום של מלחמת חרבות ברזל (הביטוח הלאומי אמור לפרסם הודעה), תחול תקופת חירום חדשה רק לאחר הכרזה, ויחולו עליה התנאים של החוק המתוקן.
 - נוספה בחוק הגדרה עבור "שירות נוסף בתקופת חירום":
 - 1 בחודש שבו החל השירות החדש (שבעדו ניתן התשלום) חל פחות מ-90 ימים רצופים לאחר סיום שירות מילואים קודם של המשרת בתקופת החירום.
 ולהלן הסעיף בחוק (מנבו):

"274ב. (ב)(1) על אף האמור בסעיף 273, עובד שנקרא לשירות מילואים בתקופת חירום, וה-1 בחודש שבו החל שירות המילואים חל פחות מ-90 ימים רצופים לאחר סיום שירות מילואים קודם שלו בתקופת החירום (בסעיף קטן זה - שירות מילואים נוסף בתקופת החירום), יהיה שכר עבודתו ו הרגיל, לעניין סעיף 272, סכום ההכנסה בעד רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו החל שירות המילואים הראשון שלו בתקופת החירום, ושכל שירות מילואים בתקופה שמתום שירות מילואים זה ועד שירות המילואים שבעדו ניתן התגמול, הוא שירות מילואים נוסף בתקופת החירום;"
 - הביטוח הלאומי הבהיר, שבכל מקום שמצוין 90 ימים, הכוונה ל-90 ימים אחורנית מראשון לחודש השירות הנוכחי שהחל בחודש מאי 2025 ואילך, כלומר שלושה חודשים מלאים. ובפרקטיקה, עד 90 ימים, כולל ה-1 בחודש השירות, חל החוק החדש והחל מהיום ה-91 חל החוק הרגיל.
 - כל שירות במילואים החל מיום 7.10.2023 כלול בתקופת החירום. הכללים שבחוק המתוקן חלים לגבי שירות נוסף בתקופת החירום, החל משירות במילואים שמתחיל ביום 1.5.2025 ואילך, כדלקמן:
 - אם עברו 90 הימים כאמור לעיל, על פי הביטוח הלאומי, החל מהיום ה-91 השירות אינו כלול בהגדרת "שירות נוסף בתקופת החירום" ולכן יחול החוק הרגיל, בהתאם למשכורת של העובד בתקופת הבסיס שקדם השירות.
 - אם עברו עד 90 הימים כאמור (זה שירות נוסף בתקופת החירום), הביטוח הלאומי יקבע בסיס אחר לתגמול בשירות שמתחיל מיום 1.5.2025 ואילך.
 - לבסיס הקודם שאליו משווים את הבסיס לשירות הנוסף בתקופת החירום, הביטוח הלאומי קורא "בסיס מקובע". לתקופה שבה לא היה שירות מילואים במשך אותם 90 הימים שבחוק, הביטוח הלאומי קורא "תקופה מקובעת".
- דוגמאות:
- שירות המילואים האחרון הסתיים בתאריך 15.1.2025 והשירות הבא אחריו מתחיל ביום 24.5.2025 - עברו מעל 90 ימים בין סיום השירות לבין 1.5.2025, ולכן השירות אינו שירות נוסף בתקופת החירום ויחול עליו החוק הרגיל.
 - שירות המילואים האחרון הסתיים בתאריך 15.4.2025 והשירות הבא אחריו התחיל ביום 8.5.2025 - עברו פחות מ-90 ימים בין סיום השירות לבין 1.5.2025, ולכן השירות שהחל בתאריך 8.5.2025 הוא שירות נוסף בתקופת החירום ויחול עליו

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

- הביטוח הלאומי מחפש תקופה מקובעת אצל אותו מעסיק שמגיש את התביעה להחזר תגמול המילואים, כדי לקבוע את הבסיס המקובע. מעסיק שהגיש שני את התביעה לביטוח הלאומי אינו מקבל החזר תגמול מהביטוח הלאומי ולכן העובד תובע את ההפרשים בתביעה אישית.
 - מומלץ שהמעסיק העיקרי יתבע את החזר התגמול באופן קבוע מהביטוח הלאומי ויתר המעסיקים לא יגישו כלל תביעה להחזר תגמול מילואים למעסיק.
 - בסיס מקובע ותקופה מקובעת נקבעים לפי התקופה המאוחרת שבין שתי התקופות להלן:
 - התקופה שקדמה לתקופת השירות הראשונה בתקופת החירום.
 - התקופה שקדמה לשירות שהחל לאחר הפסקה של כשלושה חודשים, כפי שהוסבר לעיל, מסיום שירות קודם ועד 1 בחודש של השירות החדש, לפי ההסבר לעיל.
 - ובמילים פשוטות על פי פרסום של הביטוח הלאומי: התקופה המקובעת היא תקופה אצל המעסיק שתובע את התגמול (וקיבל אותו), שבה העובד לא שירת במילואים בשלושת החודשים שקדמו ל- 1 בחודש שבו יצא לשירות המילואים, ולכל המוקדם ביום 7.10.2023.
 - האפשרות להגדיל את הבסיס בשירות מילואים שהוא שירות נוסף בתקופת חירום:
 - ככל שהבסיס המקובע של התגמול גבוה מהבסיס שקדם לשירות הנוכחי - הביטוח הלאומי ישלם את הבסיס המקובע.
 - ככל שהבסיס המקובע של התגמול נמוך מהבסיס שקדם לשירות הנוכחי (כלומר, הבסיס של התגמול גדל בשירות הנוכחי) - הביטוח הלאומי ינהג כדלקמן:
 - ככל שהעליה בשכר בבסיס שקדם לשירות הנוכחי היא בשיעור של עד 20% ביחס לבסיס המקובע, גם אם הגידול מקורו בשירות מילואים ועבודה גם יחד, הביטוח הלאומי משלם את התגמול לפי הבסיס של השירות הנוכחי.
 - בעליה של מעל 20% כאמור - מובא בחשבון בשלב הראשון גידול של 20% בלבד מעל השכר בבסיס המקובע באופן אוטומטי, והביטוח הלאומי ינהג כדלקמן:
 - ✓ לאחר שאושרה תביעת המעסיק הראשונה ושולמה תוספת של 20%, המעסיק אמור לקבל פירוט שבו תצוין כוכבית ליד המקרים שאושרו לפי עליה של 20% ובפועל העליה הייתה גדולה מ-20%.
 - ✓ ככל שהגידול בשכר אצל אותו המעסיק הוא למשך שלושה חודשים רצופים ואינו כולל תגמולי מילואים, על המעסיק להגיש תביעה להפרשים למוקד מיוחד בביטוח הלאומי.
 - ✓ התביעה להפרשי התגמול מוגשת על ידי המעסיק באתר האינטרנט הכללי או באתר המעסיקים, החל מחודש יוני 2025. המעסיק אמור לשלוח הוכחות שהעליה במשכורת נובעת מהכנסה מעבודה ולא מתגמול בעד שירות מילואים, כפי שיפורט באתר.
- לאור הנ"ל:
- ✓ חשוב לשייך את תגמולי המילואים לחודש השירות, כולל את יתרת התגמול שמשולם לאחר ההתחשבות עם העובד.
 - ✓ יש לוודא שכל הפריסות של השכר הנוסף והייחוס של השכר הרגיל בוצעו לפי החוק.
10. העובד רשאי להגיש בקשה להגדלת התגמול באופן אישי לפי התקנות בשל עליה בשכר י. במקרה כזה יחושב התגמול לפי הגבוה בין התשלום למעסיק בעבור העובד על פי התיקון בחוק, או התשלום לעובד על פי התקנות.
11. להלן דוגמאות שמסר הביטוח הלאומי לעניין ביטול סעיף 279 בחוק הביטוח הלאומי (גרירת שכר מיטיב) בתקופת החירום:

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

• **גרירת שכר שהחלה לפני תקופת החירום** - משכורת של 20,000 ש"ח בחודש היא הבסיס לתגמולי המילואים בתקופה המקובעת שלפני תקופת החירום. לא חלפו 60 ימים בין שירות אחד לשירות שבא אחריו עד השירות שהחל בחודש מאי 2025.

הבסיס של 20,000 ש"ח בחודש יהיה הבסיס המקובע לתקופות מילואים החל מחודש מאי 2025 ואילך. כל עוד אין תקופה מקובעת חדשה, העובד יגרור את הבסיס המקובע של 20,000 ש"ח.

• **גרירת שכר שהחלה בתוך תקופת החירום** - עובד שירות במילואים לסירוגין במלחמה. בשירות שהחל בתאריך 15.12.2024 קיבל תגמול בסך של 20,000 ש"ח. הוא יגרור את הבסיס הגבוה (אם הוא לטובתו) בשירות שהחל ביום 10.2.2025 וביום 8.4.2025 כי לא חלפו 60 ימים בין השירות הקודם לשירות החדש, על פי סעיף 279 בחוק. שירות שהחל בתאריך 1.5.2025 ואילך "בחן לפי החוק החדש, על אף שלא חלפו 60 ימים בין השירות הקודם לשירות שהחל בחודש מאי 2025. הביטוח הלאומי יחפש תקופה מקובעת על פי החוק החדש.

12. הביטוח הלאומי פרסם באתר הביטוח הלאומי את תמצית התיקון בחוק לעובדים שמשרתים במילואים, כולל דוגמאות לחישוב התגמול בהתאם לשינוי בשכר, ודוגמאות לחישוב התגמול למשרת במילואים ש"גרר שכר" משנים קודמות. לפרסום באתר הביטוח הלאומי לחצו כאן

התגמול המזערי

בתיקון בחוק הביטוח הלאומי, כלולה הארכת הוראת השעה עד סוף 2025 של הגדלת התגמול המזערי שהמשרת מקבל. התגמול המזערי ימשיך להיות בשיעור של 95% מהסכום הבסיסי. הסכום הוא 321.07 ש"ח ליום בשנת 2025.

חשוב להבהיר, שאין שינוי בבסיס המזערי לחישוב בסיס התגמול, שנשאר 68% מהסכום הבסיסי, שהוא בשנת 2025 סכום של 6,895 ש"ח בחודש. כלומר, בכל חודש שמשמש בסיס לתגמול מילואים - בסיס השכר לא יפחת מסכום של 6,895 ש"ח באותו החודש, גם אם אין משכורת באותו החודש.

רקע כללי לתגמולי המילואים שהמעסיק משלם לעובד במלחמה

המעסיק משלם לעובד בחודש השירות במילואים את השכר הרגיל. לאחר קבלת התגמול מהביטוח הלאומי הוא מתחשבן עם העובד על יתרת התגמול. השינוי בחוק החדש עבור המעסיק הוא האפשרות של המעסיק לתבוע השלמת תגמול במקום העובד כאשר השכר עלה.

להלן נקודות חשובות בחוק הביטוח הלאומי, לרבות התייחסות משרד העבודה בהיבטים של דיני עבודה:

הביטוח הלאומי משלם תגמולי מילואים במקום משרד הביטחון, שמחזיר לביטוח הלאומי את תגמולי המילואים שהוא שילם.

בשגרה, הביטוח הלאומי משלם תגמולי מילואים רק לפי טופס 3010 ומשלם מקדמות על חשבון המילואים בסכום המינימום.

לאור גיוס המילואים הנרחב במלחמה, הביטוח הלאומי, משרד הביטחון והחשב הכללי במשרד האוצר הגיעו לסיכום מתווה, לפני משורת הדין, שכולל תשלום בגין תקופת המילואים לפי ההכנסה הריאלית, ולא בתום תקופת השירות כפי שנעשה עד 6.10.2023, על ידי העברת מידע על תקופת השירות לשירות לביטוח הלאומי. לכן, אין צורך להגיש לביטוח הלאומי טופס 3010.

תגמולי המילואים לעובדים שכירים משולמים דרך המעסיקים לעובדים, כשכר עבודה, למעט חריגים שפטורים מתשלום התגמול לעובד. מעסיקים שפטורים מתשלום התגמול לעובד, רשאים לשלם אותו על אף הפטור.

המעסיק אמור לקבל את התגמול מהביטוח הלאומי בעבור העובד, כמפורט בחוק הביטוח הלאומי.

מעסיק של עובד שעובד אצל כמה מעסיקים, מקבל את התגמול בעבור העובד רק אם הוא הגיש ראשון את התביעה לתגמול בעבור התקופה הזו לביטוח הלאומי. רצוי שהוא יהיה המעסיק העיקרי (בעבר, המעסיק יכל לקבל תגמול מהביטוח הלאומי רק אם מסר לביטוח הלאומי טופס 3010).

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

אם המעסיק פטור מתשלום התגמול לעובד ולא שילם לו את התגמול, או כשיש גידול במשכורת כמפורט בתקנה 6א בתקנות המילואים, או לצורך השלמת התגמול ממעסיקים אחרים ו/או להשלמה כעובד עצמאי, העובד מגיש תביעה אישית לביטוח הלאומי. לתביעה הוא מצרף את תלושי השכר מכל המעסיקים. המידע לגבי המקדמות כעצמאי נמצא בביטוח הלאומי.

עובד שקיבל את התגמול מהביטוח הלאומי בתביעה אישית במקום המעסיק, והמעסיק שילם לי שכר רגיל בחודש השירות על חשבון התגמול, אמור להחזיר את הכסף למעסיק. המעסיק רשאי לקזז את הכסף מהעובד בהתאם לכללים בסעיף 25(ב)(6) לחוק הגנת השכר, לאחר שהחתים את העובד על התחייבות כמפורט בסעיף.

הביטוח הלאומי מחשב את התגמול לפי ימים קלנדריים. כלומר, מיום עד יום כולל סופי שבוע, ולכן מספר הימים בחודש בממוצע הוא 30.

תקופת הבסיס היא ברוב המקרים הרבעון שקדם לחודש השירות במילואים, אך יש גם חריגים, שהם לדוגמה:

- עובד (שאינו עובד עצמאי במקביל), שעבד ברבע השנה שקדם לתחילת השירות פחות מ-60 ימים, התגמול שלו יחושב לפי ממוצע של שלושת חודשי השכר הגבוהים מתוך שישה חודשים שקדמו לשירות.
 - עובד שהפסיק את העבודה שלו כשכיר ותוך 60 ימים יצא למילואים, הבסיס יהיה לפי הרבעון שקדם לתאריך הפסקת העבודה.
 - בגרירת שכר לפי סעיף 279, כאשר אין פער של 60 ימים בין השירות החדש לשירות הקודם, המשרת רשאי לבחור את הבסיס המיטיב שבין השירות החדש לשירות הקודם.
- התגמול לעובד שכיר מחושב לפי ממוצע חודשי השכר החייב בדמי ביטוח (כולל פריסות וייחוס לחודשי העבודה). תוצאת החישוב לא תפחת מהתגמול המזערי ולא תעלה על התקרה.
- לחישוב הממוצע היומי, הביטוח הלאומי מחלק את ההכנסה כאמור בשלושת החודשים שלפיהם הוא מחשב את הבסיס לתגמול, ב-90.
- הביטוח הלאומי משלם למעסיק בעבור העובד, לאחר סיום תקופת השירות במילואים, תגמול נוסף להשלמת סוף השבוע האחרון של השירות, שיכול להגיע עד מקסימום שני ימי מילואים (תוספת יום אחד או 40% על שארית של עד 5 ימים). יש לצרף את התגמול הנוסף להתחשבות עם העובד.
- החישוב של התגמול שמשלם הביטוח הלאומי למעסיק יהיה כדלקמן:
- השכר החייב בדמי ביטוח בתקופת הבסיס במגבלת התגמול המזערי והתקרה, לחלק ל-90 (שכר יומי) X מספר ימי השירות במילואים על פי האישור מצה"ל.
 - עד כחודשיים מסיום השירות הביטוח הלאומי ישלם סכום נוסף שהוא:
- חישוב מכפלה של השארית בעבור השלמת ימי המנוחה של סוף השבוע, כאמור לעיל.
- בכל פעם שהעובד יקבל תשלום נוסף או הפרשי שכר, שיגדילו את השכר בתקופת הבסיס לתגמול, על המעסיק לתבוע את הפרשי התגמול.
- שירות שהסתיים לפי אישור מצה"ל למשל ביום 15.5.2025 והחל מחדש ביום 16.5.2025 נחשב לשירות רצוף (תקופה עוקבת), והבסיס לחישוב התגמול הוא התקופה שקדמה לתחילת השירות, כמפורט לעיל.
- המעסיק משלם לעובד את השכר הרגיל בחודש השירות ומשלים את "יתרת התגמול" לאחר שהוא מקבל את התגמול מהביטוח הלאומי.
- חוק הביטוח הלאומי מפרט את אופן קביעת "יתרת התגמול" בקווים כלליים בלבד ולא מסמיך את הביטוח הלאומי לאכוף את ביצוע התשלום בפועל. מנהל האכיפה במשרד העבודה והשירותים החברתיים (להלן: משרד העבודה), מפקח על העברת התגמול במלואו לעובד לפי החוק.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

הביטוח הלאומי פרסם בחודש נובמבר 2020 איגרת למעסיק, שכוללת מידע רב שקשור לזכויות העובד השכיר המשרת במילואים. הביטוח הלאומי כתב את האיגרת בשיתוף עם משרד העבודה.

זכותו של העובד להגיש תובענה לפי חוק הגנת השכר נגד מעסיק המסרב לשלם את התגמול או מעכבו.

מנהל האכיפה במשרד העבודה עורך ביקורות יזומות אצל מעסיקים ומקבל תלונות מעובדים ובודק אותם. משרד העבודה נוקט סנקציות מנהליות שכוללות התראה או עיצומים כספיים נגד מעסיקים שלא פעלו לפי החוק.

השיפוי ששייך למעסיק:

המעסיק מקבל מהביטוח הלאומי שיפוי בשיעור 20% מהשכר שהעובד קיבל בדרך כלל ברבעון שקדם לשירות המילואים (לאחר שהמעסיק דיווח לביטוח הלאומי על השכר בחודש השירות במילואים). שיפוי זה משולם כדי להחזיר למעסיק את העלויות שלו בעיקר בעבור ההפרשות הסוציאליות ודמי הביטוח הלאומי ששילם המעסיק בנוסף לתגמול. תשלום השיפוי שייך רק למעסיק. מעסיק שלא העביר בעבור העובד את התשלומים לפנסיה, לא אמור לקבל את השיפוי.

המעסיק משלם לעובד את התגמול בשלבים:

1. בחודש השירות, המעסיק משלם לעובד את השכר הרגיל שהיה אמור לשלם לו באותו החודש, אילו לא היה במילואים באותו החודש והמשיך לעבוד, ותובע את התגמול מהביטוח הלאומי. אין הוראה המגבילה בחוק הביטוח הלאומי את השכר הרגיל בתקרה של תגמול המילואים.

על פי חוק הגנת השכר המעסיק חייב:

- לפרט בתלוש השכר את ערך השכר המשולם בעד שעת עבודה רגילה. נתון זה מסייע בחישוב שכר העבודה הרגיל המשולם על חשבון תגמול המילואים.

- להציג בנפרד בתלוש השכר את התשלום על חשבון תגמול המילואים ואת יתרת התגמול ולציין את תקופת התשלום שבעדה שולם.

עובד שהיה במילואים בכל החודש - כל השכר הרגיל הוא תשלום על חשבון התגמול באותו החודש ויש לציין זאת בתלוש השכר.

עובד שהיה במילואים רק בחלק מהחודש - השכר שמשולם לו באותו החודש כולל שכר עבודה רגיל בעבור ימי העבודה וגם תשלום על חשבון התגמול שמוצג בנפרד בתלוש השכר.

לעניין עובד במשכורת חודשית, לעמדת משרד העבודה, ניתן להיעזר בנוסחאות חישוב השכר היומי על מנת להציג בתלוש השכר, בשורות נפרדות, את התשלום המשולם לעובד עבור השכר הרגיל וכן את גובה התשלום המשולם על חשבון תגמול המילואים. וזאת, בדומה לנעשה כאשר משלמים לעובד דמי חופשה שנתית. קרי, השכר היומי יחושב בחלוקה ל-21.67 לעובד שמועסק חמישה ימים בשבוע, ובחלוקה ל-25 לעובד שמועסק שישה ימים בשבוע. שיטת החישוב הזאת לא תיגרע מזכויותיו של העובד, שכן ההפרשים בחודשים הארוכים ישולמו לעובד במסגרת יתרת התגמול.

2. לאחר שהמעסיק קיבל את התגמול מהביטוח הלאומי, הוא עורך התחשבות ומשלם לעובד באותו החודש את "יתרת התגמול". המעסיק אינו רשאי לנכות מהתגמול עלויות של המעסיק.

את יתרת התגמול המעסיק משייך לעניין הביטוח הלאומי לחודש שבעבורו שולם.

כפי שעולה מחוק שכר מינימום ובהתאם לעמדת משרד העבודה, המעסיק חייב לשלם שכר לעובד רק על ימי עבודה ועל ימים שאינם ימי עבודה שהוא חייב לשלם בעדם שכר, לפי החוק, הסכם קיבוצי, צו הרחבה או נוהג, כגון ימי חג. משרד העבודה מסר, שהמעסיק אינו משלם שכר לעובד בעבור סופי שבוע, אלא אם עבד בהם, על אף שהכללים להתנהלות בסופי שבוע כלולים בחוק הגנת השכר.

לאור האמור לעיל, ובהתאם לעמדת משרד העבודה, ההתחשבות של המעסיק עם העובד היא רק על ימי העבודה שהיו בתקופות השירות במילואים.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

כדי לחשב את יתרת התגמול:

המעסיק מפחית מהתגמול שקיבל מהביטוח הלאומי בעבור העובד, את התשלום ששילם לעובד על חשבון התגמול. חוק הביטוח הלאומי מפרט את רכיבי השכר שהמעסיק אינו רשאי להפחית מהתגמול, שהם:

- סכומים ששילם לעובד בעבור עבודתו.
- סכומים שהיה משלם לעובד בין שהוסיף לעבוד ובין שנעדר מעבודתו (כמו למשל, דמי הבראה). לעמדת משרד העבודה, מעסיק הזוקף תשלום שווי רכב בתלוש שכר בגין חודש שבו העובד שירת במילואים, אינו זכאי לנכות סכום זה מיתרת התגמול.

הרחבה באיגרת למעסיק מחודש נובמבר 2020 באתר הביטוח הלאומי.

3. ברוב המקרים, התגמול גבוה מהשכר הרגיל ויתרת התגמול תהיה חיובית (בחישוב הכולל של התגמול בתקופת שירות אחת). משרד העבודה מסר, שהמעסיק אינו רשאי לקזז את ההפרש מהעובד ככל שהתגמול נמוך מהשכר הרגיל של העובד.

4. יש לזכור להגיש תביעות להפרשים לאחר תשלום כמו בונוס חד פעמי או הפרשי שכר. בכל פעם שהמעסיק מגיש תביעה להפרשים ומקבל תגמול מהביטוח הלאומי, הוא עורך התחשבות נוספת ומשלם לעובד את "יתרת התגמול".

אורנה צח-גלרט - רואת חשבון משנת 1984, יועצת ומרצה בתחומי הביטוח הלאומי ומייצגת בביטוח הלאומי.. בעלים ומנכ"לית משרד רו"ח אורנה לייעוץ ולפתרונות אסטרטגיים לפי חוק הביטוח הלאומי. מסייעת בתחומי הביטוח הלאומי לחברות ולארגונים שמעסיקים עובדים, לבעלי עסקים, ליחידים ולישראלים ברילוקיישן. משנת 1994 ועד ינואר 2025 שימשה כיו"ר ועדת הקשר הארצית של לשכת רואי חשבון עם הביטוח הלאומי ופעילה בחקיקת הביטוח הלאומי כנציגת לשכת רואי חשבון בוועדות הכנסת.

הנוסח המובא לעיל אינו מחליף את החקיקה, את התקדימים מפסקי הדין או את הנוסח המלא של פרסומי הביטוח הלאומי, אלא בא להסב את תשומת הלב לאמור בהם. כל המידע המוצג במאמר הוא מידע כללי בלבד, ואין בו כדי להוות "עוץ" או חוות דעת או המלצה לנקיטת הליכים או להימנעות מהם. הכותבת אינה נושאת באחריות כלשהי כלפי הקוראים ואלה נדרשים לקבל עצה מקצועית לפני כל פעולה המסתמכת על המידע האמור.

כל הזכויות שמורות © אין להעתיק, להעביר, לצלם או לפרטם ללא אישור מהכותבת. ט.ל.ח.

בג"ץ – גמלה רטרואקטיבית עד מתי?

חיים חיטמן

בית המשפט העליון (בג"ץ 40897-10-25) דחה ביום 9.11.2025 את תביעתו של ערן רובין (להלן: "המבוטח") לתשלום דמי פגיעה מעבר ל-12 חודשים עובר הגשת התביעה.

רקע חוקי

סעיף 296(ב) [לחוק הביטוח הלאומי](#) קובע כי ניתן לשלם גמלאות לתקופה רטרואקטיבית של 12 חודשים מתאריך הגשת התביעה או עד 48 חודשים בקצבת זקנה למבוטח מעל גיל 70.

בתדריך הביטוח הלאומי (להלן: "ב"ל") הוחלט כי תקופת התשלום הרטרואקטיבי מותנית במידת האחריות של ב"ל או המבוטח לאי מתן תשלום במועד.

ככל שאחריות ב"ל גוברת, כך תקופת התשלום הרטרואקטיבי תהיה ארוכה יותר.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

אחריות הב"ל – תשלום עד שבע שנים רטרואקטיבית

טעות אקטיבית במעשה או במחדל, של פקיד תביעות או של המערכת הממוכנת, שבע שנים מהמועד שבו התגלתה הטעות, בהתאם [לחוק ההתיישנות](#).

במקרים שבהם קיימת אחריות משותפת, תשלום עד ארבע שנים רטרואקטיבית

תקופת זמן זו באה למעשה לבטא את האחריות המשותפת של ב"ל ושל המבוטח לאי תשלום הגמלה במועד מצד אחד. הב"ל לוקח אחריות על אי שימוש במידע שהיה קיים במאגרי המידע ועושים בו שימוש אוטומטי. ומאידך גיסא, מוטלת אחריות גם על המבוטח בשל כך שלא הגיש תביעה כנדרש על פי התקנות.

תמצית עובדתית

הב"ל הכיר במבוטח כנפגע בעבודה תוך שנקבע כי הגמלה תשולם למפרע החל מיום 1.10.2014 למשך 12 חודשים עובר להגשת התביעה בהתאם לסעיף 296 (ב)(1) לחוק.

המבוטח הגיש השגה על קביעת ב"ל וטען כי יש לשלם לו גמלה החל מיום 22.7.2012 טענותיו נדחו הן בבית הדין האזורי לעבודה והן בבית הדין הארצי לעבודה.

דיון והחלטה

בג"ץ דחה את העתירה על הסף מאחר שהוא אינו דן בהחלטות שיפוטיות אלא אם כן מדובר במקרה חריג.

בית הדין הארצי קבע את הרציונל העומד בבסיס הרעיון של ההסדר שמטרתו העיקרית הן:

מתן מענה לצורכי הקיום השוטפים והגנה על תקציב הביטחון הסוציאלי.

הב"ל רשאי להעלות טענות שיהיו ביחס לתביעה שהוגשה בחלוף המועד הקבוע, אך פסיקת בית הדין הארצי הבהירה כי אין בחלוף הזמן כשלעצמו כדי לחסום בירור תביעה שהוגשה לב"ל.

לעומת זאת, חלקו השני של ההסדר הקבוע בסעיף 296 (ב) העוסק בהגדרת התקופה שבעדה תשולם הגמלה, עומד בפני עצמו וקובע מניעה חוקית באמצעות כלל קשיח, שעל פיו ככל שב"ל מצא כי התובע גמלה זכאי לתשלומה בגין תקופה שקדמה להגשת התביעה, אין הוא רשאי לאשר תשלומים למפרע, מעבר לתקופה שהוגדרה בחוק.

לטענת המבוטח מדובר במקרה מיוחד על פי נוהל תשלומים רטרואקטיביים. מאחר שהמסמכים שהוגשו במסגרת תביעה לנכות כללית מספיקים.

טענות אלו נבחנו הן על ידי בית הדין האזורי והן על ידי בית הדין הארצי ונדחו.

הכותב – ממשד ארצי, חיבה, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ

טוב לסגור חוב! עצמאים, משתלם לשלם חובות עד 30.12.25

עצמאי יקר, משתלם לך מאוד לסגור את החוב!

אם תשלם את החוב שלך בדמי ביטוח עד 30.12.2025, כולל חיובים שמועד תשלומם חל עד 14.2.26 או הגדלת מקדמות שמועד תשלומם חל עד 3.3.26 - 52% - מדמי הביטוח הלאומי ינוכו מההכנסה החייבת במס הכנסה לשנת 2025.

חשוב לדעת!

לקבלת ההטבה יש לשלם את החוב במזומן, בכרטיס אשראי, בהעברה בנקאית או בהמחאה (לא דחוויה).

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

מי שישלם את החוב בהסדר תשלומים, הוראת קבע או המחאות - יקבל את ההטבה רק עבור התשלומים שישולמו עד 30.12.25.

איך משלמים את החוב?

פרסום באתר המוסד לביטוח לאומי

רישום כ"עצמאי", בתהליך משותף בין הביטוח הלאומי ורשות המיסים

רו"ח אורנה צח-גלרט, מר חיים חיטמן ורו"ח (משפטן) ישי חיבה

ביום 31.7.2024 פרסם הביטוח הלאומי (להלן: "הב"ל") חוזר ולפיו נקבע תהליך משותף לב"ל, לרשות המיסים ולמערך הדיגיטלי הלאומי, לפתיחת עיסוק "עצמאי" בב"ל.

רשות המיסים פרסמה הודעה מטעמה בעניין זה, ביום 15.7.2024.

מצב קודם

עד לפני כחודשיים נאלצו עצמאים לפתוח תיק עצמאי ברשות המיסים וגם בב"ל. מצב זה גרם לבירוקרטיה מיותרת, לעבודה נוספת של מייצגים ולעיתים לפגיעה בזכויות המבוטחים, במיוחד במקרים של פגיעה בעבודה, כאשר עצמאי שנרשם ככזה ברשות המיסים, נפגע בעבודה ולא היה רשום בב"ל כעובד עצמאי.

מצב חדש

לפיכך, נוצר תהליך משותף של הב"ל עם המערך הדיגיטלי הלאומי ורשות המיסים, ולפיו עצמאים/ מייצגים יפתחו עיסוק עצמאי באמצעות אתר האינטרנט של המערך הדיגיטלי הלאומי (המידע מועבר לרשות המיסים). באתר יבצעו פתיחת תיק עצמאי וכן יצהירו על תאריך תחילת עבודה, שעות עבודה שבועיות והכנסה חודשית, דבר שיאפשר לב"ל להגדיר את מעמדם כעצמאים לעניין חוק הביטוח הלאומי בהתאם לנתונים שהצהירו (עיסוק כעצמאי בהגדרה או כעצמאי שלא עונה להגדרה).

רשות המיסים שולחת לב"ל מדי יום:

1. קובץ שמכיל את כל המקרים שבהם נפתח תיק עצמאי במסגרת התהליך שלעיל.
 2. כל המקרים שבהם נפתח תיק עצמאי על ידי מייצג במערכת "מפתח" של מס הכנסה.
 3. כל המקרים שבהם נפתח תיק על ידי פקיד השומה.
- בפרסום של רשות המיסים מובהר כי גם אם המייצג או העוסק לא סימנו ביישום של רשות המיסים כי ברצונם לפתוח תיק גם בביטוח הלאומי – המידע מועבר לביטוח הלאומי, לבדיקה.
- האמור לעיל רלוונטי במצבים שבהם נפתח עיסוק עצמאי ברשות המיסים. האפשרות לפתוח עיסוק עצמאי בביטוח הלאומי קיימת גם כיום.

רקע חוקי

הגדרת "עובד עצמאי" בפרק א' לחוק הביטוח הלאומי - מי שעוסק במשלח ידו שלא כעובד ומתקיים אחד התנאים לפחות, מהתנאים המפורטים להלן:

- עוסק במשלח ידו לפחות 12 שעות בשבוע בממוצע והכנסתו לפחות 15% מהשכר הממוצע.
- עוסק במשלח ידו לפחות 20 שעות בשבוע בממוצע.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

- הכנסתו החודשית ממשלח ידו לפחות 50% מהשכר הממוצע.

מי שאינו עונה להגדרה שלעיל, נחשב בביטוח הלאומי ל"עצמאי שלא עונה להגדרה" והוא אינו מבוטח לגמלאות מחליפות הכנסה.

סעיף 77 בחוק הביטוח הלאומי

תנאי לכך שעובד עצמאי מבוטח בביטוח נפגעי עבודה: המבוטח היה רשום בב"ל כעובד עצמאי במועד הפגיעה, או שעשה את המוטל עליו כדי להירשם.

למרבה הצער אירעו מקרים רבים שבהם עצמאי נפגע במהלך עבודתו, והסתבר כי הוא טרם נרשם בב"ל כ"עובד עצמאי" (או טרם עשה את המוטל עליו כדי להירשם), ונשללה ממנו הגמלה שהיה עשוי לקבל.

תהליך העבודה בביטוח הלאומי, בנוהל החדש

מידי יום הב"ל מקבל קובץ עם נתוני התיקים החדשים שנפתחו כעצמאיים ברשות המיסים.

פתיחת התיק יכולה להתבצע באמצעות שלושה מסלולים כאמור:

- פקיד שומה.
- אתר רשות המיסים.
- מערכת "מפתח" (מערכת מייצגים של מס הכנסה).

פתיחת תיק על ידי פקיד השומה

במצב שבו נפתח התיק בפקיד השומה, המבוטח לא נדרש להצהיר על שעות עבודה שבועיות ועל הכנסה חודשית. כברירת מחדל, הב"ל מזין נתונים של "עצמאי שעונה להגדרה" – 12 שעות עבודה שבועיות והכנסה של 15% מהשכר הממוצע, ובמקביל מוציא למבוטח מכתב לבירור.

פתיחת תיק באמצעות האתר או מערכת "מפתח" של מס הכנסה

בעת קליטת הקובץ מרשות המיסים, המידע שדווח בקובץ נבדק ביחס לנתונים שקיימים במערכות הב"ל.

מאחר שהנתונים החדשים מרשות המיסים יכולים לסתור את המידע הקיים, מתבצעות בדיקות של הנתונים המדווחים מול המידע הקיים במערכת, לפני עדכון העיסוק בב"ל.

ככל שיש סתירה או שוני בנתונים חשובים, הב"ל מבצע בירור מול המבוטח, ומבצע התאמות על פי תוצאת הבירור.

- יש מקרים שבהם עשוי המהלך המאוחד האמור למנוע עוגמת נפש וחסרון כיס עצומים למבוטחים.
- ככל הידוע, המיזם המשותף פועל כבר כחודשיים. לאור זאת, בכל פתיחת תיק במס הכנסה או במס ערך מוסף, חשוב לבדוק אם קיימים נתונים בביטוח הלאומי, ואם הם תואמים את המידע שמועבר לרשות המסים, כדי לחסוך בירוקרטיה מיותרת.
- לפרטים נוספים ניתן לפנות לר"ח אורנה צח-גלרט, למר חיים חיטמן ולר"ח (משפטן) ישי חיבה.

הכותבים – אורנה צח-גלרט - רואת חשבון, יועצת ומרצה לתחומי הביטוח הלאומי. בעלים ומנכ"ל משרד רו"ח אורנה צח וחברת אורנה צח בע"מ לייעוץ ולפתרונות לפי חוק הביטוח הלאומי ולייצוג בביטוח הלאומי, לארגונים ולחברות בכל סדרי גודל שמעסיקים עובדים, ליוצאים לרילוקיישן, לעצמאים וליחידים. מרצה על חוק הביטוח הלאומי לארגונים וכן באקדמיה ובמסגרות מקצועיות. בעלת ותק בתחום של 30 שנים. בין תפקידיה הציבוריים: יו"ר ועדת הקשר הארצית של לשכת רואי חשבון עם הביטוח הלאומי ופעילה בחקיקה כנציגת הלשכה בכנסת בנושא הביטוח הלאומי. חיים חיטמן - ממשד ארצי, חיבה, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ רו"ח (משפטן) ישי חיבה - שותף במשרד ארצי, חיבה, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ www.ahec-tax.co.il

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

חישוב סופי לתשלום דמי לידה לעובדת עצמאית לאחר קבלת שומת מס הכנסה

השאלה:

לקוחה יצאה לחופשת לידה וקיבלה דמי לידה נמוכים מאוד מביטוח לאומי. כשבדקנו מדוע, התברר לנו שהכנסותיה בפועל גבוהות יותר מאלו שרשומות בביטוח לאומי. היא שילמה כמובן דמי ביטוח בהתאם להכנסות המדווחות ולא עדכנה אותנו לפני יציאתה לחופשת הלידה. ביטוח לאומי לא קיבל עדיין את שומת 2024 ולכן לא היה עדכון של ההכנסות שלה גם על 2024. האם יש אפשרות לבקש מביטוח לאומי לחשב את דמי הלידה מחדש לפי ההכנסה האמיתית שהייתה בששת החודשים שקדמו לחופשת הלידה? (כמובן, היא תשלם את ההפרש שנוצר בדמי הביטוח).

רו"ח יהושע מיניביצקי משיב:

סכום דמי הלידה המשולם ליולדת עצמאית נקבע בשלב ראשון לפי ההכנסה שעליה חושבו דמי הביטוח. ההכנסה הסופית של המבוטחת נקבעת רק לאחר הגשת הדוח לשנת 2024, השנה שבה ילדה.

לאחר קליטת ההכנסה, ביטוח לאומי יעשה חישוב סופי המבוסס על ההכנסה הנכונה.

אם הכנסתה, שדווחה למס הכנסה, היא גבוהה יותר, היא תקבל הפרשי דמי לידה המותאמים להכנסה שדווחה בשנת 2024. במקרה שבו ההכנסה תהיה נמוכה, היא תצטרך להחזיר את הפרשי דמי הלידה שקיבלה וחויבו לפי הכנסה גבוהה יותר.

לא ניתן לקבל את ההפרשים שלעיל בשלב המקדמות כי ההכנסה הסופית תיקבע רק לאחר תום שנת המס.

המשיב - ממשד ש"ף הזנפרץ ושות', רואי חשבון

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

שיעורי דמי ביטוח לאומי לעצמאים החל מ 1.1.2025

ענף	עצמאי שיעור מופחת(2) 7,522 ש"ח לחודש	עצמאי שיעור רגיל(1) עד תקרה של 50,695 ש"ח לחודש	עצמאי בגיל מותנה ללא קצבת אזרח ותיק	עצמאי בגיל מותנה ללא קצבת אזרח ותיק	עצמאי עם קצבת אזרח ותיק	עצמאי עם קצבת אזרח ותיק	בעל הכנסה שלא מעבודה	בעל הכנסה שלא מעבודה
	שיעור מופחת 7,522 ש"ח לחודש	שיעור מופחת 7,522 ש"ח לחודש	שיעור רגיל	שיעור מופחת 7,522 ש"ח לחודש	שיעור מופחת 7,522 ש"ח לחודש	שיעור רגיל עד תקרה של 50,695 ש"ח לחודש	שיעור מופחת 7,522 ש"ח לחודש	שיעור רגיל עד תקרה של 50,695 ש"ח לחודש
אימהות	0.37%	0.94%	0.37%	0.94%	-	-	0.16%	0.16%
אזרח ותיק ושאיירים	2.06%	5.95%	2.06%	5.95%	-	-	3.6%	3.65%
ילדים	0.92%	2.74%	0.92%	2.74%	-	-	1.65%	1.67%
נכות	0.73%	2.12%	-	-	-	-	1.31%	1.31%
נפגעי עבודה	0.26%	0.78%	0.26%	0.78%	0.26%	0.78%	-	-
נפגעי תאונות	0.05%	0.09%	-	-	-	-	0.06%	0.07%
סיעוד	0.08%	0.21%	0.08%	0.21%	-	-	0.14%	0.14%
סה"כ	4.47%	12.83%	3.69%	10.62%	0.26%	0.78%	6.92%	7%

תקרה המרבית לתשלום דמי ביטוח בשנת 2025 היא 50,695 ש"ח לחודש . 608,340 ש"ח לשנה

1. הבסיס לשיעור מופחת חל על ההכנסה שעד 60% מהשכר הממוצע. כיוון שהשכר הממוצע החל מ- 1.1.2025 הוא 12,536 ש"ח לחודש יהיה הבסיס לשיעור מופחת 7,522 ש"ח לחודש
2. שיעור רגיל - עד התקרה המרבית בסך 50,695 ש"ח לחודש.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

שיעורי דמי ביטוח בריאות החל מה- 1/1/2025

• דמי ביטוח בריאות מה - 1/1/2025 עד ה-31/1/2025

שיעור מופחת: 3.23%

שיעור מלא: 5.16%

• דמי ביטוח בריאות מה - 1/2/2025

שיעור מופחת: 3.23%

שיעור מלא: 5.17%

נתונים לשנת 2025

סכום בש"ח	תיאור
7,522	בסיס לשיעור מופחת לחודש (60% מהשכר הממוצע)
37,608	סכום הכנסה מינימלית שנתית לעובד עצמאי
3,134	סכום הכנסה מינימלית חודשית לעובד עצמאי
608,340	סכום הכנסה מקסימלית שנתית
50,695	סכום הכנסה מקסימלית חודשית
241	מקדמה חודשית מינימלית לעובד עצמאי
8,350	מקדמה חודשית מקסימלית לעובד עצמאי

שיעורי דמי ביטוח בעבור עובדים שכירים תושבי ישראל מגיל 18 עד גיל פרישה באחוזים מהשכר משנת 2025

הטבלה שלהלן מתוך אתר המיסים האינטרנטי "כל-מס"

1.1.2025.

מחלק השכר שעד 60% מהשכר הממוצע (שיעור מופחת) 7,522 - ש"ח			מחלק השכר שמעל 60% מהשכר הממוצע ועד ההכנסה המרבית החייבת בדמי ביטוח (שיעור מלא) 50,695 - ש"ח		
מעסיק	עובד	סך הכול	מעסיק	עובד	סך הכול
דמי ביטוח לאומי	4.51%	1.04%	5.55%	7.6%	14.6%
דמי ביטוח בריאות	-	3.23%	-	5.16	5.16
סך הכול	4.51%	4.27%	8.78%	12.16	19.76

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

קצבאות זקנה החל מינואר 2025

קצבת זקנה עם השלמת הכנסה			קצבת זקנה רגילה		הרכב המשפחה
מ-80	מ-70 עד מי שטרם מלאו לו 80	עד 70	מ-80	עד 80	גיל
4,356	4,314	4,237	1,896	1,795	יחיד
6,883	6,817	6,751	2,798	2,697	זוג
7,268	7,202	7,134	2,464	2,363	יחיד + 1
8,363	8,297	8,229	3,032	2,931	יחיד + 2
7,979	7,912	7,847	3,366	3,265	זוג + 1
9,074	9,011	8,942	3,934	3,833	זוג + 2

* התוספת בעד ילד משולמת בעד שני הילדים הראשונים בלבד. שיעור התוספת בעד כל אחד מהם יהיה 568 ₪ ותוספת בגין בת זוג תהיה 902 ש"ח נכון ליום 1.1.2025.

הכנסת מקסימום למקבלי קצבת זיקנה המאפשרת קבלת הקצבה בגיל 60/65 במקום 65/70**	
ללא תלויים – יחיד	73.45% מהשכר הממוצע (9,781 ש"ח)
עם תלוי אחד נוסף	97.93% מהשכר הממוצע (13,040 ש"ח)
בעד כל תלוי נוסף	7% מהשכר הממוצע (932.12 ש"ח)

דברי הסבר לתקרות ההכנסות שאינן פוגעות בקצבת הזקנה לשנת המס 2025

מבחן הכנסות למי שיש הכנסות מעבודה בלבד החל ב- 01.01.2025

למי שאין בן /בת זוג (יחיד), או שיש לו בן / בת זוג שלא עונה על הגדרת בן זוג / בת זוג לפי החוק:

- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) נמוכה מ-9,781 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) גבוהה מ-9,781 ש"ח אבל נמוכה מ-13,970 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק חלקית או לא להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק. החישוב נעשה לפי תקופות הביטוח שצברת.
- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) גבוהה מ-13,970 ש"ח - אינך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

למי שיש בן זוג / בת זוג שעונה להגדרה לפי חוק:

- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) נמוכה מ-13,040 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) גבוהה מ-13,040 ש"ח אבל נמוכה מ-19,483 - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק חלקית או לא להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק. החישוב נעשה לפי תקופות הביטוח שצברת.
- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) גבוהה מ-19,483 - אינך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

לידיעתך,

- גם תשלום נוסף כמו הבראה, דמי ביגוד ומענקים, וכן הפרשי שכר נלקחים בחשבון בחישוב הכנסותיך.
- תוכל לבדוק את זכאותך לקצבת אזרח ותיק לפי הרכב המשפחה ולפי הכנסתך במחשבון המוסד לביטוח לאומי.

מבחן הכנסות למי שיש הכנסות שלא מעבודה בלבד החל ב- 01.01.2025

למי שאין בן/בת זוג (יחיד), או שיש לו בן/בת זוג שאינם עונים על הגדרת בן זוג / בת זוג לפי החוק:

- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה (כגון משכירות או מריבית על השקעות) נמוכה מ- 29,343 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה גבוהה מ- 29,343 ש"ח - אבל נמוכה מ- 33,532 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה. החישוב נעשה לפי הכנסתך ותקופות הביטוח שצברת.
- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה גבוהה מ- 33,532 - אינך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי ההגדרה בחוק:

- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה נמוכה מ- 39,120 ש"ח (ההכנסה המרבית כפול 3) - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה גבוהה מ- 39,120 ש"ח (ההכנסה המרבית כפול 3) אבל נמוכה מ- 45,563 - אתה עשוי להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה. החישוב נעשה לפי הכנסתך ותקופות הביטוח שצברת.
- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה גבוהה מ- 45,563 - אינך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי ההגדרה בחוק, ובן/בת הזוג מקבל/ת קצבה מהביטוח הלאומי:

- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה נמוכה מ- 39,120 ש"ח (ההכנסה המרבית כפול 3) - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה גבוהה מ- 39,120 ש"ח (ההכנסה המרבית כפול 3) אבל נמוכה מ- 43,308 - אתה עשוי להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה. החישוב נעשה לפי הכנסתך ותקופות הביטוח שצברת.
- אם הכנסתך החודשית שלא מעבודה גבוהה מ- 43,308 - אינך זכאי לקצבת אזרח ותיק.

לידיעתך,

תוכל לבדוק את זכאותך לקצבת אזרח ותיק לפי הרכב המשפחה ולפי הכנסתך במחשבון המוסד לביטוח לאומי.

לתשומת לבך,

- אם אינך זכאי לקצבת אזרח ותיק בתקופה מגיל הפרישה ועד גיל הזכאות בגלל הכנסות שלא מעבודה, לא תהיה זכאי לתוספת דחיית קצבה עבור התקופה הזו.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

מבחן הכנסות למי שיש הכנסות מעבודה וגם שלא מעבודה החל ב- 01.01.2025

למי שאין בן/ בת זוג (יחיד), או שיש לו בן/בת זוג שאינם עונים על הגדרת בן זוג / בת זוג לפי החוק:

- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) נמוכה מ- 9,781 ש"ח והכנסתך החודשית שלא מעבודה (כגון משכירות או מריבית על השקעות) נמוכה מ- 19,562 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
- אם הכנסותיך החודשיות גבוהות מהסכומים האלה, אתה עשוי להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה כלל, בהתאם לגובה הכנסותיך.

למי שיש בן זוג / בת זוג לפי ההגדרה בחוק:

- אם הכנסתך החודשית מעבודה (ברוטו) נמוכה מ- 13,040 ש"ח, והכנסתך החודשית שלא מעבודה (כגון משכירות או מריבית על השקעות) נמוכה מ- 26,080 ש"ח - אתה עשוי להיות זכאי לקצבת אזרח ותיק מלאה.
- אם הכנסותיך החודשיות גבוהות מהסכומים האלה, אתה עשוי להיות זכאי לקצבה חלקית או לא להיות זכאי לקצבה כלל, בהתאם לגובה הכנסותיך.

לידיעתך,

תוכל לבדוק את זכאותך לקצבת אזרח ותיק לפי הרכב המשפחה ולפי הכנסתך במחשבון המוסד לביטוח לאומי.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטיות ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

עבודה

דמי הבראה - סקירה מקצועית

עו"ד מיטל דולב בלט

ההסכם הקיבוצי הכללי בדבר דמי הבראה, וצו ההרחבה אשר החיל את ההסכם על כלל המשק* [קובעים](#) את הכללים לתשלום דמי הבראה לעובדים במשק.

צו הרחבה זה חל על כלל העובדים במשק, למעט עובדים עליהם חל הסדר מיטיב מכוח הסכם קיבוצי/צו הרחבה, חוזה אישי או נוהג. כך למשל צו ההרחבה אינו חל על עובדים ששכרם משתלם בהתאם להוראות הסכמים קיבוציים החלים בשירות הציבורי ועובדים ששכרם משתלם על פי הצמדה להסכמים בשירות הציבורי. בנוסף צו ההרחבה אינו חל על עובדים במפעלים מוגנים כאמור בסעיף [17\(א\)](#) [לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987](#).

החל מיוני 2023 עומד תעריף יום הבראה במגזר הציבורי על סך של 471.4 ש"ח.

החל מיולי 2023 מחיר יום ההבראה במגזר הפרטי התעדכן עקב חתימה על צו הרחבה בדבר השתתפות המעסיק בהוצאות הבראה ונופש המרחיב את תחולת ההסכם הקיבוצי הכללי, מיום 22 יוני 2023 אשר נחתם בין נשיאות הארגונים העסקיים לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה ועומד ע"ס 418 ש"ח.

להלן הכללים שנקבעו בצו ההרחבה, בעניין תשלום דמי הבראה:

מספר ימי ההבראה (בנוסף לחופשה השנתית), לעובד במשרה מלאה:

בתום שנת העבודה הראשונה	5 ימי הבראה.
עבור שנת העבודה השנייה והשלישית	6 ימי הבראה לכל שנה.
עבור שנת העבודה הרביעית עד העשירית	7 ימי הבראה לכל שנה.
עבור שנת העבודה ה-11 עד ה-15	8 ימי הבראה לכל שנה.
עבור שנת העבודה ה-16 עד ה-19	9 ימי הבראה לכל שנה.
עבור שנת העבודה ה-20 ואילך	10 ימי הבראה לכל שנה.

- לעובדים במשרה חלקית תשלום קצובת ההבראה באופן יחסי להיקף משרתם.
- עובד יהיה זכאי לקצובת הבראה, רק לאחר שהשלים את שנת עבודתו הראשונה במקום עבודתו. עובד, כאמור, יהיה זכאי גם לחלק היחסי עבור חלק מהשנה.
- העובד לא נדרש להוכיח או להראות כי שהה בבית הבראה או השתתף בכל צורת נופש אחרת כתנאי לתשלום הכולל של קצובת ההבראה.
- קצובת ההבראה תשולם באחד מחודשי הקיץ, מחודש יוני ועד חודש ספטמבר, אלא אם הוסכם או נהוג מועד אחר במקום העבודה.
- בקביעת תקופת הזכאות לא תובא בחישוב היעדרות בשל חופשה ללא תשלום וכל היעדרות אחרת בה לא מתקיימים יחסי עובד ומעסיק.
- למען הסר ספק מובהר כי לקביעת תקופת הזכאות לעניין תשלום דמי הבראה תובא בחשבון תקופת חופשת הלידה על פי החוק.
- עובד יהיה זכאי לקצובת הבראה אף לאחר סיומם של יחסי עובד ומעסיק, וזאת לגבי תקופה של 7 שנים שלפני תום תקופת עבודתו, אם לא קיבל את קצובת ההבראה עבור אותה תקופה במהלך עבודתו. (**)

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

- אין באמור לעיל כדי לפגוע בזכותו של עובד לדמי הבראה בגין יציאה בפועל להבראה.

חוק הקפאה והפחתה של דמי הבראה בשנים 2024-2025

ביום 18.3.2024 פורסם ברשומות [חוק הקפאה והפחתה של דמי הבראה בשנת 2024 לשם תקצוב הטבות לחיילי מילואים](#), התשפ"ד – 2024, שעניינו הפחתת דמי הבראה מכל עובד במשק והעברתו לאוצר המדינה, לשם הענקת הטבות לחיילי מילואים על רקע מלחמת "חרבות ברזל". בהתאם לחוק זה, כל מעסיק יפחית לעובד שזכאי לפי הסכם או נוהג לדמי הבראה בשנת 2024 (למעט עובד המועסק על ידי יחיד שלא במסגרת עסק או משלח יד) סכום של יום הבראה אחד מתשלום דמי ההבראה בשנת 2024, במועד שבו הם משולמים.

ביום 27.3.2025 פורסם ברשומות [חוק הקפאה והפחתה של דמי הבראה בשנת 2025, התשפ"ה-2025](#), שעניינו הפחתת דמי הבראה מכל עובד במשק והעברת הסכום לאוצר המדינה גם בשנת 2025.

[לדברי הסבר לחוק הקפאה והפחתה של דמי הבראה בשנת 2024 – לחץ כאן](#)

[לדברי הסבר לחוק הקפאה והפחתה של דמי הבראה בשנת 2025 – לחץ כאן](#)

(*) למשל זה שפורסם ב"פ 3928, התשנ"ב בעמ' 140. נוסח הצו המלא פורסם לאחרונה ב"פ 4689, התשנ"ט בעמ' 189.
(**) ביום 8.1.2017 פורסם ברשומות צו הרחבה בדבר השתתפות המעביד בהוצאות הבראה ונופש (להלן: "צו ההרחבה") המרחיב את תחולת ההסכם הקיבוצי הכללי, מיום 10.7.2016. צו ההרחבה קובע, כי ניתן יהיה לתבוע דמי הבראה, במידה ולא שולמו, לתקופה של 7 שנים, שהיא תקופת ההתיישנות הכללית הקבועה [בחוק ההתיישנות, תשי"ח-1958](#), ולא שנתיים בלבד, כפי שהיה קבוע בצו ההרחבה הבסיסי.

הכותרת – עו"ד, מנהלת "כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

עובד שסירב לשוב לעבוד מהמשרד והתפטר לא זכאי לפיצוי מהמעסיק

תקציר סע"ש 22325-09-22

העובדות

איציק ציקי פילבר (להלן: "העובד") עבד בתפקיד טכנאי אצל סינאל מלל פייוויי בע"מ (להלן: "המעסיקה") משנת 1995 ועד לחודש יולי 2022. בין השנים 1995-2014 הועסק העובד כטכנאי שטח. בשנת 2014 קודם לתפקיד מנהל פרויקטים. בתפקידו כטכנאי שטח קיבל העובד שכר ממוצע של 6,800 ₪ וכן רכב. בתפקידו כמנהל פרויקטים עלה שכרו של העובד ועמד על סך של 10,260 ₪ בתוספת עמלות ביצוע ומכירה. בתאריך 10.5.22, לאחר תקופת הקורונה, הנהלת המעסיקה החליטה לשים קץ לעבודה ההיברידית בשל חשד ל'אבטלה סמויה' כלשונה, ודרשה מכל העובדים לבצע את עבודתם המשרדית ממשרדי החברה ברעננה. כאשר העובד סירב להיענות לדרישה, ואף יצא לחופשה ללא תיאום, הוא זומן לשימוע בשל הפרת הנחיות. לאחר שהעובד לא הגיע לשיבה במשרדי המעסיקה ללא הודעה מראש, זומן לשיחה בתאריך 11.5.23 עם מנכ"ל המעסיקה וסמנכ"לית משאבי אנוש. במסגרת השיחה נמסר לעובד כי הוא נדרש להגיע למשרדי המעסיקה באופן יום יומי לצורך עדכון נוכחות וביצוע עבודה משרדית. העובד אשר עד לאותו המועד ביצע את החלק המנהלי בתפקידו מביתו, הודיע למעסיקה כי אין בכוונתו לשנות את אופי משרתו ותנאי

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

העסקתו וכי מדובר בשינוי מהותי. פנייה נוספת של המעסיקה לעובד לבוא לעבוד ממשרדה נשלחה בתאריך 16.5.22 ושוב הודיע העובד על סירובו להישמע להוראה זו. בתאריך 22.5.22 זומן העובד לשיחת שימוע. לטענת העובד, עובר לשיחת השימוע נחסמה גישתו למערכת ניהול הפרויקטים ומערכת דיווח הנוכחות. בתאריך 29.5.22 התקיימה שיחת שימוע במסגרתה ציין העובד כי הוא אינו מעוניין להתפטר אלא להמשיך במתכונת העסקתו כפי שהייתה עד אז. בתאריך 9.6.22 שלחה המעסיקה את החלטתה כי על העובד להתייצב במשרדי המעסיקה, העובד מסר תשובתו בתאריך 13.6.22 ובמסגרתה הודיע כי אין בכוונתו להיעתר לדרישת המעסיקה וכי מדובר בהרעה של תנאי עבודתו. בשל כך העמיד העובד את תביעתו בגין סיום העסקתו שלא כדין בסך של 275,600 ₪ ולהשלמת פיצויי פיטורים בסך של 126,275 ₪. בתאריך 14.6.22 הודיעה המעסיקה לעובד על סיום העסקתו. לטענתו, התנהלות העובד מלמדת שלא רצה להמשיך לעבוד במעסיקה ולמעשה בחר מיוזמתו לסיים את עבודתו. עוד לטענתו, לאחר משבר הקורונה קם צורך ניהולי וארגוני לקיים את עבודת העובדים במשרדה ברעננה, אך העובד סירב לכך בטענה כי עבודתו אמורה להתנהל אך ורק מביתו מה שלמעשה מהווה מעשה התפטרות מצדו.

פסק דין

לאחר שבית הדין בחן את מכלול ההתרחשויות, לא נמצא כי המעסיקה פיטרה את העובד. נפסק שהעובד עשה כל שיכל להביא לפיטוריו והמעסיקה היא שפעם אחר פעם נתנה לו הזדמנויות בשביל שלא תגיע למצב שתאלץ לפטר. למעשה בית הדין הבהיר שלמעסיקה יש פררוגטיבה לשנות את סדרי העבודה, ודאי בהתחשב בכך שמדובר בתקופת עבודה ארוכה כאשר עולם העבודה משתנה כל הזמן ומתחדש באופי העבודה, בטכנולוגיות שעומדות לרשות המעסיקים. לצד זאת, בית הדין ציין כי "עובד אינו 'חייל על לוח השחמט' שניתן לעשות בו כרצון המעסיק ושינוי בתנאי העסקה, בין שהוסכמו בכתב ובין שהוסכמו בהתנהגות, מחייב הידברות בין הצדדים". בית הדין קבע שהמניעים של המעסיקה היו חיוביים, למעשה חיזוק עבודת הצוות ובקרה על היקפי העבודה, במיוחד לאחר שהמעסיקה הבהירה שהמהלך לא יפגע בזכויות העובד וששעות הנסיעה יהיו על חשבון שעות העבודה. כך נפסק שלא מדובר בפיטורים, אלא בהתפטרות, ונדחתה תביעת העובד לפיצוי בגין פיטורים שלא כדין. באשר לקביעה האם התפטרות בדין פיטורים נקבע, ששינוי מקום העבודה לאחר תקופה ממושכת של עבודה מרחוק, כאשר זמן ההגעה למעסיקה מוערכת בכשעתיים ביום, מהווה הכבדה והרעה משמעותית ושינוי מהותי בתנאי העסקה. למרות שבית הדין דחה את הטענה לפיטורים, בנסיבות אלה, נפסק שמדובר בהתפטרות בדין מפוטרי המזכה את העובד בפיצויי פיטורים מלאים. עוד נפסק לעובד גמול עבור שעות נוספות בסך של כ-120 אלף ₪. יתר תביעות העובד נדחו בבית הדין. לאור כל האמור, המעסיקה תשלום לעובד:

א. הפרשי פיצויי פיטורים בסך של 63,390 ₪.

ב. גמול שעות נוספות בסך של 121,365 ₪.

בבית הדין האזורי לעבודה באר שבע, על ידי כבוד השופטת יעל אנגלברג שהם, ניתן ביום 24.05.2025, התובע : איציק ציקי פילבר, הנתבעת: סינאל מלל פיוויי בע"מ

טופס 161 לעובדת שהתפטרה לרגל העתקת מקום מגורים

השאלה:

מה הוא המועד שיש להפיק טופס 161 לעובד שעתיד להיות זכאי להשלמת פיצויים בעקבות העתקת מקום מגורים (בכפוף לחוק פיצויי פיטורים), האם במועד עזיבת המעסיק או במועד שתקום לו הזכאות להשלמת הפיצויים?

יועץ פנסיוני יונתן יארוסלבסקי משיב:

עובדת שסיימה לעבוד זכאית לקבל טופס 161 מהמעסיק במועד בו סיימה לעבוד, ככל שתקום לה הזכאות להשלמת פיצויים במידה ותעמוד בתנאים הנדרשים לפי [חוק פיצויי פיטורים](#), יהיה צורך לעדכן את רשות המיסים בדבר הפיצויים הנוספים שזכאית כולל אישור מס מתאים לסכום ההשלמה.

המשיב – יועץ פנסיוני, מחלקת "כל-עתיד" בחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ

התשובות אינן מהוות תחליף לייעוץ משפטי, ואין המומחים המשיבים או המערכת אחראים לתוצאות השימוש בהן

מיהו המעסיק בהעסקה שיש בה שרשור של קבלני משנה?

תקציר סע"ש 13825-07-22

העובדות:

מקרה זה עסק בשאלת זהות המעסיקים של 14 עובדים שהועסקו באתר להקמת מתקן אנרגיה סולארית (להלן: "העובדים") אשר תבעו 3 גורמים שנטען כי הם המעסיקים הואיל והעובדים לא קיבלו שכר בחודש האחרון לעבודתם ועוד זכויות סוציאליות. המדובר בהעסקה מרובעת של שרשור קבלני משנה כאשר מעסיקה ראשונה הייתה חברה לתכנון, רכש והקמה של מתקנים סולאריים (להלן: מעסיקה מס' 1). בהמשך, התקשרה מעסיקה מס' 1 בהסכם קבלנות משנה עם מעסיק מס' 2 (להלן: "מעסיק מס' 2/ איליה"), לביצוע התחייבויותיה בפרויקט. כמו כן, נחתם הסכם נוסף בין מעסיקה מס' 1 למעסיק מס' 2, לביצוע כלל עבודת התקנת פאנלים וחיווט כבלי חשמל ותקשורת באתר. פועל יוצא של הסכמים אלו הוא כי מעסיקה מס' 1 הייתה אחראית על תכנון הפרויקט ואילו מעסיק מס' 2 היה אחראי לביצוע הפרויקט, כולו או חלקו. מיכאל אבוגיניאן, (להלן: "מעסיק מס' 3") שילם את השכר והוציא את תלושי השכר לעובדים ע"י הפעלת עסק בשם גלובוס אנרגיה שהיה ממוקם באשדוד. העובדים עבדו באתר במהלך החודשים ינואר-יוני 2022, לתקופות קצרות (החל מחודש וחצי ועד 6 חודשים). העובדים עבדו בשטח תחת פיקוחו של יורי סטרצ'ב (להלן: יורי), שהינו דמות מפתח בכל הפרשה: מעסיקה מס' 1 טענה שיורי היה ראש צוות העובדים מטעם מעסיק מס' 2, ואילו מעסיק מס' 2 טען כי יורי היה עובד של מעסיק מס' 3.

מעסיקה מס' 1 טענה להגנתה כי אין לראות בה כמעסיקה, שכן התקשרה בהסכם לקבלת שירותים אותנטי ולגיטימי עם מעסיק מס' 2, ולא ידעה על כך שמעסיק מס' 2 התקשר עם מעסיק מס' 3 כקבלן משנה לביצוע העבודה בשטח. עוד נטען כי למעסיק מס' 2 היו בשטח מספר מנהלי עבודה בתחומים שונים, כאשר יורי היה אחראי על ביצוע העבודות להקמת המערכת הסולארית, כך שלהבנתה, העובדים עבדו תחת יורי כמנהל עבודה מטעם מעסיק מס' 2, ואין להטיל על החברה אחריות כלשהי לזכויותיהם. מעסיק מס' 2 טען להגנתו כי התקשר עם מעסיק מס' 3 לביצוע התקנה של פאנלים סולאריים באתר, אשר תומחרה לפי כמות היחידות המותקנות בפועל. עוד נטען כי מעסיק מס' 3 ביצע את העבודה עם עובדיו, ולמעסיק מס' 2 לא הייתה ידיעה כלשהי לגבי טיב ההתקשרות בינו לבין העובדים.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

בהתאם לכך, נטען כי העובדים הועסקו ע"י מעסיק מס' 3 בלבד. בתחילת ההליך המשפטי דיון העובדים הודיעו כי למיטב ידיעתם מעסיק מס' 3 עזב את ישראל בשל הליכי פשיטת רגל וחובות לנושים בעקבות כך, הודיעו כי הם אינם עומדים על התביעה כלפי מעסיק מס' 3 וכך ניתן פסק דין לפיו התביעה כלפי מעסיק זה נמחקה.

השאלה המשפטית שנשאלה הייתה האם יש לראות את מעסיקה מס' 1 ואת מעסיקה מס' 2 כמעסיקים של העובדים, בין על דרך העסקה ישירה ומשותפת עם מעסיק מס' 3 ובין על דרך היותם מזמיני השירות ונושאים באחריות לזכויות העובדים בשל העדר פיקוח על שהתרחש בשטחם.

פסק הדין:

דיון בשאלה המשפטית הוביל להישענות על פסיקה קודמת אשר קבעה כי: "אפילו לא התכוונו הצדדים לקפח את העובד ופעלו מתוך מטרה לגיטימית, יש לבחון האם העסקת העובד בתבנית הנבחנת פוגעת בהשגת תכליות משפט העבודה...". מהסכם המסגרת נלמד כי מעסיק מס' 2 היה אמור למנות מנהל פרויקט שמועסק ישירות על ידו, וכי הוא התחייב שלא להעסיק קבלני משנה אלא בכפוף לאישור מראש ובכתב של מעסיקה מס' 1, דבר אשר לא נעשה בפועל. נקבע כי יש לראות את מעסיק מס' 2 כמעסיק במשותף יחד עם מעסיק מס' 3, וכי אין להכיר בחברה כמעסיקה במשותף ואין להטיל עליה אחריות לזכויות העובדים היות שביה"ד לא התרשם מעדות מעסיק 2 והיו בה סתירות, לא נעשה הסכם בכתב בין מעסיק 2 ל- 3, תחשיב התשלום עבור כל פעולה של התקנת פנאל לא הסתדרה חשבונאית עם גרסת מעסיק 2. לא הוסבר גם מדוע היה צריך מיקור חוץ כאשר מעסיק 2 ומעסיק 3 עשו עבודה דומה מאוד.

בנוסף, על פי עדויות של העובדים למד בית הדין כי כל מבחני אותנטיות הקשר, מתקיימים בין יורי לבין העובדים. יורי גייס את העובדים לעבוד באתר של מעסיקה מס' 1, עם חלקם סיכם את השכר, פיקח על עבודתם בפועל ועל שעות העבודה, קיבל מהם דיווחי היעדרות, סיפק להם ציוד, מסר להם תלושים, בהמשך לחלק מהעובדים הוא גם הודיע על הפסקת השיבוץ. אכן, העובדים בחרו לפנות אל מעסיק מס' 3 כאשר לא קיבלו משכורות עבור חודש 5/2022, אך מהעדויות עולה כי עשו זאת בעיקר בהתאם להנחיה שקיבלו מיורי וכי ידעו ששמו רשום על התלושים. כלומר, לא בשל קשרי עבודה אמיתיים עם מעסיק מס' 3, אלא רק כי מבחינה פורמלית הוא נרשם כמעסיק. מעסיק מס' 2 בחר שלא להזמין עדים אשר היו יכולים לתמוך בגרסתו, כך מעסיק מס' 3 לא זומן להעיד ולא היה ניסיון לאתר אותו כדי להביאו לעדות. בהמשך עלו סתירות בעדות מעסיק מס' 2, הוא הודה כי בניגוד להסכם בינו לבין מעסיקה 1 התקשר עם איש קשר נוסף ששימש כקבלן משנה ולא כעובד אורגני. כתוצאה מכך, ביה"ד לא נתן אמון בעדות של מעסיק 2 ושל יורי. בפועל נמצא שיורי ששימש כמנהל צוות העובדים, ביצע עבודה לפי הוראות מעסיק מס' 2 וגם עבור קבלני משנה אחרים מטעמו בשטח. אשר על כן, העובדים עבדו בפועל עבור מעסיק מס' 2 ולא רק עבור מעסיק מס' 3, שהיה רק מעסיק פורמלי 'על הנייר'. בנוסף, ביה"ד בחן את השאלה אם המשתמש הוא מעסיקו של עובד בהתאם למבחנים המסורתיים, "שעיקרם בחינה מהותית של השאלה מול מי מקיים העובד מערכת יחסים אותנטית ולגיטימית". בהתאם לפסיקה, ישנם ארבעה מודלים אפשריים להכרה במשתמש כמעסיק: (1) לפי המבחנים של אותנטיות ולגיטימיות, מודל ההעסקה המורכב; (2) בהתאם לחוק להגברת האכיפה; (3) מכוח חוק קבלני כוח אדם; (4) ומודל אשר נשאר ב"צריך עיון" של אחריות שיורית.

העסקה במשותף (מבחני האותנטיות והלגיטימיות) העובדים הכירו את אחראי הבטיחות של מעסיקה מס' 1, נפגשו עמו לצורך תדריכי בטיחות. עם זאת, העובדה שנציג החברה עסק בבטיחות העובדים באתר, לא מלמדת שהקשר האותנטי היה בין העובדים למעסיקה מס' 1 שהרי למעסיקה זו, כקבלן ראשי, יש אינטרס ברור בנוגע לבטיחות כל הנוכחים באתר, והיא שימשה כגורם מפקח. לדברי בית הדין, אין בפיקוח כשלעצמו כדי ללמד על יחסי עבודה. כל זאת בנוסף לכך שמעסיקה מס' 1 לא קיבלה את העובדים לעבודה, לא הייתה מעורבת בתנאי העסקתם, לא סיפקה ציוד, לא קיימה מערכת יום-יומית, ולא הייתה מעורבת בנסיבות סיום העסקתם. אלמנטים אלו התקיימו בעיקר כלפי יורי, ובאופן שולי כלפי הנתבע ומיכאל. בהתאם לכך, הסממנים של העסקה אותנטית אינם מתקיימים כלפי הנתבעת. ההסכם בין מעסיקה מס' 1 למעסיקה מס' 2 אינו מעלה חשד כי הינו בבחינת 'חוזה הפסד', אלא מדובר בהסכם המסדיר את כל היבט בהתקשרות בין הצדדים ואף לא נלמד כי מעסיקה מס' 1 ביקשה להקים 'חיץ' פורמלי ומלאכותי בינה לבין עובדי מעסיק מס' 2.

(c) כל הזכויות שמורות לחברת חשבים ה.פ.ו. מידע עסקי בע"מ. אין במידע המופיע כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים אין להעתיק, להדפיס, לפרסם, לערוך, לשנות או להסיר שום מידע המופיע במסמך זה כפי שהועבר מחברת חשבים, באופן מלא או חלקי, ללא רשות מראש ובכתב מחברת חשבים והכותבים עצמם.

אחריות מכוח חוק העסקת קבלני כ"א: טענות העובדים לגבי מודל אחריות זה נטענו באופן כללי ולא מפורט. הטענה כי מעסיק מס' 2 הינו בעל עסק של כוח אדם והשמה, ולכן העסקתם של העובדים כפופה להוראות חוק קבלני כ"א נדחתה הואיל ולא הוצגו ראיות לכך, וממילא העובדים טענו בסיכומים כי מעסיקה מס' 1 התקשרה עם מעסיק מס' 2 במכרז למתן שירותים.

אחריות מכוח החוק להגברת האכיפה: החוק להגברת האכיפה חל רק על עובדים המועסקים בשמירה ואבטחה, ניקיון והסעדה, ולכן אינו חל על מערכת היחסים בין הצדדים. בהסכם המסגרת היה סעיף שקבע כי על הקבלן להעסיק את עובדיו בהתאם להוראות כל דין. משמעות הדבר היא שככל והמעסיק היה מספק שירות באחד מהענפים המנויים בחוק, אזי הייתה תחולה לחוק על מערכת היחסים בין הצדדים.

אחריות שירות: הטענה כי יש לראות במעסיקה מס' 1 כמעסיקת העובדים בשל העדר פיקוח מצידה על אופן ההתקשרות בין מעסיק מס' 2 למעסיק מס' 3, תוך הפרה של ההסכם מולה, ונוכח האדישות שהפגינה ביחס לפגיעה בזכויותיהם לא התקבלה כדי להצדיק את חיובה באחריות שירות, אף אם תפיסתה מעוררת אי-נוחות ומלמדת על חוסר רגישות בסיסית למצוקתם של העובדים שייצעו את מעסיקה מס' 1 כי לא קיבלו את שכרם בחודש האחרון להעסקתם. הסכם ההתקשרות יצר באופן טבעי ריחוק בין מזמינת השירות (מעסיקה מס' 1) לבין עובדיו של מעסיק מס' 2. לסיכום, נקבע כי ההתקשרות בין מעסיקה מס' 1 למעסיק מס' 2 הייתה אותנטית ולגיטימית, ולא מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות הטלת אחריות שירות. העובדים טענו כי לא קיבלו שכר בחודש האחרון להעסקתם ולא שעות נוספות על עבודה בימי שישי ופוטרו ללא שימוע היינו פיטורים שלא כדין. אי תשלום שכר הוכח כאמיתי, לעניין ביצוע שעות נוספות ללא תשלום נדחתה טענת העובדים ולגבי סיום העסקה העובדים לא הצביעו על גורם כלשהו אשר הורה להם לעזוב את האתר, ולכן נקבע כי הם בחרו להפסיק את העבודה שכן סברו כי לא יקבלו שכר בגין חודש העבודה הקודם כמו גם בגין חודש 6/2022. מדובר, על כן, בהתפטרות מצידם של העובדים. אף אם מדובר בהתפטרות מוצדקת נוכח אי-תשלום השכר, הרי שבמצב דברים זה מי מהמעסיקים לא היו אמורים לערוך להם שימוע טרם ניתוק יחסי העבודה. כמו כן, העובדים לא פוטרו מעבודתם, ולכן אינם זכאים לתמורת הודעה מוקדמת. עוד נפסק כי התביעה כלפי מעסיקה מס' 1, נדחתה. מעסיק מס' 2 חויב בתשלום זכויות סוציאליות לכל עובד שהוכיח את הרכיבים הסוציאליים שלא קיבל כגון- שכר, פדיון חופשה ועוד. עוד נקבע כי מעסיק מס' 2 יפצה את העובדים הוצאות שכ"ט עו"ד בסך 35,000 ₪ (2,500 ₪ לכל עובד). העובדים יפצו את מעסיקה מס' 1 הוצאות שכ"ט עו"ד בסך 21,000 ₪ (1,500 ₪ לכל עובד).

בית הדין האזורי בנצרת, על ידי כבוד השופטת רויטל, טרנר, ביום- 15/10/25, התובעים: דימטרי נברנקוב ואח', הנתבעים: ענבר אנרגיה סולרית בע"מ, איליה שיפר ו- מיכאל אבוגיניאן